

Ingen kosetur for å dekke sanking av gullmedaljer

- Ble den sportslige pressedekningen av OL i Beijing og VM i Qatar politisert, og hvordan skrev norsk sportsjournalistikk om politiserte temaer?

Jesper Haug Jørgensen

Master i journalistikk

60 studiepoeng

Universitetet i Oslo

Institutt for medier og kommunikasjon

Det humanistiske fakultetet

31.05.2023

© Jesper Haug Jørgensen

«Ingen kosetur for å dekke sanking av gullmedaljer – Ble den sportslige pressedekningen av OL i Beijing og VM i Qatar politisert, og hvordan skrev norsk sportsjournalistikk om politiserte temaer?»

Jesper Haug Jørgensen

<https://www.duo.uio.no>

Sammen drag

Sportsjournalistikk har blitt anklaget for å være nyhetsmedienes leketøysavdeling, noe som må tolkes som at den ikke er like seriøs, eller når opp til de strenge journalistiske standardene man kan forvente av de mer seriøse delene av nyhetsmediene. Formålet med denne oppgaven er ikke å si noe om norsk sportsjournalistikks kvalitet, men heller å utforske om den sportslige dekningen av vinter-OL i Beijing og fotball-VM i Qatar ble politisert, og undersøke hvilke former politiseringen tok gjennom forskningsspørsmålet «I hvilken grad ble den sportsjournalistiske pressedekning av OL i Beijing og VM i Qatar politisert, og hvordan skrev norske sportsjournalister om politiske temaer tilknyttet disse mesterskapene?». I denne oppgaven er det gjennomført en to-delt analyse, den første en kvantitativ innholdsanalyse av alle artikler skrevet om OL fra 1. januar 2020 til slutten av mesterskapet i februar 2022, og alle artikler skrevet om VM fra 1. januar 2020 til slutten av mesterskapet i desember 2022. Deretter ble det gjennomført en kvalitativ analyse. Hvilke forskjeller fantes det i dekningen av OL og VM? Dekningen av de to mesterskapene skilte seg fra hverandre på to sentrale punkter. Dekningen av OL var hovedsakelig konsentrert rundt å dekke selve konkurransen, og det rent sportslige, mens analysen av artiklene skrevet om VM viste at nær halvparten av de aktuelle artiklene handlet om de politiske aspektene ved dette arrangementet. Dette funnet ble undersøkt videre i den kvalitative analysen. Her ble det forsøkt å belyse om norsk journalistisk ideologi slik den jeg argumenterer at den fremkommer i Vær Varsom-plakaten, og i andre deler av nyhetsmediene, også var til stede i sportsdekningen fra sportsjournalistikken. Den kvalitative analysen viste at selv om det var store forskjeller i den generelle politiserte dekningen av OL og VM, var det liten forskjell i måten de politiske aspektene i dekningen ble presentert i artiklene. Den politiserte dekningen av OL og VM fulgte det jeg har identifisert som norsk journalistisk ideologi. Dette førte til konklusjonen om at dekningen av OL og VM ble politisert, og dette er spesielt tydelig i dekningen av VM. Norske sportsjournalister skriver om de politiske aspektene ved et idrettsarrangement som om de skulle vært politiske journalister, noe som fører til en avvisning av forestillingen om at sportsjournalistikken er nyhetsmedienes leketøysavdeling.

Abstract

Sportsjournalism has been accused of being the toy department of news media, meaning it is not as serious, and does not hold up to rigorous journalistic standards. The aim of this thesis is not to say whether Norwegian sports journalism is of high or low quality, but rather to explore the politicized aspects of sports coverage of the Olympic Games in Beijing, and the football World Cup in Qatar, and furthermore to dissect the politicized aspect of this coverage through the research question “To what degree was sports coverage of the Olympic Games and football World Cup politicized, and how did Norwegian sports journalists write about the political aspects of these sporting events?”. This thesis did a two-fold analysis, the first a quantitative analysis of all articles written about the Olympics and the World Cup from January 1st, 2020, and to the end of the Olympics in February 2022 and December 2022 for the World Cup. After the first analysis a second, qualitative analysis, was performed. What differences are there in the politicized sports coverage of the Olympics and the World Cup? The coverage of the two sporting events differentiates itself in two key aspects. Coverage of the Olympics was mainly concerned about covering the actual competition and who won what contests. This may not seem all that surprising, but when analyzing coverage of the World Cup it became clear that about half of all the articles written were about the politicized aspects of the World Cup. This finding led to the more in-depth qualitative analysis that aimed to shed light on whether the journalistic ideology of Norwegian news media was also apparent in the sports coverage and sports journalism. The qualitative analysis revealed that while there was a massive discrepancy in the overall coverage of the Olympics and the World Cup, there were very little difference in the way sports journalists carried out their work on the politicized aspects of the sporting events. The politicized coverage of both the Olympics and the World Cup followed what I identified as Norwegian journalistic ideology. This led to the conclusion that coverage of the Olympics and World Cup was politicized, the World Cup especially so. Norwegian sports journalists reported on the political aspects of these sporting events as if they were political journalists, prompting the rejection of the notion that sports journalism is the toy department of the news media.

Forord og takksigelser

Å skrive en masteroppgave er en omfattende og krevende prosess. For å gjennomføre denne prosessen er man avhengig av å ha en interesse for temaet man skriver om. For meg ble det da et naturlig valg å blande sammen min interesse for politikk, idrett, og journalistikk. Med meg på reisen har jeg fått god hjelp, og jeg ønsker å takke de som har vært med meg på denne reisen.

Først vil jeg takke min veileder, professor Terje Rasmussen (H2022/V2023). Tusen takk for engasjementet i oppgaven, gode faglige innspill, konstruktive tilbakemeldinger, og ikke minst takk for fleksibiliteten du har gitt meg i arbeidet med denne oppgaven.

Takk til mine medstudenter og venner som har gjort tiden på Universitet i Oslo til en lærerik og spennende tid.

Og til slutt, tusen takk til min familie, spesielt mine foreldre, som har bidratt med positivitet, støtte, og gode språklige innspill i oppgaven.

God lesning!

Jesper Haug Jørgensen

Oslo, mai 2023

Innholdsfortegnelse

1	Innledning	1
1.1	Oppgavens bakgrunn og problemstilling	1
1.2	Den første politiske handlingen.....	3
1.3	De Olympiske Leker Berlin 1936	4
1.4	De Olympiske Leker Mexico City i 1968.....	5
1.5	Oppgavens avgrensning	8
2	Teori og litteraturgjennomgang	9
2.1	Journalistiske perspektiver og idealer	9
2.1.1	Journalistiske idealtrekk	9
2.1.2	Journalistiske idealer og prinsipper i norsk kontekst	13
2.2	Sportsjournalistikkens rolle.....	14
2.3	Framingteori	17
2.4	Tidligere forskning	19
2.5	Hypoteser	22
3	Metode	25
3.1	Kvantitativ innholdsanalyse som metode	25
3.2	Tolkningsrammer som kvalitativ innholdsanalyse	27
3.3	Oppgavens analysemateriale.....	29
3.3.1	Valg av nyhetsmedier.....	29
3.3.2	Innsamling av data.....	31
3.3.3	Utselgelse av artikler til kvalitativ undersøkelse	33
3.4	Studiens metodiske valg og kvalitet	34
4	Resultater fra den kvantitative analysen	37
4.1	Er dekningen av OL og VM systematisk ulik?	37
4.1.1	Fordeling av sjangere og tolkningsrammer i det totale utvalget	37
4.1.2	En kartlegging av sjangere og tolkningsrammer i artikler knyttet til OL i Beijing	42
4.1.3	Fordelingen av sjangere og tolkningsrammer i artikler knyttet til VM i Qatar	45
4.1.4	Hvordan skiller dekningen av OL og VM seg fra hverandre?	49
4.2	Skriver norske medier om politiske og sosiale aspekter og kontekster i dekningen av OL og VM?	52
4.2.1	Politiske tolkningsrammer i en politisert nyhetsdekning	52
5	Resultater kvalitativ analyse	57
5.1	Er dekningen av politiske aspekter ved OL og VM lik i form?	60
5.1.1	Felles tolkningsrammer i pressedekningen av OL og VM	60
5.1.2	Nettavisenes bruk av tolkningsrammen «boikott» i pressedekningen	61
5.1.3	Nettavisenes bruk av tolkningsrammen «idrettens politiske ansvar»	63
5.2	Følger artiklene om OL og VM norsk journalistisk ideologi?	68
5.2.1	Analyse av artiklene i utvalget	69
6	Diskusjon.....	83

6.1 Norsk sportsjournalistisk pressedeckning av OL i Beijing og VM i Qatar.....	83
6.1.1 Deckningen av vinter-OL og fotball-VM som helhet i utvalget.....	83
6.1.2 Pressedeckningen av OL	85
6.1.3 Pressedeckningen av VM	87
6.1.4 Forskjeller og ulikheter i pressedeckningen av OL og VM	89
6.2 Skrev norske medier om sosiale og politiske kontekster i dekkningen av OL og VM?	93
6.2.1 Hva skriver norske sportsjournalister om i møte med politikk i idretten?	93
6.2.2 Politiske rammer i dekkningen av OL og VM.....	94
6.3 Politiske aspekter i sportsjournalistikkens dekkning av OL og VM.....	97
6.3.1 Sportsjournalisters politiserte pressedeckning gjennom bruken av boikottrammen	98
6.3.2 Sportsjournalisters politiserte pressedeckning gjennom bruken av idrettens politiske ansvar-rammen	99
6.3.3 Hvilke forskjeller og likheter var det i den politiserte dekkningen av OL og VM?	101
6.4 Norsk journalistikk og dekkningen av OL og VM	103
6.4.1 Norsk journalistisk ideologi	103
6.4.2 Kjernen i norsk journalistisk ideologi som fremkommer i utvalget av artikler	105
7 Konklusjon.....	109
7.1 Oppgavens endelige konklusjon på hypoteser og problemstilling	110
7.1.1 Hvilke forskjeller ble avdekket i dekkningen av OL og VM?.....	110
7.1.2 Skriver norske sportsjournalister om politikk?	110
7.1.3 Ulikheter i form i den politiserte dekkningen.....	111
7.1.4 Norsk journalistisk ideologi i dekkningen av OL og VM	112
7.1.5 Konklusjon på problemstillingen	112
7.2 Implikasjoner og videre forskning	113
Litteraturliste	114
Vedlegg 1	122
Vedlegg 2	124
Vedlegg 3	125
Vedlegg 4	127
Vedlegg 5	128

1 Innledning

1.1 Oppgavens bakgrunn og problemstilling

Sport og politikk hevdes av mange å være to separate enheter som ikke under noen skal blandes sammen. Idretten skal være ren, og fri fra intriger, politisk spill og konflikt. Det sportslige skal stå i sentrum og atleters prestasjoner skal måles opp mot hverandre. Men dette idealistiske synet på idretten er naivt. Idretten er gjennomsyret av politikk, og idrettsarrangementer blir aktivt brukt til sportsvasking. På globalt nivå blir OL og VM i ulike idrettsgrener flittig tatt i bruk av regimer som ønsker å bedre sin anseelse internasjonalt. Russland har arrangert både OL, og VM i fotball, Qatar arrangerte VM i fotball i 2022, og Kina har arrangert både Sommer- og Vinter OL. Noen av verdens største fotballklubber eies av regimer som ønsker en positiv assosiasjon mellom klubben og regimet. Manchester City eies i realiteten av Sheikh Mansour, visestatsminister i De Forente Arabiske Emirater, og Paris Saint Germain eies av Qatar Sports Investments, som er tilknyttet det Qatarske regimet. Disse landene forsøker å bedre sitt omdømme ved å sette fokus på idretten, og trekke paralleller mellom sportslig suksess og sitt omdømme.

Utøvere selv bruker også idretten for å sette ulike politiske problemstillinger på dagsorden. Det norske herrelandslaget i fotball har før flere VM-kvalifiseringskamper brukt t-skjorter med skrift på eller tatt fram et banner som fordømmer Qatars brudd på menneskerettighetene i forbindelse med Fotball-VM. Idretten tar ikke bare for seg de storpolitiske problemstillingene. Landslagstrener Ståle Solbakken kritiserte ved flere anledninger Solberg-regjeringen for deres håndtering av Corona pandemien, da spesielt knyttet til gjeldene regler for reise og utøvelse av idrett på et profesjonelt nivå. Alle disse eksemplene er fra moderne tid, men også for hundre år siden var det politiske demonstrasjoner eller debatter i idretten. Vi kan se at det er flere ganger at historiske og sportshistoriske kilder nevner mediedekning av en politisk handling i OL, eller andre mesterskap. Dekningen tar for seg det politiske, forstått som omstridte og ikke-sportslige temaer, innholdet knyttet til idretten, og er ikke fokusert kun på å rapportere sportslige resultater, og det er nettopp dette som er tema i denne masteroppgaven.

I denne oppgaven vil jeg ta for meg hvordan norske medier, representert av VG, NRK, og TV2 sine nettaviser skriver om to av verdens største idrettsarrangementer som blir arrangert i land som har fått massiv kritikk for brudd på menneskerettighetene.

I innledningen vil jeg vise at det gjennom de siste 100 årene har vært gjennomført politiske aksjoner under OL. Mediene har fått rollen som, og blir ofte portrettert som en fjerde statsmakt, en slags vaktbikkje som skal granske styresmakten og gi en stemme til de som sitter utenfor maktmonopolet. Tradisjonelt har sportsjournalister skrevet artikler som tar opp det rent sportslige, som hvem som var banens beste spiller, rapporter og intervjuer av kamper og spillere eller trenerteam, eller mer generelle artikler om utøvere som presterer over eller under forventning. Men det har vært en dreining på hvordan sportsjournalister jobber. I USA finnes det flere eksempler på hvordan sportsjournalister i større grad setter utøveres uttalelser i en større kontekst. Hvis en utøver uttaler seg om rasisme i USA eller for eksempel kneler mens nasjonalsangen blir spilt, kan ikke sportsjournalistene unngå å omtale både hva utøveren har gjort eller uttalt seg om, og om den større sosiale og politiske konteksten utøveren har uttalt seg i. Sportsjournalistikken har fått et mer politisk preg.

Vi kan se gjennom historien at det er flere eksempler på hvordan utøvere har brukt idretten som arena for politisk handling, og at regimer har forsøkt å bruke idretten til sportsvasking. Dette har naturligvis skapt mange kilder, både fra aviser, historiske kilder, og akademiske artikler, men derimot finnes det lite som helt konkret undersøker hvordan mediene har skrevet om disse hendelsene, spesielt i en norsk kontekst. I 2022 ble to av verdens største idrettsmesterskap arrangert, verdensmesterskap i fotball og vinterutgaven av De Olympiske Leker. Begge mesterskapene ble arrangert i land med store utfordringer knyttet til menneskerettigheter. Dette er et tema som normalt blir håndtert diplomatisk eller politisk, men idretten har også makt til å sette politiske temaer på dagsorden.

Formålet med denne masteroppgaven er å først undersøke hvordan tre norske riksdekkende medier dekker disse mesterskapene. Hensikten med dette er å avdekke tolkningsrammer som blir tatt i bruk av sportsjournalister i møte med politiserte idrettsarrangementer. Er dekningen av VM lik som dekningen av OL? Eller er dekningen ulik? Videre vil et utvalg av artiklene som fremhever de politiske temaene bli undersøkt i en kvalitativ innholdsanalyse. På denne måten skal jeg få svar på min overordnede problemstilling, «*I hvilken grad ble den sportsjournalistiske pressedekning av OL i Beijing*

og VM i Qatar politisert, og hvordan skrev norsk sportsjournalistikk om politiske temaer tilknyttet disse mesterskapene?».

1.2 Den første politiske handlingen

Før jeg kommer nærmere inn på denne oppgavens hovedmål vil jeg gjøre rede for noen eksempler på hvordan utøvere og land har brukt idretten til å spre et politisk eller sosialt budskap. I 1906 ble OL arrangert i Athen. For første gang i historien åpnet OL med nasjonenes mars, sammenlignbart med dagens olympiske åpningsseremonier (Boykoff, 2022). Under nasjonsmarsjen ble irene Peter O'Connor, Con Leahy, John Daly, og John McGough tvunget til å delta med den britiske delegasjonen under English Amateur Athletics Association (AAA), dette til tross for at Leahy og O'Connor hadde gjort det klart på forhånd at de ønsket å stille som irske utøvere. Problemet var at for å kunne delta i OL i Athen ble det stilt krav til tilhørighet til en nasjonal olympisk komité, noe Irland ikke hadde siden de fortsatt lå under britisk styre. O'Connor skrev en anke, men denne ble raskt nektet av arrangørene (Boykoff, 2022). De irske atletene svarte dette med et politisk stunt, nemlig å delta på nasjonsmarsjen i grønne blazere preget med kløvere i gull på venstre side av brystet og utsmykkede gullbroderier langs kragene og mansjettene. De hadde også på seg matchende grønne capser utsmykket med en kløver. Irene gikk også langt bak resten av den britiske delegasjonen, som om de forsøkte å skape avstand og vise at de var sin egen delegasjon. De ignorerte også den britiske AAA's krav om at de skulle ha Union Jack på jakkene sine (Boykoff, 2022). Men irenes protester mot britisk styre i Irland var ikke over. Peter O'Connor tok sølv i lengdehopp og det var under medaljeseremonien at hans politiske dissens fant sted. Da tjenestemenn heiste det britiske flagget for å markere hans prestasjon løp O'Connor bort og klatret opp flaggstangen. Med seg opp i toppen av flaggstangen hadde han et stort grønt flagg med teksten «Erin Go Bragh (Boykoff, 2022, p. 12)», som kan oversettes til «Irland for alltid (Boykoff, 2022, p. 12)». Con Leahy sto på samme tid med et lignende flagg ved bunnen av flaggstangen og holdt gresk politi unna for å gi O'Connor lenger tid til sin politiske markering. I ettertid har Mark Quinn, barnebarnet til Peter O'Connor, skrevet at «poengene gikk kanskje til Storbritannia, men det irske flagget levnet ingen tvil om hvor O'Connors sanne troskap lå (gjengitt av Boykoff, 2022, p. 12, min oversettelse)». O'Connor ble ikke utestengt etter denne hendelsen, og han vant til og med tresteg senere i OL.

Con Leahy briljerte også under OL og tok gull i høydehopp. Under medaljeseremonien gjentok irene protestene med flagget, men denne gangen fra bakken. O'Connor og Leahy viste verden under OL i 1906 at idrettsarenaen kunne brukes til å gjøre politiske poenger, i dette tilfellet brukte de nasjonalistiske symboler under en protest for å protestere mot en kolonimakt. Med et slikt syn på O'Connors politiske dissens under OL er det nærliggende å konkludere med at det olympiske charteret, og IOC, er politiske. Ved å forby politiske aksjoner og uttalelser i forbindelse med OL i henhold til artikkel 50 i det olympiske charteret (Committee, 2021), og i dette tilfellet tvinge fire irske utøvere til å konkurrere under et flagg og for et land de ikke identifiserer seg med, aksepterer de britisk imperialisme og fjernstyre av Irland, noe som i seg selv kan ansees å være en politisk handling eller politisk ståsted.

1.3 De Olympiske Leker Berlin 1936

Da de olympiske leker ble tildelt Tyskland skapte det internasjonal debatt om Hitler og hans Tyskland var egnet til å arrangere et idrettsarrangement blottet for politikk og ideologi. Denne debatten blusset opp igjen i 1935 da Nuremberg raselovene ble introdusert (Kessler, 2011). Naziregimet forsøkte bruke OL til å styrke sin posisjon og popularitet innad i landet, og for å skjule regimets sanne ansikt for verdenssamfunnet (Kessler, 2011). Naziregimet var i utgangspunktet ikke nevneverdig interessert i olympiadens ånd eller det medfølgende internasjonale samholdet, men propagandaverdien i et vellykket arrangement ville vise fram et nytt, sunt og sterkt Tyskland under Hitlers ledelse, og naziregimet engasjerte seg fullt ut i å arrangere et mesterskap i den olympiske ånd (Kessler, 2011). Naziregimets mål om å spre et konkret inntrykk av Hitlers Tyskland er høyst politisk motivert. Verdenssamfunnet var delt om deltagelse i OL, og i om Tyskland kom til å oppfylle den olympiske ånd. I Storbritannia var det ingen sterk oppslutning om en boikott av OL, noe som ble begrunnet med at det var meningsløst å boikotte sommerlekene når det allerede hadde vært britisk deltagelse i Garmisch-Partenkirchen (Kessler, 2011, pp. 129-130). I Frankrike derimot var det stor motstand mot OL i Berlin og en relokasjon eller boikott fikk sterk støtte av sportsfunksjonærer og sportsjournalister, blant andre Jacques Goddet, Jules Rimet, og Gaston Bénéac. Støtten rundt en boikott ble styrket etter at Tyskland okkuperte Rhineland i 1936, men den franske presidenten, Léon Blum, vedtok allikevel at Frankrike skulle stille under OL (Kessler, 2011).

Boikottbevegelsen var allikevel sterkest i USA. Organisasjonen som fikk mest internasjonal oppmerksomhet var «Committee on Fair Play in Sports (Kessler, 2011, p. 130)». Komiteen fikk støtte av en mengde politikere som Al Smith, guvernør i New York, og James Curley, guvernør i Massachusetts, organisasjoner, blant annet Amateur Athletic Union (AAU), og tidligere olympiere som Helen Madison og James Bausch. AAU var en paraplyorganisasjon for amerikansk amatøriddrett. På den andre siden av debatten sto det nazivennlige tysk-amerikanske «Volksbund (Kessler, 2011, p. 131)» som drev en kampanje som oppfordret til amerikansk deltakelse i OL. Tidligere olympiere var også delte om amerikansk deltakelse, og Dietrich Wortmann mente at USA burde delta i OL selv om han ikke var nazi-sympatisør. Det Afro-Amerikanske samfunnet var delt i debatten. Sjefssekretæren for den viktige National Association for the Advancement of Colored People (NAACP), Walter Francis, la vekt på at Afro-amerikanske utøvere ikke kunne stille til start i OL med god samvittighet. Deltakelse ville stride i mot alt den olympiske ånd sto for (Kessler, 2011). Allikevel var flere høyprofilerte utøvere, Jesse Owens en av dem, tydelige på at de ville delta. Den afro-amerikanske pressen hullet også mot amerikansk deltakelse, mye på grunn av de forventede prestasjonene afro-amerikanske utøvere ville gi. Den afro-amerikanske pressen valgte å bruke forventede idrettsprestasjoner for å bekjempe Hitlers ideologi om den ariske rasens overlegenhet. Idrett ble tydelig tatt i bruk for å gjøre et politisk og ideologisk poeng. Dette er spesielt tydelig når man ser på Jesse Owens ettermæle. Owens er ikke lenger best kjent for sine atletiske prestasjoner under OL, men han blir gjerne husket som utøveren som på egenhånd knuste teorien om arisk overlegenhet (Milford, 2012). Jesse Owens deltok i OL som en ren idrettsutøver, og han gjorde ingen politiske eller andre markeringer hverken før eller under konkurransene. Owens ble derimot politisert gjennom mediedekningen av hans prestasjoner. Mediene brukte Owens prestasjoner som et våpen mot nazistisk ideologi. Owens ble gestaltet med ideologisk kraft, spesifikt det vestlige demokratiets ideologi, og på denne måten kunne han brukes som en slegge for å rive ned nazistisk ideologi. Mediene tok med andre ord i bruk en idrettshelt for å gjøre et politisk poeng. Vi ser her hvor viktig mediens rolle er i dekingen av et idrettsarrangement. Det er ikke kun det sportslige som vies plass i avisen, men også det utenomsportslige.

1.4 De Olympiske Leker Mexico City i 1968

OL i Mexico City er kanskje det mest kjente eksempelet på politisk dissens og protester under et OL. Nesten som en fotnote i historien var Wyomia Tyus' protest under OL i

1968. Hun ble den første amerikaneren som tok gullmedalje i to OL på rad. For å vise støtte til den samme saken som Smith og Carlos brukte hun svarte shorts istedenfor de hvite som var nasjonaluniformen (Brown & Foxx, 2022). Tyus' protest er ikke like kjent, og ble ikke allment kjent på årtier, men protesten var likefullt politisk og står igjen som et symbol på hvordan utøvere kan påvirke sosiale endringer (Brown & Foxx, 2022). Tyus har også sagt i podcasten *Burn It All Down* at det også finnes bilder av henne som gjør Black Power salutteringen uten at det er noen som snakker om det (Boykoff, 2022, p. 15).

Et annet eksempel er den tsjekkiske turneren Vera Čáslavská protesterte mot sovjetisk aggresjon mot Tsjekkoslovakia. Foranledningen for dette var Sovjetunionens invasjon av Tsjekkoslovakia i 1968, bare to måneder før OL i Mexico City. Sovjetunionen ønsket å sette en stopper for antydninger til demokrati og et forsøk på å løsne sovjetisk kontroll over Tsjekkoslovakia (Boykoff, 2022). Čáslavskás politiske dissens kom ikke ut av det blå. Hun var en godt etablert stjerne innen turn og en utøver i verdensklasse med tre gullmedaljer og en sølvmedalje fra OL i Tokyo i 1964. I april 1968 viste Čáslavská også at hun var villig til å være en idrettsutøver-aktivist ved å signere et dokument, *Manifesto of 2,000 Words*, som protesterte mot sovjetisk dominans i Tsjekkoslovakia (Boykoff, 2022, p. 13). Fire måneder etter invaderte Sovjetunionen Tsjekkoslovakia og Čáslavská måtte flykte. Til tross for dette sto Čáslavská igjen med fire gull og to sølv i OL, og under medaljeseremonien bøyde hun hode under avspillingen av den russiske hymnen som en stille politisk protest (Boykoff, 2022).

Det mest kjente eksempelet fra OL i 1968, og kanskje det mest kjente eksempelet på politisk dissens fra utøvere under et OL noensinne, er Tommie Smith og John Carlos sin protest mot fattigdom og rasisme i USA, og resten av verden (Boykoff, 2022, p. 13). Både Smith og Carlos var medlemmer i gruppen the Olympic Project for Human Rights (OPHR), som var en atlet-drevet gruppe som kjempet for rettferdighet og verdighet i idretten (Boykoff, 2022). 16. oktober 1968, før medaljeseremonien for 200 meter for herrer startet, ikledde Smith og Carlos seg hver sin svarte skinnhanske, Smith med hansken på sin høyre hånd og Carlos med hansken på sin venstre hånd, svarte sokker uten sko, opprullede bukser, perler og skjerf, og en pin til støtte for OPHR (Peterson, 2009). Peter Norman, australieren som tok sølv bak Smith og foran Carlos, brukte også en tilsvarende pin i solidaritet med Smith og Carlos (Boykoff, 2022, p. 13). Samtidig som *The Star-Spangled Banner* ble spilt av over stadionanlegget løftet Smith sin hanskeklede høyre hånd og Carlos sin venstre mens de

senket blikket. Det ikoniske bildet som ble tatt under seansen viser den åpne jakken til Carlos, som representerer hans røtter i arbeiderklassen (Boykoff, 2022, p. 13). Etter pressekonferansen som fulgte medaljeseremonien fortalte Smith ABC-reporteren Howard Cosell at hansken han hadde på sin høyre hånd symboliserte makt i det svarte Amerika, den venstre hansken Carlos hadde på symboliserte svart enhet, og til sammen skapte de en bue. Skjurfene representerte svarthet, og de svarte sokkene uten sko representerte deres fattigdom (Peterson, 2009, p. 103).

Smith og Carlos' politiske aksjon på podiet var ment å være et stunt som skulle rette oppmerksomhet mot problematikken knyttet til fattigdom og rasisme i USA, og generelt i verden, men publikums reaksjon underveis og mediens beskrivelser av hendelsen umiddelbart etterpå viser hvorfor det er relativt få utøvere som velger å bruke sin plattform for å belyse sosiale og politiske problemer. På stadion i Mexico City ble det helt stille før en storm av buing brøt ut blant den amerikanske fansen som var tilstede (Peterson, 2009, p. 102). Et skille kunne sees mellom den hvite og den afro-amerikanske pressen i USA. Peterson skriver «While the black sports press may have identified with the overall political and social message being made by Smith and Carlos, the white press interpreted this historical moment as an act of disrespect, both to America and to the Olympics (2009, pp. 104-105)». Toneangivende media mislikte sterkt Smith og Carlos sin protest. Arthur Daley fra New York Times mente at Smith og Carlos var splittende og at de skapte en situasjon som var knusende for OL til sin kjerne (Boykoff, 2022, p. 14). Chicago Americans Brent Musburger beskrev protesten som barnslig og mente at Smith og Carlos burde visst bedre (Boykoff, 2022, p. 14). Det var ikke bare fansen som var sinte, og heller ikke bare pressen som så negativt på Smith og Carlos' politiske stunt, IOC og United States Olympic Committee var negative. Smith og Carlos ble bare to dager etter medaljeseremonien utvist fra OL og suspendert fra det amerikanske OL-laget (Boykoff, 2022; Peterson, 2009, p. 14).

I ukene som fulgte OL i 1968 ble det klart at sportsjournalister ikke hadde gjort en god nok jobb med å kontekstualisere Smith og Carlos' politiske demonstrasjon. I stedet for å skape en debatt rundt OPHRs grunnleggende budskap slik Smith og Carlos ønsket skrev sportsjournalister om hvordan demonstrasjonen var et slag mot den olympiske ånd (Peterson, 2009). Klimaet i sportsjournalistikken fremhevet en personlig og forutinntatt journalistikk der journalistisk- og profesjonelle standarder om rettferdighet og balanse forsvant ut av vinduet. Det idealistiske synet om at idrett og politikk skal være separat finner vi igjen i artiklene som

ble skrevet. Istedenfor å trekke fram grunnlaget og de sosiale problemene som lå til grunn for Smith og Carlos' demonstrasjon valgte det store flertallet av sportsjournalister å fordømme utøverne og unngå å sette det politiske budskapet i en større kontekst, om budskapet i det hele tatt ble nevnt. Som Peterson skriver, virker det som at sportsjournalistene enten ikke ønsket eller ikke evnet å forstå motivasjonen bak Smith og Carlos' demonstrasjon (Peterson, 2009, p. 116).

1.5 Oppgavens avgrensning

Denne oppgaven har naturlig nok noen avgrensninger. Målet for oppgaven er for det første å undersøke hvordan norske medier skriver om politiske hendelser og problemer knyttet til to store mesterskap, fotball-VM i Qatar og OL i Beijing. For å få en slik bred oversikt har jeg valgt å undersøke artikler skrevet i tre ulike riksdekkende medier, mer spesifikt nettavisdelen av NRK, VG og TV2. Det totale antallet artikler undersøkt i den kvantitative delen var 825 artikler knyttet til fotball-VM i Qatar, og 842 artikler knyttet til vinter-OL i Beijing. For den kvalitative delen av oppgaven vil jeg undersøke ni artikler i første del, og 18 artikler i andre del.

En annen avgrensning er mesterskapene jeg har valgt å undersøke. Innledningen har vist at det finnes mange eksempler på politisk dissens under OL, og politiske aksjoner knyttet til idrett. Flere eksempler vil også komme i litteraturgjennomgangen. Jeg har valgt å begrense denne oppgaven til to mesterskap, fotball-VM og OL. Fotball er verdens største idrett og følges av milliarder under VM. OL er i de fleste idretter det gjeveste man kjemper for. Mesterskapene er sammenlignbare i denne forstand. Disse to mesterskapene vil gi et godt bakteppe for å undersøke det politiske klimaet norsk journalistikk skriver om knyttet til idrett.

Tidsaspektet er en annen avgrensning. Jeg har valgt å undersøke artikler skrevet fra januar 2020 og ut måneden vinter-OL i Beijing ble gjennomført. Artikler fra perioden januar 2020 og ut desember 2022 ble undersøkt for VM i Qatar. Innledende undersøkelser viste at det var få artikler av interesse for denne oppgavens problemstilling lengre tilbake i tid. Det ble skrevet noe om fotball-VM i Qatar i før januar 2020, men disse artiklene handlet for det meste om sportslige spørsmål knyttet til vertslandet, slik som om var forsvarlig å avholde et fotballmesterskap om sommeren i en ørkenstat, det ble konkludert med at det ikke var det og VM ble flyttet til vinteren isteden. I tillegg ble det skrevet om korrupsjonsanklager i FIFA i

tiden etter at det ble klart at Qatar ble tildelt VM i 2022. Selv om det var noen artikler som var skrevet om fotball-VM valgte jeg å begrense tidsperioden jeg innhentet artikler fra for å holde det likt for OL og fotball-VM.

1.6 Oppgavens oppbygning

Kapittel 1 tar for seg oppgavens innledning og gir bakgrunnsinformasjon for å gi kontekst til oppgavens grunnlag og problemstilling. Kapittel 2 tar opp relevant teori og tidligere forskning som vil bli brukt videre i oppgaven. Kapittel 3 beskriver oppgavens metodiske grunnlag og valg, og viser til hvordan oppgavens analyse vil bli gjennomført. I kapittel 4 presenteres funn fra den kvantitative analysen. Kapittel 5 presenterer funn fra den kvalitative analysen. Kapittel 6 går gjennom og diskuterer funnene fra den kvantitative og den kvalitative delen av analysen. Kapittel 7 er oppgavens konklusjon der oppgavens hypoteser og overordnede problemstilling blir besvart, og videre forskning blir foreslått.

2 Teori og litteraturgjennomgang

2.1 Journalistiske perspektiver og idealer

2.1.1 Journalistiske idealtrekk

Journalistikk i demokratier innehar visse karakteristikker og inntar en spesifikk rolle i samfunnet. Dette er et syn på journalistikk som har fått kritikk for å ikke ta innover seg journalistikkens karakteristikker i ikke-vestlige, og ikke-demokratiske kontekster (Hanitzsch & Vos, 2018, p. 146). Hanitzsch og Vos sine roller tar høyde for de kulturelle forskjellene så vel som styreform. Denne oppgavens omfang er å undersøke hvordan norske sportsjournalister arbeider, altså journalister i et vestlig, demokratisk land. Denne oppgaven bygger derfor på teori som er utledet hovedsakelig gjennom forskning på den vestlige demokratiske konteksten.

Mark Deuze har operasjonalisert de ideal-typiske verdiene i journalistisk ideologi (Deuze, 2005). Journalistikk som et yrke har gjennomgått en endring som sammenfaller med den generelle moderniseringen i samfunnet, og verden generelt. Forskning på området gir inntrykk av en bred enighet om at det finnes en form for felles forståelse og ideologi innen journalistisk praksis. Denne felles forståelsen er med på å skape og opprettholde journalistikkens rolle i et demokratisk samfunn (Deuze, 2005, p. 446). Ideologi kan forstås

som et sett normative ideer om hvordan noe skal være. Journalistisk ideologi er intet unntak, og Deuze har operasjonalisert et sett ideal-typiske trekk som skal forklare denne journalistiske ideologien. Forskning utført av T. C. Russo viser at journalister i større grad identifiserer seg med journalistikken som et yrke enn de gjør med medietypen de jobber med eller mediehuset de jobber for (Deuze, 2005, p. 446). Journalister identifiserer seg altså med journalistikkens ideologi framfor å identifisere seg med sin arbeidsplass. Deuze deler inn verdiene, konseptene og elementene som er en del av den journalistiske ideologien inn i fem ideal-typiske trekk (Deuze, 2005, p. 446). Disse fem er offentlig tjeneste, objektivitet, autonomi, umiddelbarhet, og etikk (Deuze, 2005, p. 447). Deuze trekker frem at disse trekkene ikke er eksklusive for journalistikken og også kan finnes i andre deler av samfunnet, og kanskje viktigst, at trekkene kan være både motsigende og inkonsekvente (Deuze, 2005, p. 447). På et generelt grunnlag virker det å være uproblematisk for journalister siden de integrerer disse trekkene inn i debatter om kvaliteten på journalistikk. På denne måten gjenoppfinner journalistikken seg hver gang de samme debattene blir tatt opp og vurdert mot ideologiens trekk, og ytre krefter holdes ute uten påvirkningskraft over journalistikken (Deuze, 2005, p. 447).

En viktig komponent av journalistisk ideologi er offentlig tjenestetrekket. Dette er et trekk journalister både jobber for å oppnå, og for å legitimere aggressive eller tolkende former for journalistikk (Deuze, 2005, p. 447). Uttrykket fjerde statsmakt har sin rot i dette trekket. Journalister i demokratier deler en form for forståelse av å ha et ansvar for å opptre som en vaktbikkje for folket (Deuze, 2005, p. 447). Journalistikken, gjennom nyhetsmediene, skal bringe informasjon til folket overfor de som har makt. Over tid har dette trekket endret seg fra en ovenfra-ned tilnærming til en mer nedenfra-opp tilnærming (Deuze, 2005, p. 455). Skiftet kan beskrives som en endring fra et ideal om å fortelle folk hva de trenger å vite noe om til et ideal om å forsterke samtalene samfunnet har med seg selv (Deuze, 2005, p. 455). Kjernen i trekket er at journalistikken skal fungere som et offentlig gode der nyhetshistorien kommer først og balanseres forsiktig opp mot publikums ønsker og behov (Deuze, 2005, p. 456).

Det neste trekket Deuze skriver om er objektivitetstrekket. Dette idealtrekket går i korte trekk ut på at journalister og journalistikken er troverdig fordi den er nøytral, objektiv, og rettferdig (Deuze, 2005, p. 448). Dette trekket er problematisk i den forstand at det er tilnærmet umulig å oppnå total verdinøytralitet, men allikevel knyttes objektivitet til legitimeringen og definisjonen av journalistikk som yrke gjennom konsepter som rettferdighet, profesjonell distanse, løsrivelse, og upartiskhet (Deuze, 2005, p. 448). Tre

argumenter fra diskursen knyttet til objektivitet blir skissert av Deuze. Det første argumentet er hentet fra Ryan, og går ut på at selv om objektivitet kanskje ikke er mulig å oppnå, er det en verdi det er ønskelig å arbeide mot. Alternativt bør man redefinere objektivitet slik at det er mulig å oppnå (Deuze, 2005, p. 448). Det andre argumentet har Deuze parafrasert Merritt på, og går ut på at løsrivelsen og objektiviteten umuliggjør kritikk og kommentarer på det journalistiske arbeidet, og dermed feiler journalistikken i sin rolle som promotør for demokratisk overveielse (2005, p. 448). Det tredje og siste argumentet er kreditert van Zoonen og går ut på at subjektivitet ikke motsier objektivitet siden begge verdier kan anses å være grunnleggende deler av den profesjonelle journalistiske identiteten (Deuze, 2005, p. 448). Studier gjennomført på moderne nyhetsrom og multikulturell rapportering har kastet nytt lys på objektivitetstrekk og har gjort forståelsen av dette mer kompleks. Diskursen rundt objektivitet har vært konsentrert på nøytralitet og en løsrivelse mellom journalist og nyhetshistorie, og dette står i sterk kontrast til retorikken knyttet til inkludering (Deuze, 2005, p. 456). Det har vært et lite paradigmeskifte fra å «skaffe» begge sider av saken (Deuze, 2005, p. 456, min oversettelse)», til en mer holistisk og kompleks tilnærming der man forsøker å se saken fra flere sider (Deuze, 2005, p. 456).

Det neste ideologiske trekket Deuze fremhever er autonomi. Weaver, gjengitt av Deuze, anser autonomi som en situasjon der den enkelte journalister får skrive og utvikle seg fritt fordi samfunnet er innrettet på å beskytte journalistikken fra sensur, selskapet de jobber i beskytter dem fra kommersielle krefter, at de jobber i et nyhetsrom der journalistene ikke bare er redaktørens lakeier, og ved en nyhetsdesk der journalisten støttes gjennom blant annet videre kursing og utdanning (Deuze, 2005, p. 448). Her vises det til at journalister må ha redaksjonell autonomi, fri fra innblanding fra kommersielle, politiske og andre krefter. Journalistene må kunne skrive om de sakene de ønsker uten å bli påvirket av ytre krefter. Dette opphøyer redaksjonell selvstendighet og autonomi til et ideologisk trekk, og tillater journalistikken å legitimere motstand mot, og åpning for endring (Deuze, 2005, p. 449). Nyere multikulturell forskning argumenterer for at det må være en dreining fra individuell autonomi i journalistikken, til en mer gruppebasert autonomi (Deuze, 2005, pp. 456-457). Dette reflekteres i at det er vanligere og vanligere å for journalister å jobbe sammen i grupper når artikler skal produseres og publiseres.

Tradisjonelt sett har journalistikken blitt ansett som et yrke der journalistenes jobb er å rapportere nyheter. Denne tolkningen av journalistikken underbygger en forståelse om at

journalisters arbeid krever umiddelbarhet. Denne forståelsen kommer av at nyheter er ferskvare, og at nyheters definerende prinsipp er nyhetens aktualitet (Deuze, 2005, p. 449). Dette perspektivet på umiddelbarhet blir utfordret av normative påstander knyttet til forskning på multikulturalisme og multimedia (Deuze, 2005, p. 457). Journalistisk historiefortelling blir mer kompleks når man inkluderer potensialet til multi-perspektiv nyhetsfortelling. Journalistisk praksis knyttet til umiddelbarhet har vært avhengig av arketyper, temaer og rutiner for å håndtere den voksende mengden informasjon (Deuze, 2005, p. 449). Vitenskapelig litteratur har vært med på å gjenopplive ideen om at nyheter skal rapporteres umiddelbart (Deuze, 2005, p. 449). Samtidig har fremveksten av internett og digitale medier åpnet for 24-timers nyhetskanaler og en endeløs jakt på nyheter. Her er Deuze mer interessert i hvilken type umiddelbarhet det skal være snakk om. Det er ikke lenger nødvendig å sende inn artikler til trykk kvelden i forveien for at de skal være klare til morgendagens papiravis. Allikevel henger forestillingen om umiddelbarhet igjen i den journalistiske ideologien, og selv om det ikke lenger er nødvendig å sende inn artikler til trykk kvelden før avisen skal ut er det et konstant tidspress og en forventning om at journalistene skal arbeide raskt. Dette kan forhindre journalistikken fra å være mer åpen og inkluderende både i rapporteringen av nyheter og i arbeidsplassens mangfold fordi kravet om hurtighet i pressen ikke gir rom til å intervju alternative kilder eller utforske alternative tolkninger av en nyhetssak (Deuze, 2005, p. 457). Deuze mener noe selvmotsigende at umiddelbarhet i journalistisk ideologi innebærer både kravet om fart og frister fra 24-timers nyhetssykluser, og den gir dybde, inkludering og rom for mer enn to polariserende perspektiver (Deuze, 2005, p. 457). Med andre ord består fortsatt ideen om at nyheter er ferskvare og må rapporteres så fort som mulig, men samtidig har normative påstander fra forkjempere for multikultur og multimedia utfordret dette synet på umiddelbarhet, og det er åpnet for journalistiske vurderinger knyttet til inkludering, redigering og tilbakemeldinger takket være teknologiske nyvinninger i bransjen (Deuze, 2005, p. 457).

Det siste idealtrekket Deuze skriver om er etikk. Samtidig som journalistikken vokste og ble profesjonalisert ble etikk viktigere. I 1956 ble til og med et sett med etiske retningslinjer, *Code of Bordeaux*, vedtatt av International Federation of Journalists (Deuze, 2005, p. 459). Det er uenighet blant journalister hvorvidt det skal foreligge etiske retningslinjer eller ikke, men det er en generell enighet om at journalister skal opptre etisk. Dette bidrar til å opprettholde journalisters status og rolle som frie og rettferdige vaktbikkjer i samfunnet (Deuze, 2005, p. 449). Etikk har gjennom tidene blitt brukt som et mål for å drøfte

om journalistikk er god eller dårlig, til tross for at det er en mangel på krysskulturell forskning, og en stor forskjell på begrepet i forskning og i praksis (Deuze, 2005, p. 457). Det er en vilje til å vurdere etikk som et idealistisk trekk å strebe etter uten å ta høyde for kulturelle og mediumspesifikke utfordringer (Deuze, 2005, p. 458). Deuze mener det er viktig å merke seg at etikk både kan være et flagg å samle seg bak for journalister i sitt forsvar mot krav fra publikum, kommersielle aktører eller fra bedriftens ledelse. I tillegg er etikk et merke for legitimitet journalister bruker når de rapporterer om komplekse hendelser (Deuze, 2005, p. 458).

Avslutningsvis konkluderer Deuze at det er naivt og endimensjonalt å konkludere med at trekkene slik han har lagt de fram er den eneste gode måten å gjennomføre journalistikk på (Deuze, 2005, p. 458). Deuze skiller her ikke mellom harde og myke nyheter, mainstream og alternative medier, eller seriøs journalistikk og populærjournalistikk. Deuze argumenterer for at det er gjennom måten journalistikken som profesjon forhandler frem kjerneverdier at den journalistiske ideologien kommer til uttrykk (Deuze, 2005, p. 458). Idealtrekkene Deuze har skrevet om blir gjerne brukt for å vurdere om journalistikk er god eller dårlig. Det Deuze til slutt konkluderer med er at å vurdere om journalistikk er god eller dårlig basert på disse trekkene blir en håpløs øvelse fordi forskning som har lagt grunnlaget for disse trekkene i mange tilfeller ikke har tatt hensyn til lokale eller kulturelle forskjeller. Deuze sitt holistiske argument og tilnærming handler om hvordan journalistikken selv forhandler fram trekk og idealer som følges i hvert enkelt journalistiske system. Journalistikk i Norge er ikke den samme som journalistikk i Kina. Hvilke idealer og trekk, og hvordan disse skal komme til uttrykk, forhandles frem av journalistikken selv. Den journalistiske ideologien er på denne måten forskjellig i forskjellige kulturer.

2.1.2 Journalistiske idealer og prinsipper i norsk kontekst

I Norge forholder organisasjonen Pressens Faglige Utvalg (PFU) seg til en liste med etiske paragrafer norske journalister skal etterstrebe. Disse er samlet i Vær Varsom-plakaten. Vær Varsom-plakaten er delt inn i fire hovedpunkter med flere underpunkter til hvert hovedpunkt. De fire hovedpunktene er *pressens samfunnsrolle, integritet og troverdighet, journalistisk atferd og forhold til kildene, og publiseringsregler* (PFU, 2021). Vær Varsom-plakaten kan sies å være norsk journalistisk ideologi slik Deuze beskriver begrepet. De etiske prinsippene på Vær Varsom-plakaten er forhandlet fram av journalistikken selv gjennom diskusjoner og debatter rundt hva norsk journalistisk presseetikk skal innebære. Forståelsen

av Vær Varsom-plakaten som et ideologisk dokument, og ikke et rent presseetisk dokument vil bli diskutert og presisert i del 6.4.1. En kort oversikt over de fire hovedpunktene i Vær Varsom-plakaten viser at essensen i punktet om pressens samfunnsrolle i stor grad sammenfaller med idealtrekket om offentlig tjeneste slik det er beskrevet tidligere i teksten. Det er journalistikkens oppgave å ivareta oppgaver som informasjonsgivning, debatt, og samfunnskritikk der pressen har et spesielt ansvar for at ulike syn kommer til uttrykk (PFU, 2021). Pressen har også et ansvar for å verne om ytringsfrihet, trykkefrihet og å verne om offentlighetsprinsippet. Et annet viktig prinsipp er at pressen skal sette et kritisk søkelys på hvordan mediene utfører sin rolle i samfunnet (PFU, 2021). Punktet om integritet og troverdighet sammenfaller med idealtrekket om objektivitet i pressen og idealtrekket om autonomi. Dette punktet skiller seg i størst grad ved at flere av underpunktene poengterer at journalister ikke skal misbruke sin makt, og må opplyse om eller være åpen om bakenforliggende informasjon som kan bidra til at leseren tolker innholdet annerledes (PFU, 2021). Det er også tydelige retningslinjer for hvordan pressen skal opprettholde et klart skille mellom redaksjonelle valg og verdier og kommersielle verdier (PFU, 2021). Det tredje punktet handler om journalistisk atferd og forhold til kildene. Her trekkes det fram hvordan journalister skal oppføre seg i sin relasjon til kilder. Det er for eksempel retningslinjer på når, og hvordan kilder skal identifiseres eller ikke identifiseres, og hvilke hensyn som må tas i saker med skjerpede omstendigheter (PFU, 2021). Det siste punktet i Vær Varsom-plakaten omhandler publiseringsregler og hvilke hensyn journalisten må ta ved publisering av en artikkel (PFU, 2021). Deuze sitt idealtrekk om umiddelbarhet vies ikke i et eget punkt i Vær Varsom-plakaten, men hele plakaten i seg selv er en norske journalisters svar på idealtrekket om presseetikk. For denne oppgaven er det først og fremst det første punktet som vil være relevant i analysen av datamaterialet. Målet er å undersøke i hvilken grad norske sportsjournalister jobber opp mot norsk journalistisk ideologi slik den er beskrevet i Vær Varsom-plakaten.

2.2 Sportsjournalistikkens rolle

Hva er egentlig journalistikk? Journalistikk handler om «å hente inn, bearbeide, og formidle nyheter til et publikum gjennom ulike medier (Skare Orgeret, 2020, avsnitt 1)». Normalt sett anses ikke sportsjournalistikken som god journalistikk, dette kommer jeg tilbake til senere, men den eksisterer allikevel innenfor den samme journalistiske ideologien som andre, mer anerkjente former for journalistikk. Denne oppgaven tar ikke for seg hva som er

god og dårlig journalistikk, men er heller et forsøk på å vise hvordan norsk sportsjournalistikk arbeider opp mot de idealene som finnes i norsk journalistisk ideologi. I boken *Sports Journalism: Context and issues* problematiseres sportsjournalistikkens rolle (Boyle, 2006). Boyle avdekker at det sentrale paradokset i sportsjournalistikken, er at sportsjournalistikken en del av underholdningsdelen av avisen og dermed immun mot journalistiske idealer og etikk knyttet til andre områder av journalistikken, for eksempel den politiske journalistikken, eller har sportsjournalistikken gradvis blitt mer seriøs, med gode argumenter for å bli likestilt og respektert som en legitim del av journalistisk produksjon (Boyle, 2006, p. 179)?

Samtidig som idretten har vokst og endret seg har også sportsjournalistikken måttet endre seg. Sportsjournalistikken og sportsjournalister har blitt kritisert for være en mer som en fan som skriver en sportsblogg enn en seriøs journalist med journalistisk integritet (Boyle, 2006, p. 173). Denne kritikken sammenfaller med inntrykket av at sportsavdelingen i et mediehus er som en leketøysavdeling slik Rowe beskriver det (Rowe, 2007). En slik sammenligning kan bli urettferdig. Sportsjournalister har gjerne en dyp interesse for idretten de skriver om og gode kilder og nettverk i enkelte klubber, og journalist Amy Lawrence argumenter for at uten lidenskap for idretten blir det umulig å skrive om idrett (Boyle, 2006, p. 173). At en journalist er interessert i feltet de skriver om er ikke unormalt. Også politiske journalister må være informert og engasjert når de skal dekke politiske begivenheter. Kunnskapen og interessen er på mange måter en viktig del av arbeidet til journalisten, både for politiske journalister og sportsjournalister (Boyle, 2006, p. 174). Utfordringen for journalisten vil være å forholde seg upartisk, uavhengig av om det er politikk eller sport journalisten arbeider med. I følge David Chappell, tidligere sportsredaktør i *The Times* og nå en toppleder, er den moderne sportsjournalisten «... journalists first and sports lovers second (Boyle, 2006, p. 175)». Videre beskrives sportsjournalister som «good, hard-nosed journalists (Boyle, 2006, p. 175)». Ut fra Chappells synspunkt tyder dette på at den gjennomsnittlige sportsjournalisten, i alle fall i USA og Storbritannia, i større grad enn tidligere arbeider etter generelle journalistiske idealer og prinsipper i en vestlig, demokratisk kontekst.

Det sentrale paradokset i sportsjournalistikken gjenstår allikevel. Er sportsjournalistikken en del av underholdningsindustrien eller er det belegg for å anse den som en del av den seriøse, kritiske og hardtslående journalistikken? I større grad enn tidligere er det mulig for sportsjournalister å skrive artikler som omfavner og streber etter å oppnå de journalistiske idealene Deuze har kartlagt og mer og mer på lik linje med den mer seriøse

journalistikken (Boyle, 2006, p. 179). Samtidig som idretten har endret seg har journalistikken måttet endre seg, og over tid har grensene mellom sportsjournalistikk og den generelle nyhetsjournalistikken gradvis blitt visket mer og mer ut (Boyle, 2006, p. 179). Dette har åpnet opp for at sportsjournalister kan skrive artikler om både sporten i seg selv og utenomsportslige hendelser som er løsere knyttet til sporten. Om en fotballtrener har uttalt seg om sittende regjerings koronapolitikk på en pressekonferanse kan sportsjournalister skrive både om det sportslige som ble diskutert på pressekonferansen, og det politiske treneren har tatt opp. Det er også rom for at sportsjournalisten setter dette i en større kontekst, og ikke bare rapporterer trenerens uttalelser. Selv om sportsjournalistikken har fått rom til å vokse og ta steget vegg fra merkelappen leketøysavdeling betyr ikke det at alle artikler plutselig holder en høy journalistisk standard lik den man forventer av politiske journalister. Boyle vektlegger at sportsjournalistikken både kan inneholde artikler som følger den generelle standarden og journalistiske ideologien, og også artikler som er dårlig skrevet, preget av latskap og som mangler en etisk kjerne man kan forvente av en artikkel publisert i en avis (Boyle, 2006, p. 179).

At sportsjournalistikken blir ansett som «leketøysavdelingen» i trykte medier har sammenheng med at sportsjournalistikken ofte ikke oppfyller sin rolle som fjerde statsmakt. Sportsjournalistikken overlater gjerne det vedvarende presset og kritisk journalistisk undersøkelse og graving knyttet til sport og andre deler av samfunnet til journalister fra andre disipliner (Rowe, 2007, p. 399). I samfunnet generelt er det ofte en antagelse om at idrett og politikk eller andre sosiale problemer ikke hører sammen, og Rowe argumenterer for at disse antagelsene har fått fotfeste også i sportsjournalistikken (Rowe, 2007, p. 400). Det representerer inngrodde antagelser om hva som fungerer for sportsjournalistikken som en sjanger, og disse antagelsene rommer ikke de sosiale og politiske temaene og problemene som er nært tilknyttet idretten (Rowe, 2007, p. 400).

Et annet moment som blir trukket fram av Rowe er at i de skandinaviske landene kan en passende beskrivelse for sportsjournalistikken være at det er en metaforisk ghetto, som stort sett består av mannlige utøvere og lesere. Dekningen av idrett er ofte sett konsentrert til oppsummeringer, resultater og forhåndsdekning (Rowe, 2007, p. 399). En slik måte å arbeide på for sportsjournalister vil bety at sportsjournalistikken ikke vil ta opp korrupsjonssaker i FIFA eller politiske problemer knyttet til at Qatars ble tildelt fotball-VM. Boyle argumenterer for at journalistikk er formet etter institusjonene den tilhører, og disse medieinstitusjonene er

påvirket av de større politiske og kulturelle strømningene i et samfunn (Boyle, 2006, p. 162). En annen måte å se dette på er at den journalistiske ideologien er formet av stedet og omgivelsene den befinner seg i. I 2002 publiserte den danske tenketanken Mondaymorning en rapport som tegnet et lite flatterende bilde av tilstanden til den skandinaviske sportsjournalistikken. Rapporten trakk fram både sportsjournalistikkens nedgang i popularitet og, kanskje viktigere, nedgangen i journalistisk standard (Boyle, 2006, pp. 161-162). Rapporten fant at skandinavisk sportsjournalistikk har beveget seg inn i en smal ghetto, snarere enn å ekspandere slik den har gjort blant annet i England (Boyle, 2006, p. 162). Det er likheter mellom Boyle og Rowe's kommentarer om skandinavisk sportsjournalistikk. Basert på Boyle og Rowe's kommentarer virker ikke skandinaviske sportsjournalister å være interessert i å utfolde seg profesjonelt og å sette hendelser og uttalelser fra idretten inn i en større kontekst. De virker å være tilfreds med å jobbe i den billedspråklige leketøysavdelingen, frakoblet sine kolleger i de mer seriøse delene av avisen.

Rowe skriver at dataene fra International Sports Press Survey 2005 viser at spesielt australsk sportsjournalistikk primært konsentrerer seg om å forutse, beskrive og reflektere rundt sportshendelser, og ikke omhandler sosiale problemer (2007, p. 400). Det er gjerne de samme idrettene, temaene og kildene som brukes for å skrive artikler i australsk sportsjournalistikk. Sport har over tid blitt en stor del av det kulturelle livet i et samfunn, med god hjelp av mediene, noe som også reflekteres i deknningen av sport. Sportssidene er med på å trekke lesere for mediehusene. Sportssidenes popularitet kombinert med de inngrodde antagelsene om hvordan artikler i sportssidene skal utformes har vært med på å skape et system der sportsjournalistikken legger seg nærmere underholdnings- og kjendis journalistikk og lenger unna de mer kritiske formene for journalistikk man forbinder med den fjerde statsmakt. Rowe konkluderer med at det ikke lenger er et spørsmål hvorvidt sportsavdelingen i et mediehus er leketøysavdelingen eller ikke, men heller om de som jobber der er tilfreds med å jobbe innenfor de selvpålagte rammene, noe som åpner for ytre kritikk og spørsmål om journalistisk integritet knyttet til sportsavdelingen (Rowe, 2007, p. 401).

2.3 Framingsteori

Framing, oversatt til tolkningsrammer på norsk, involverer utvelgelse og vurderinger av viktighet knyttet til det som beskrives (Entman, 1993, p. 52). I denne oppgaven vil framing og tolkningsrammer bli benyttet om det samme. Tolkningsrammer fungerer ved at

kommunikatoren fremhever enkelte deler av informasjonen om objektet det blir kommunisert om, for å gjøre disse delene viktigere (Entman, 1993, p. 53). For at tolkningsrammen skal ha en effekt på mottakeren er man avhengig av at mottakeren av kommunikasjonen også besitter de samme kulturelle og sosiale forståelsene for et konsept som avsenderen av kommunikasjonen (Entman, 1993, p. 53). Et eksempel på dette kommer fra sosiologen Erving Goffman, en av frammin-teoriens grunnleggere gjennom sitatet «motstanderlags tilhengere på en fotballkamp opplever ikke den samme kampen (Hardin & Ash, 2011, p. 22, min oversettelse)». Om fotballkampen anses som budskapet som skal mottas av fansen vil ikke fans av de to ulike lagene fortolke budskapet på samme måten. Kanskje opplever ett lag at de har hatt dommeren mot seg og det andre laget har hatt dommeren med seg. Fansen av motstanderlagene besitter ulike kulturelle og sosiale kontekster fordi de holder med to ulike lag, og dermed vil de ikke oppleve kampen likt. Selv om ikke alle vil forstå en tolkningsramme på samme måten har disse tolkningsrammene en felles effekt på store deler av et publikum (Entman, 1993, p. 54). Med andre ord vil størsteparten av et publikum fortolke en ramme på samme måten fordi de besitter en felles kultur de fortolker ting ut ifra. I nyhetsmedier er en vanlig ramme å bruke en konfliktramme. Her stilles to eller flere parter opp mot hverandre og konflikten mellom dem spilles opp. Dette er en ramme de fleste som leser aviser har sett anvendt og lært hva betyr, og dermed forteller denne rammen dem noe om hvordan de skal fortolke innholdet i artikkelen. Tolkningsrammen har da en felles effekt på store deler av publikummet som leser artikkelen.

For nyhetsmedier går framing ut på hvordan journalister velger å skrive artiklene som skal publiseres. Når en journalist skriver om en hendelse vil ulike deler av informasjonen knyttet til hendelsen bli fremhevet fordi disse delene anses som viktigere av journalisten. Hva som anses som viktig blir påvirket av ulike redaksjonelle pålegg, journalistisk ideologi og den kulturen journalisten befinner seg i. Skrives det for eksempel en artikkel om en fotballkamp mellom Manchester City og Arsenal vil det være naturlig for en norsk sportsjournalist å fremheve informasjon om hvordan de to norske spillerne, Erling Braut Haaland og Martin Ødegaard, spilte. Når journalister rammer inn artikler er det for å legge føringer for hvordan artikkelen skal tolkes, eller med andre ord å oppmuntrer tolkningsrammen til en spesifikk fortolkning (Milford, 2012, p. 488).

Boesman og van Gorp har gjennomført etnografiske studier for å undersøke journalistisk framingpraksis. De viser til en balanse mellom journalistens bevisste innsats for

å skape og ta i bruk tolkningsrammer som gjør artiklene deres spennende uten at rammen forringer journalistiske normer og praksis (Baden, 2020, pp. 236-237). Boesman og van Gorp viser hvordan journalister «mobiliserer og oppdaterer kulturelt etablerte rammer i et forsøk på å bygge in aktuelle nyheter i sitt publikums liv (Baden, 2020, p. 237, min oversettelse)». For sportsjournalister kan dette for eksempel gjøres ved å skrive om de politiske dimensjonene når herrelandslaget i fotball protesterer mot migrantarbeideres leve- og arbeidsforhold i Qatar før en VM-kvalifiseringskamp. Målet med journalistisk framing er å vinkle artikler på en slik måte at de både er interessante og trekker lesere, og er i tråd med journalistisk ideologi.

I denne oppgaven vil jeg først og fremst fokusere på nyhetsrammer, altså de rammene sportsjournalister har tatt i bruk for å formidle informasjon om OL og fotball-VM. Jeg går ikke ut ifra et allerede eksisterende rammeverk, altså generiske nyhetsrammer beskrevet av Baden (2020, p. 236), men har heller identifisert de tolkningsrammene som har blitt tatt i bruk i nyhetsartiklene som utgjør mitt datamateriale.

2.4 Tidligere forskning

I sin studie av amerikanske sportsjournalister fra 1998 argumenterte Salwen og Garrison for at sportsjournalister anser sitt rykte som frynsete hos sine kollegaer på grunn av sportsjournalistikkens arv og tidligere arbeid (Boyle, 2006, p. 28). Dette inntrykket av sportsjournalister har endret seg med tiden, noe Ryan Broussard har argumentert for (Broussard, 2020). Broussard tok i bruk Bourdieus feltteori for å undersøke den skiftende kulturelle, politiske og journalistiske konteksten som former hvordan amerikanske sportsjournalister dekker idrettsarrangementer der utøvere deltar i sosial eller politisk protest knyttet til idrettsarrangementer. Broussard undersøker også hvordan disse kontekstene påvirker journalistiske valg sportsjournalister står ovenfor i møte med dette (Broussard, 2020, p. 1640).). Gjennom studien har han funnet belegg for fire hovedkonklusjoner. Broussards første konklusjon går ut på at journalistene selv er motivert til å skrive om sosiale og politiske problemer knyttet til idretten, og utøvere som protesterer. Her pekes det på at endringen kan komme av en endring i habitus etter årevis med kritikk rettet mot kvaliteten på sportsjournalistikkens innhold fordi det har vært en mangel på dekning av politiske og sosiale kontekster i idretten (Broussard, 2020, p. 1640). Den andre konklusjonen er knyttet til kulturell kapital, og handler om at journalistene selv ønsker anerkjennelse fra kolleger og lesere (Broussard, 2020, p. 1641). Dette kan de forsøke å oppnå gjennom å produsere artikler

som oppfyller kravene de mer anerkjente og «harde» journalistiske områdene følger, eller med andre ord, å skrive om politiske og sosiale hendelser knyttet til sport. Broussards tredje konklusjon nevner hvordan nedbemanninger og det økonomiske presset påvirker hvordan journalister prioriterer sitt arbeid (2020, p. 1641). Til slutt konkluderer Broussard med at idrettsutøvere i dag på nytt har begynt å innta en rolle som atletaktivister, der de tar i bruk sin plattform som idrettsstjerner for å tvinge fram diskusjoner knyttet til sosiale og politiske problemer. Et eksempel på dette er den utbredte støtten for Black Lives Matter under National Basketball Association (NBA) sin sommersesong i Orlando i 2020 (Marston, 2021, p. 212). Dette har også blitt vanligere i England der blant annet Raheem Sterling og Marcus Rashford har tatt i bruk sin idrettsplattform for å starte diskurs rundt politiske og sosiale problemer (Cable, 2022, p. 176). Sportsjournalister dekker derfor politiske og sosiale problemer oftere enn de har gjort tidligere (2020, p. 1641). Dette har ført til en endring i hvordan sportsjournalister arbeider, og det blir vanligere og vanligere å også dekke politikk og sosiale problemer som en del av sportsjournalistikken i USA. Broussard nevner noen begrensninger, som mangel på mangfold blant intervjudeltagerne i studien og at funnene ikke er generaliserbare. I denne oppgaven vil jeg ta i bruk en rammeanalyse for å få svar på hypotesene oppgitt i slutten av dette kapittelet, og den overordnede problemstillingen ***‘Hvordan var norsk sportsjournalistisk pressedekning av OL i Beijing og VM i Qatar, og hvordan skrev norsk sportsjournalistikk om politiske temaer tilknyttet disse mesterskapene?’***. Broussard sine funn gjennom intervjustudien illustrerer amerikanske sportsjournalisters motivasjon til å skrive om politiske aspekter av idretten ved hjelp av Bourdiues felteori. I denne oppgaven er det journalistisk produksjon jeg vil undersøke. Det som likevel gjør Broussard artikkel relevant er at den avdekker at enkelte amerikanske sportsjournalister anser politiske og sosiale protester eller utsagn fra utøvere for å være innenfor sitt arbeidsområde som sportsjournalister og det representerer en endring i sportsjournalisters syn på eget arbeid. Dette er en kontrast til hvordan skandinaviske sportsjournalister ble beskrevet av Boyle (2006, p. 162), og hvordan Rowe beskrev både skandinaviske (2007, p. 399) og australske sportsjournalister (2007, p. 400).

Et annet eksempel på politiske hendelser innenfor idretten og mediernes dekning av denne er den profesjonelle fotballspilleren Colin Kaepernick's protest under avspillingen av den amerikanske nasjonalsangen før en treningskamp i august 2016 (Boykoff & Carrington, 2020). Kaepernick knelte mens nasjonalsangen ble avspilt, og gjorde det klart at det var en politisk protest mot rasemessig undertrykkelse og politibrutalitet rettet mot minoriteter i USA

(Boykoff & Carrington, 2020, p. 829). Kaepernick's protest ble viet mye oppmerksomhet i mediene over en lengre periode. Boykoff og Carringtons studie ble gjennomført over en periode på to år, fra 14. august 2016 til 14. august 2018. Artikkelen deres viser at selv om sportsjournalistikken ikke er fremmed for å sensasjonalisere nyheter, følger prestisjetunge medier fortsatt journalistiske normer (Boykoff & Carrington, 2020, pp. 844-845). Dette forklarer hvorfor de første bølgene med dekning i stor grad inkluderte bakgrunnen for Kaepernicks protest, og den politiske diskusjonen knyttet til temaet. Hele 79% av alle artiklene som oppfylte Boykoff og Carringtons kriterier skrev om den politiske diskusjonen, og 31% skrev tre setninger eller fler (Boykoff & Carrington, 2020, p. 842). Over tid, og ved hjelp av Trump som skrev om saken på Twitter, endret fokuset i mediedekningen seg. Trumps gjentatte angrep rettet mot National Football League (NFL) og spillere som uttalte seg om saken gjorde at det ble en markant nedgang i artikler som fortsatt skrev tre eller flere setninger om den politiske diskusjonen. Dette førte til en nedgang i dekningen av den politiske diskusjonen Kaepernick ville for å få fram, og debatten gikk over til å handle om hvorvidt spillere viste respekt for det amerikanske flagget, militæret og landet generelt ved å protestere under avspillingen av nasjonalsangen (Boykoff & Carrington, 2020, p. 843). I ettertid har Kaepernick ikke fått ny kontrakt med noen lag i NFL (Marston, 2021, pp. 211-212).

Som nevnt tidligere har Boyle skrevet om kritikk av sportsjournalister der de har blitt sammenlignet med sportsfans med skrivemaskin, eller i moderne kontekst, sportsfans med datamaskin. Hardin og Ash har gjennomført en studie der de undersøker og sammenligner arbeidet til sportsjournalister og sportsbloggere. Artikkelen tar for seg forskjeller i framing av nyhetssaker mellom institusjonaliserte nyhetsmedier og sportsbloggere (Hardin & Ash, 2011, p. 25). Hardin og Ash undersøkte tolkningsrammer brukt i artikler og poster i nyhetssaker om oppkjøpet av det profesjonelle amerikanske fotballaget St. Louis Rams (nå Los Angeles Rams). Et medlem av gruppen som ønsket å kjøpe laget var Rush Limbaugh, en tidligere fotballkommentator for kanalen ESPN. Limbaugh ble tvunget til å si opp jobben for ESPN fordi han hadde brukt rasistisk betonte uttrykk i et før kampen program (Hardin & Ash, 2011, p. 21). Limbaugh sa der at mediene tilskrev quarterback Donovan McNabb, en afrikansk-amerikansk spiller, for mye av æren for lagets suksess, og at han fikk ufortjent mye positiv dekning kun på bakgrunn av sin etnisitet (Hardin & Ash, 2011, p. 21). Denne hendelsen og andre kommentarer fra Limbaugh ble brukt av sportsjournalister som bakgrunnsinformasjon i artikler om oppkjøpet av Rams. Av artiklene og bloggpostene som tilfredsstilte kriteriene Hardin og Ash' hadde satt for sin studie, var det om lag en fjerdedel av journalistene som var

villige til å sette artiklene sine inn i en større kontekst ved å knytte Limbaughs utsagn og politiske syn til NFL eiere generelt. Dermed pekte journalistene indirekte peke på at rasisme kan være institusjonell i NFL (Hardin & Ash, 2011, p. 30). Disse artiklene gikk mot strømmen, fordi flertallet av både journalister og sportsbloggere valgte å unngå å engasjere seg i spørsmål om rasisme i sport og samfunnet generelt (Hardin & Ash, 2011, p. 30). En signifikant andel av sportsjournalister i Hardin og Ash' artikkel brukte kontroversielle sitater tilskrevet Limbaugh, eller betegnet han som rasist, noe som strider i mot det tidligere forskning på feltet har vist (2011, p. 31). Selv om sportsbloggerne for det meste var lite villig til å stemple Limbaugh som rasist, nølte de ikke med å bruke andre lite flatterende beskrivelser om han. Sportsbloggere framet Limbaugh som en pille-popper, men dette var mindre relevant for den aktuelle storyen Hardin og Ash undersøkte (2011, p. 31). Journalister var også generelt mer villige til å inkludere økonomiske aspekter av saken enn det sportsbloggere var (Hardin & Ash, 2011, p. 31). En alternativ forklaring på hvorfor journalister i større grad setter sine artikler inn i en større kontekst er at journalister er profesjonelle med større ressurser tilgjengelig. Derfor er journalister i stand til å skrive artikler som settes inn i en større kontekst der Limbaughs tidligere kommentarer og rasistisk betonte kommentarer blir trukket fram (Hardin & Ash, 2011, p. 31). Tidsaspektet blir også tatt opp av Hardin og Ash, og de viser til at journalister framet sine artikler som den siste oppdateringen i en pågående sak som begynte med de rasistisk betonte kommentarene til Limbaugh (Hardin & Ash, 2011, p. 31). Hardin og Ash bekrefter med sin forskning at sportsjournalister i større grad enn sportsbloggere setter sine artikler inn i en fortid-nåtid-fremtid kontekst ved å gi leseren bakgrunnsinformasjon (Hardin & Ash, 2011).

2.5 Hypoteser

For å besvare min problemstilling, «*Hvordan var norsk sportsjournalistisk pressedekning av OL i Beijing og VM i Qatar, og hvordan skrev norsk sportsjournalistikk om politiske temaer tilknyttet disse mesterskapene?*», har jeg formulert fire hypoteser forankret i forskningen presentert tidligere i dette kapitlet.

Hypotese 1: Dekningen av OL og VM vil være systematisk ulik med hensyn til grad av politisering og bruk av tolkningsrammer

Hypotese 1 leder naturlig til spørsmålet «hva vil være forskjellig?». OL og VM er to vidt forskjellige mesterskap der OL, i dette tilfellet vinter-OL, inkluderer mange forskjellige

idrettsgrener og VM kun handler om fotball. Vertslandene er forskjellige, og det har vært ulik grad av kritikk rettet mot vertslandene i tiden forut for mesterskapet. Det ene arrangementet, OL, ble også gjennomført samtidig som den ekstremt smittsomme omikron-mutasjonen av koronaviruset herjet verden rundt. Dette kan ha påvirket hva nyhetsmediene var interessert i å skrive om. Formålet med hypotese 1 er å avdekke hvilke forskjeller som fant sted i nyhetsdekningen av de to mesterskapene, for så å ta med disse forskjellene til de neste hypotesene.

Hypotese 2a: *I samsvar med tidligere forskning på hvilke temaer sportsjournalister skriver om vil ikke norske medier skrive utbredt om politiske aspekter og hendelser knyttet til VM i Qatar eller OL i Beijing.*

Hypotese 2b: *Norske medier vil skrive om de større sosiale og politiske kontekstene knyttet til VM i Qatar og OL i Beijing slik forskning fra USA viser at amerikanske sportsjournalister gjør.*

Hypotese 2a bygger på forskning skrevet av Boyle og Rowe. Begge to skriver at en kartlegging av skandinaviske sportsjournalister som viser at de i liten grad skriver om annet enn rent sportslige temaer. Begrepet ghetto har blitt tatt i bruk både av Boyle (2006, p. 162) og Rowe (2007, p. 399) for å beskrive sportsjournalistikken. Deres forskning gir ingen grunn til å forutse at norske sportsjournalister skal oppføre seg annerledes enn forventet. Hypotese 2b baserer seg på forskning gjort av Broussard, og Hardin og Ash. I deres studier har de funnet at amerikanske sportsjournalister både skriver om de større politiske linjene og kontekstene knyttet til en sak fra sportsverdenen, og at sportsjournalister plasserer artiklene de skriver inn i en større tidsmessig kontekst for å gi leseren et mer helhetlig inntrykk av saken det skrives om (Broussard, 2020; Hardin & Ash, 2011). Denne forskningen er nyere enn Boyle og Rowe sin og gir et annet inntrykk av sportsjournalisten enn det Boyle og Rowe gjør. Broussard, og Hardin og Ash fremstiller en sportsjournalist som arbeider opp mot idealtrekkene Deuze har skissert, og at de har tatt steget vekk fra å være mediehusets leketøysavdeling.

Hypotese 3: *Den delen av nyhetsdekningen som skriver om politiske aspekter ved OL og VM er lik i form.*

Jeg forventer at sportsjournalisters politiske dekning av OL og VM er lik på bakgrunn av hypotese 2b. Form viser i H3 til hvordan aktuelle tolkningsrammer politiske

tolkningsrammer blir brukt i artiklene skrevet om OL og VM. Den normale forståelse av Vær Varsom-plakaten er at den er et etisk dokument brukt for å opprettholde god presseetikk. I denne oppgaven vil Vær Varsom-plakaten bli brukt som et ideologisk dokument, altså som et uttrykk for norsk journalistisk ideologi slik Deuze beskriver journalistisk ideologi. Denne forståelsen av Vær Varsom-plakaten vil bli utforsket og forklart i detalj i del 6.4.1 i denne oppgaven. Om norske sportsjournalister jobber opp mot norsk journalistisk ideologi slik den er beskrevet i Vær Varsom-plakaten skal i utgangspunktet dekningen av OL og VM være relativt lik. Både Kina og Qatar har blitt kritisert for brudd på menneskerettighetene. Kritik rettet mot Qatar rettet seg i stor grad mot behandlingen av fremmedarbeidere i landet som var der for å arbeide bygging av fotballstadioner som skulle brukes under VM. Kina ble kritisert for å internere en folkegruppe, og noen gikk så langt som å kalle det et forsøk på folkemord (NTB-AP, 2021). I denne delen av oppgaven vil jeg først gå kvantitativt til verks for å undersøke om den totale dekningen av mesterskapene er lik, for så å gå kvalitativt til verks ved å undersøke et utvalg av artikler for å se hvordan disse er skrevet og hvilke temaer som blir tatt opp om hvert av arrangementene.

***Hypotese 4:** Den delen av dekningen fra sportsjournalistikken som dreier seg om politiske aspekter ved OL og VM vil følge norsk journalistisk ideologi slik den uttrykkes i Vær Varsom-plakaten.*

Denne måten å forstå Vær Varsom-plakaten som et ideologisk dokument framfor et rent presseetisk dokument vil bli diskutert og presisert i del 6.4.1 av denne oppgaven. Jeg forventer at sportsjournalister skriver om de politiske aksjonene som blir tatt opp, men i motsetning til det vi har sett i USA der dekningen av Kaepernick sporet av og det ble en debatt om hvorvidt det var riktig å protestere under et idrettsarrangement (Boykoff & Carrington, 2020), så vil norske journalister jobbe innenfor norsk journalistisk ideologi. Dekningen vil ligge tettere opp mot idealtrekkene Deuze kartlegger (2005) ved å skrive informative og kritiske artikler om de politiske temaene knyttet til OL og VM, og at de ikke sporer av og fordreies til å handle om andre ting slik debatten Smith og Carlos forsøkte å starte under OL i 1968 gjorde (Peterson, 2009). Her vil jeg undersøke artikler som er skrevet om de politisk motiverte protestene, aksjonene og uttalelsene som har blitt utført før og under OL og VM.

3 Metode

For best mulig å besvare mine hypoteser og den overordnede problemstillingen har jeg valgt en todelt analyse med utgangspunkt i framingsteori. Jeg skal først gjennomføre en kvantitativ innholdsanalyse. Her skal jeg gå induktivt til verks for å avdekke tolkningsrammer sportsjournalister har brukt i artiklene som utgjør mitt datamateriale, og hvilke forskjeller det er mellom OL og VM i dekingen. Denne delen av analysen vil gi grunnlag for å vurdere den første delen av min problemstilling, ***‘I hvilken grad ble den sportsjournalistiske pressedekning av OL i Beijing og VM i Qatar politisert’***. For denne delen av problemstillingen er det Hypotese 1: *Dekningen av OL og VM vil være systematisk ulik med hensyn til grad av politisering og bruk av tolkningsrammer (H1)*, Hypotese 2a: *I samsvar med tidligere forskning på hvilke temaer sportsjournalister skriver om vil ikke norske medier skrive utbredt om politiske aspekter og hendelser knyttet til VM i Qatar eller OL i Beijing (H2a)*, og Hypotese 2b: *Norske medier vil skrive om de større sosiale og politiske kontekstene knyttet til VM i Qatar og OL i Beijing slik forskning fra USA viser at amerikanske sportsjournalister gjør (H2b)* som skal testes og enten bekrefte eller avkrefte på grunnlag av analysen. Den andre delen av analysen er en kvalitativ rammeanalyse. Her skal jeg gå dypere inn i et utvalg av mitt datamateriale, nærmere bestemt tre artikler fra hver av nettavisene som handler om OL, og tilsvarende for VM. Totalt blir 18 artikler undersøkt i denne delen. Den kvalitative rammeanalysen gjennomføres for å belyse den andre delen av problemstillingen, ***‘hvordan skrev norsk sportsjournalistikk om politiske temaer tilknyttet disse mesterskapene?’***. Her er det Hypotese 3: *Den delen av nyhetsdekingen som skriver om politiske aspekter ved OL og VM er lik i form (H3)*, og Hypotese 4: *Den delen av dekingen fra sportsjournalistikken som dreier seg om politiske aspekter ved OL og VM vil følge norsk journalistisk ideologi slik den uttrykkes i Vær Varsom-plakaten (H4)* som skal testes på grunnlag av analysen.

3.1 Kvantitativ innholdsanalyse som metode

I denne oppgaven skal jeg gjøre to innholdsanalyser, først kvantitativ og så kvalitativ. Den kvantitative analysen vil bli brukt for å legge føringer før den kvalitative analysen ved å presentere interessante temaer som er verdt å følge opp i en dypere analyse. Den kvantitative analysen vil også identifisere og kartlegge tolkningsrammer som blir brukt i utvalget, og fungere som rammeverk for den kvalitative rammeanalysen.

Kvantitativ innholdsanalyse er en fleksibel forskningsteknikk som muliggjør å undersøke store mengder kommunikasjonsinnhold (Hansen & Machin, 2019, p. 113). Innholdsanalyse som metode blir av Bernard Berelson definert som «a research technique for the objective, systematic, and quantitative description of the manifest content of communication (Hansen & Machin, 2019, p. 91)». Denne forskningsteknikken blir ofte kritisert for å ha et umulig ideal om objektivitet når det er en metode som bygger på tolkning av et materiale (Hansen & Machin, 2019, p. 91). Det innholdsanalysen gjør er å avgrense teksten som skal undersøkes og fokuserer på enkelte deler teksten som skal telles og registreres (Hansen & Machin, 2019, p. 91). Formålet med kvantitativ innholdsanalyse som forskningsteknikk er å kunne si noe om kodeenheten som forskes på ved å identifisere og telle antall ganger en indikator presenterer seg i teksten for gjennom det å kunne si noe om temaer og representasjoner, og deres større sosiale signifikans (Hansen & Machin, 2019, p. 92). For den kvantitative analysen i denne oppgaven er disse indikatorene tolkningsrammene som blir brukt i hver enkelt artikkel. Innholdsanalyse er en forskningsmetode som er relativt enkel å gjennomføre, men den krever et eksternt teoretisk rammeverk for å gjennomføres. I denne oppgaven tar jeg i bruk begrepet om tolkningsrammer som teoretisk rammeverk for analysen.

En kvantitativ innholdsanalyse kan bestå av åtte nøkkelsteg. Disse er å: definere forskningsspørsmål, gå igjennom relevant litteratur og forskning, velge medietype og sample (utvalg eller datamateriale), definere analytiske kategorier, lage et kodeskjema og protokoll, gjennomføre et pilotforsøk av kodeskjema og sjekk reliabilitet, forberedelse av data og analyse, og til slutt rapportere funn og konklusjoner (Hansen & Machin, 2019, p. 93). Disse åtte stegene er nyttige for å systematisere den forskningen som skal gjøres, men må suppleres med et teoretisk rammeverk. I denne oppgaven er det teoretiske rammeverket som skal tas i bruk tolkningsrammer. Medietypen som er valgt er nettaviser og sample er artiklene som er samlet inn til analyse. De analytiske kategoriene er tolkningsrammene som ble identifisert og registrert. Valg av teoretisk grunnlag, sample, og analytiske kategorier har jeg tatt for å best mulig besvare min problemstilling og medfølgende hypoteser.

For denne oppgaven har jeg brukt Microsoft Excel for å registrere artiklene i mitt utvalg. Matrisen under er et eksempel som viser hvordan jeg registrerte artiklene i utvalget etter å ha fulgt min kodebok som er lagt ved som vedlegg 1. Tabellen under er et eksempel på en registreringsbok, og viser hvordan de ulike variablene kan ha blitt kodet. Alternativer for

registrering som ikke har kommet med i tabellen er blant annet hvor artikkelen er publisert i avisen. Datamaterialet i oppgaven inkluderer også artikler som er publisert i innenrikssidene. Under tolkningsrammer er det mange mulige rammer som ikke kommer med i eksempelet, blant annet presserammer, økonomiske rammer, og diverse politiske rammer. Dette kommer jeg tilbake til senere i metoddelen.

Case navn	Nettavis	Artikkelen lengde	Publisering dato	Publisering sted i nettavis	Meningsinnhold, nyhetsartikkel eller nyhetsvarsel	Journalist	Tolkningsramme
Eksempel 1	NRK	500	01.01.2021	Meninger	Kommentar	Journalist navn	Sykdom
Eksempel 2	VG	700	01.01.2021	Sportssidene	Nyhetsartikkel	Journalist navn	Idrettsprestasjon
Eksempel 3	TV2	600	01.01.2021	Utenriks	Nyhetsartikkel	Journalist navn	Idrettssamarbeid Norge og Kina

Tabell 3.1: Eksempel på registreringsbok i Excel

3.2 Tolkningsrammer som kvalitativ innholdsanalyse

Kvalitativ innholdsanalyse er en metode som er brukt for å undersøke kvalitative data, og vektlegger et fokus på et emne som skal undersøkes og kontekst, og variasjon i det aktuelle emnet (Graneheim et al., 2017, p. 29). I denne delen av den to-delte analysen er det hypotese 3 og hypotese 4 som det skal legges til rette for å undersøke.

En rammeanalyse, et annet navn for innholdsanalyse som bygger på et teoretisk rammeverk om framing, har som formål å undersøke hvilke tolkningsrammer som er brukt i datamaterialet som ligger til grunn for analysen. Tolkningsrammer er metakommunikative, og

gir mottakeren av kommunikasjon informasjon om hvordan kommunikasjonen skal tolkes (Allern, 2018, p. 219). I journalistikk er tolkningsrammer uunngåelige. Disse tolkningsrammene blir ikke bare passivt overført gjennom vaner og konsenssjoner, men blir aktivt produsert (Allern, 2018, p. 221). Dette betyr at journalisten skaper rammer for å vinkle artikler på en konkret måte ved å velge ut og vektlegge enkelte deler av informasjonen som formidles i teksten. Her skilles det mellom generelle typer innramming og saksspesifikke. Generiske nyhetsrammer viser til allmenne typer innramming som ikke er knyttet til en spesiell hendelse (Allern, 2018, p. 225). Disse rammene er konfliktramme, menneskelig interesseramme, økonomisk konsekvensramme, moralramme, og ansvarsramme (Allern, 2018, pp. 226-227). Saksspesifikke rammer undersøkes ofte gjennom en induktiv tilnærming (Allern, 2018, p. 225). Allern beskriver prosessen som at «nyhetsfortellingene analyseres ‘med et åpent sinn’ for å vurdere ulike tekstelementer som til sammen kan si noe om den sammenhengen disse settes inn i (2018, p. 225)». Denne oppgaven tar i bruk en induktiv tilnærming for å avdekke saksspesifikke tolkningsrammer.

Det finnes ingen konkret standard for kvalitativ rammeanalyse i følge Chong og Druckman (2007, p. 106). Allikevel kartlegger de fire steg som de mest robuste studiene på feltet følger. Det første steget er at en begivenhet eller problem blir identifisert (Chong & Druckman, 2007, p. 106). Dette gjøres fordi en tolkningsramme i kommunikasjon kun kan defineres i relasjon til en begivenhet (Chong & Druckman, 2007, p. 106). I denne oppgaven er det som skal undersøkes hvilke rammer som brukes knyttet til to ulike begivenheter, nemlig fotball-VM og OL. Det andre steget er å identifisere studiens mål (Chong & Druckman, 2007, p. 106). Målet med denne oppgaven er å undersøke hvordan norske medier rammer inn artikler om VM og OL gjennom sportsjournalister, og dermed finne ut av om mediene oppfyller verdiene i den norske journalistiske ideologien slik jeg mener den er fremstilt i Vær Varsom-plakaten. Her mener jeg at journalistene forholder seg til Vær Varsom-plakaten som presseetisk dokument, og dermed opprettholder norsk journalistisk ideologi slik jeg fremstiller den i del 6.4.1. Steg tre er å induktivt identifisere et sett med tolkningsrammer som danner grunnlag for et kodeskjema (Chong & Druckman, 2007, p. 107). Resultatene fra den kvantitative analysen i denne oppgaven vil legge grunnlaget for den kvalitative analysen ved å identifisere tolkningsrammer som blir brukt i utvalget. Det fjerde, og siste, steget er å velge kilder for analysen (Chong & Druckman, 2007, p. 107). Den kvalitative analysen i denne oppgaven bruker det samme utvalget som den kvantitative analysen, men utvalget er snevret kraftig inn for å kunne gå i dybden i teksten. Kvalitativ innholdsanalyse åpner for å undersøke

en hel rekke ulike identifikatorer, men for å ikke gå utover denne oppgavens omfang er det kun tolkningsrammer brukt i artiklene i utvalget og sjangere etter min inndeling som undersøkes. Disse to identifikatorene vil gi et godt grunnlag til å undersøke Hypotese 3: *Den delen av nyhetsdekningen som skriver om politiske aspekter ved OL og VM er lik i form (H3).*

For Hypotese 4: *Den delen av dekningen fra sportsjournalistikken som dreier seg om politiske aspekter ved OL og VM vil følge norsk journalistisk ideologi slik den uttrykkes i Vær Varsom-plakaten (H4)*, har jeg valgt å gjøre en kvalitativ innholdsanalyse der jeg bruker Vær Varsom-plakaten forstått som et ideologisk dokument som beskriver den norske journalistiske ideologien, slik journalistisk ideologi er forstått av Deuze, som teoretisk rammeverk. En grundig forklaring på Vær Varsom-plakaten som norsk journalistisk ideologi kommer i del 6.4.1.

3.3 Oppgavens analysemateriale

3.3.1 Valg av nyhetsmedier

Datamaterialet som utgjør grunnlaget for analysen i denne oppgaven, er hentet fra tre av Norges ledende nettaviser: NRK, TV2 og VG.

NRK skal tilby de som bor i Norge et bredt og variert medietilbud. NRK har røtter helt tilbake til 1933, da tilbudet besto av én radiokanal helt frem til 1950-tallet da prøvesendinger på TV banet vei for statskanalen på TV-skjermer over hele Norge (NRK, 2009). NRK har også en viktig beredskapsrolle i den forstand at om det skulle oppstå alvorlige hendelser har NRK et ansvar for å informere norske borgere om dette fort, og her er radio og TV en essensiell del av NRKs oppdrag, i tillegg til nettavis (NRK, 2009).

TV2 skiller på egne nettsider ikke mellom nettavis og tv-produksjon, men det blir skrevet at «TV2s lidenskap er å formidle, skape og fortelle historier som gjør nyheter, aktualiteter, sport og underholdning for tilgjengelig for deg (TV2, 2023)». TV2 dyrker også noen grunnleggende verdier, og disse er åpenhet, fellesskap, nysgjerrighet, mot, og lidenskap (TV2, 2023).

VG er Norges ledende nettavis og en del av Schibsted konsernet. Avisen ble grunnlagt mot slutten av andre verdenskrig med Hjemmefronten som utgangspunkt, og Christian A. R.

Christensen var avisens første ansvarlige redaktør (VG, 2023). VG skriver på egne nettsider at de arbeider etter fem overordnede ambisjoner som er: VG skal være folkets førstevalg som nyhetsdestinasjon, beste nyhetsaktøren på mobil brukeropplevelse, øke sine totale digitale inntekter, skal utvikle en fremtidsrettet organisasjon, og ha god lønnsomhet for å sikre journalistisk uavhengighet (VG, 2023).

Valget falt på disse nettavisene av ulike grunner. VG og NRK er Norges to største nettaviser der VG tar førsteplass med rundt to millioner lesere, og NRK tar andreplass med rett over 1,5 millioner lesere (Medietall.no, 2023). TV2 lander på fjerdeplass med ca. 1,1 millioner lesere (Medietall.no, 2023). Tallene fra medietall.no er oppgitt i daglig dekning for fjerde kvartal i 2022.

I denne oppgaven er det TV2 og NRKs virksomhet som nettavis som er mest interessant, og basert på oversikten over Norges mest leste nettaviser ser vi at det er tre landsdekkende nettaviser med en stor andel lesere. I tillegg til å være tre av Norges største nettaviser har de tre ulike bakgrunn og kommersielle interesser. VG er en kommersiell nettavis, NRK er en statseid allmennkringkaster, og TV2 er begge deler, en kommersiell allmennkringkaster. Utvalget av nettaviser dekker dermed tre ulike publikasjoner med ulike behov og mål for sin virksomhet, men som samtidig er representative for hva den gjennomsnittlige nordmann leser. TV2 mottar allmennkringkastingsstøtte i perioden jeg har hentet artikler fra, dette for å styrke mediemangfoldet i Norge og gi konkurranse til NRK (Medietilsynet, 2021b). TV2 omtaler seg selv som en kommersiell allmennkringkaster (TV2, 2023), uten å skille klart mellom deres virksomhet som nettavis og kringkastingsselskap. TV2s status som allmennkringkaster reflekterer allikevel deres plass som fjerde største nettavis. NRK er offentlig eide allmennkringkaster (NRK, 2009), og når ut til sitt publikum gjennom regionale og landsdekkende kanaler innen radio, tv og som nettavis. NRK sin finansiering har siden 1. januar 2020 blitt gjort over skatteseddelen, og NRKs formål er å sikre at hele befolkningen har tilgang til et bredt og godt medietilbud (Medietilsynet, 2021a). Ingen av de tre avisene anses som tabloidaviser i tradisjonell forstand.

VGs abonnementsstjeneste gir tilgang til artikler som ligger bak betalingsmur. I denne oppgaven er det en håndfull artikler som lå bak betalingsmur som er inkludert i datamaterialet. For å få tilgang til komplette artikler som var over ett år gamle på i TV2 sin nettavis krevde det at man opprettet en bruker hos dem. Dette var gratis, og ved innlogging

fikk man tilgang til fulltekst av alle artikler som er inkludert i mitt datamateriale. NRK hadde ingen betalingsmur, og krevde heller ikke innlogging for å kunne lese artikler tilbake i tid.

Undersøkellesperioden ble satt fra 01.01.2020 og til siste dag i måneden arrangementet ble gjennomført. For OL ga dette en tidsperiode fra 01.01.2020 til 28.02.2022, og for VM ga det en tidsperiode fra 01.01.2020 til 31.12.2022. Søket ga meg totalt 1432 treff for OL i perioden, og 1105 treff for VM i perioden. Selv om tidsperioden for fotball var lenger enn den for OL er det et relativt jevnt utvalg av artikler som ble tatt med i mitt datamateriale. Det var svært få artikler som ble skrevet om OL før 2020, og i hele 2020 ble det kun skrevet 51 artikler om VM. Jeg valgte å avslutte undersøkelsesperioden siste dagen i måneden arrangementet ble gjennomført fordi jeg kun ønsker å se hvordan norsk sportsjournalistikk dekket arrangementene i tiden ledende opp til og under arrangementet. Artikler skrevet etter avslutningen av OL eller VM er derfor ikke relevant for denne oppgaven. Dette resulterte i et mer eller mindre likt antall artikler skrevet om både OL og VM.

Jeg har valgt å også inkludere sjangere i min analyse for å belyse enda en del av journalistiske og redaksjonelle valg som blir tatt. Jeg har ikke basert meg på etablerte journalistiske sjangere, men heller delt inn i tre kategorier: meningsinnhold, nyhetsartikler, og nyhetsvarsler. Jeg har tatt i bruk en slik inndeling for å kunne undersøke om det er noen spesifikke rammer som går igjen i sjangerkategorien meningsinnhold som ikke også blir tatt i bruk i resten av datamaterialet mitt. Nyhetsvarsler vil bli ekskludert fra den kvalitative analysen fordi de aldri oversteg 300 ord, og dermed er et svært lite å hente ut fra disse. De ga allikevel en relativt klar pekepinn på hvilken ramme som ble tatt i bruk, og derfor ble nyhetsvarslene inkludert i den kvantitative analysen. Nyhetsartikler er i denne oppgaven alle artikler som ikke er meningsinnhold eller nyhetsvarsler. Jeg har valgt å ikke skille mellom intervjuer, reportasjer, featureartikler og nyhetsartikler fordi de fleste artiklene hadde overlapp og flytende linjer mellom de etablerte journalistiske sjangrene.

3.3.2 Innsamling av data

For å samle inn mitt datamateriale som utgjør grunnlaget for oppgavens analyse brukte jeg Retriever Atekst. Jeg gjorde separate søk for OL i Beijing og VM i Qatar. Jeg brukte søkeordene OL AND Beijing, og Fotball AND VM AND Qatar. Målet med søket var å få et bredt utvalg av artikler til oppgavens analyse. For å snevre inn resultatene på søkene filtrerte jeg søkene etter tema slik at kun artikler kategorisert av Retriever som sport eller politikk ble

vist. Utvalget av kilder for artiklene ble begrenset til NRK, TV2, og VG ut fra begrunnelsen gitt i del 3.3.1. Mitt datamateriale er alle artikler som er skrevet om fotball-VM i Qatar og vinter-OL i Beijing som oppfylte mine kriterier. For at en artikkel skulle bli inkludert i mitt datamateriale måtte den handle om vinter-OL i Beijing eller fotball-VM i Qatar. Artiklene i utvalget måtte nevne OL i Beijing eller fotball-VM i Qatar minst én gang for å bli tatt med. Dette ble gjort for å luke ut artikler skrevet om sommer-OL i Beijing i 2008, og artikler skrevet om friidretts-VM i Doha i 2019. Artiklene måtte også handle om idrett og/eller politikk. Eksempler på artikler som ikke nådde mine kriterier er artikler om at Saudi-Arabia ønsker å være vertsland for fotball-VM i 2030, og artikler om en pågående konflikt i hoppmiljøet i skiforbundet med mindre det ble kommentert konkret hvilke følger det kunne få for OL. Etter en manuell gjennomgang av artiklene var det 842 artikler om OL, og 825 artikler om VM som nådde mine kriterier.

Jeg har valgt å ta med både nyhetsvarsler og meningsinnhold som kronikker, debattinnlegg og leserinnlegg i utvalget. Nyhetsvarsler er korte notiser om en nyhet som i utgangspunktet ikke gir stort rom for tolkning. Jeg fant allikevel at disse nyhetsvarslene hadde en klar antydning om hvordan innholdet skulle tolkes, og valgte derfor å inkludere disse. Nyhetsvarsler utgjorde kun 3% av det totale utvalget. Debatt- og leserinnlegg, og kronikker ble ikke skrevet av journalister selv, men jeg har allikevel valgt å inkludere disse artiklene i mitt utvalg fordi disse innleggene også må gjennom en seleksjonsprosess der det gjøres redaksjonelle valg om hva som skal publiseres i nettavisene. De redaksjonelle valgene knyttet til disse artiklene gjør dem fortsatt representative for mitt utvalg da også artikler skrevet av journalister må gjennom ulike redaksjonelle prosesser før de publiseres.

Mitt utvalg av artikler gir et bredt datamaterialet som gir et godt grunnlag for å fange opp de brede strømningene i norsk sportsjournalistikk knyttet til OL i Beijing og VM i Qatar. Utvalget skal avdekke temaer for videre kvalitativ undersøkelse. Alle artikler brukt i analysen i denne oppgaven er lagret på min harddisk, inkludert de bak betalingsmur, og vil være tilgjengelige ved behov. Enkelte av artiklene i det totale utvalget (n=1667) er registrert som unike artikler både i utvalgt for OL og i utvalget for VM. Dette ble gjort fordi de aktuelle artiklene handlet om både OL og VM i mer eller mindre like stor grad. Totalt var det 14 artikler som ble registrert i begge utvalg. Dette betyr at i deler av denne oppgaven som handler om det totale utvalget av artikler er det 14 artikler som er talt dobbelt. Jeg har valgt å gjøre det på denne måten for at artiklene skal kunne brukes i utvalgene av artikler skrevet om

både OL og VM for å gi et mer riktig inntrykk av det individuelle arrangementet. Oppgaven sammenligner forskjeller i utvalgene i stor grad for å kunne besvare på den overordnede problemstillingen, og dermed mener jeg det var viktig å få med alle artikler som handler om hvert arrangement. Disse 14 artiklene ble kun brukt i den kvantitative analysen.

3.3.3 Utvelgelse av artikler til kvalitativ undersøkelse

Utvelgelsen av artikler til den kvalitative undersøkelsen foregikk parallelt med kodingen av artikler til den kvantitative analysen. Jeg tok i bruk en kombinert samplingmetode der metoden kjent som «purposive sampling» (Neuendorf, 2002, p. 88) først ble brukt for å etablere et utvalg. Gjennom arbeidet med koding av utvalget til den kvantitative analysen ble artikler som virket interessante for dypere analyse markert og lagret i en egen database. Disse ble sortert etter hvilken nettavis de ble publisert i, og om de var knyttet til OL eller VM. For denne delen av analysen er det hypotese 3 og 4 som er relevante, og det var derfor kun artikler med en politisk ramme som ble inkludert i dette utvalget. Det totale antallet artikler som ble valgt ut ble 18 artikler. Jeg valgte å snevre inn utvalget ytterligere ved å gjennomføre det som er kjent som enkel, tilfeldig sampling (Neuendorf, 2002, p. 84). Her ble det sikret at hver nettavis var likt representert og at hvert tema hadde like mange artikler. Dette ble gjort ved å først lage en populasjon bestående av artikler skrevet om OL og som ble publisert i NRK. Så ble tre artikler trukket tilfeldig ved hjelp av en randomizer. Det samme ble gjort for alle nettavisene på tvers av de to temaene. Til slutt hadde jeg ni artikler om OL, tre hver fra NRK, TV2, og VG, og ni artikler om VM, igjen tre hver fra NRK, TV2, og VG. Denne måten å velge artikler til den kvalitative analysen på ble valgt for å gjøre utvalget tilfeldig, og dermed også mer objektiv ved å minimere risikoen for partiskhet fra forskeren. Dette er en noe uvanlig måte å velge ut artikler på, da det er vanligst med en skjønnsmessig utvelgelse av artikler til en slik kvalitativ analyse. Det ekstra steget med bruk av en randomizer ble lagt til for å sikre at jeg som forsker og koder ikke kun skulle velge artikler til utvalget som var interessante for meg personlig. Med andre ord, en randomizer ble brukt for å sikre objektivitet fra meg som forsker og koder selv om dette ikke er et vanlig steg i denne typen forskning.

Alle artikler som er brukt i analysen av H3 og H4 er lagt ved som egne vedlegg, henholdsvis Vedlegg 2 og Vedlegg 3, for å enkelt kunne finne de igjen. De er også oppført i

referanselisten etter APA 7th retningslinjer siden de også er referert til fortløpende i teksten i denne oppgaven.

3.4 Studiens metodiske valg og kvalitet

Kodingen av studiens innhold ble gjort ved hjelp av en kodebok. Denne kodeboken er lagt ved som et eget vedlegg og kan finnes som vedlegg 1. Kodingen av hele datamaterialet ble gjort av meg, altså kun én koder. Det betyr at en annen koder ikke nødvendigvis ville gjort de samme vurderingene i plasseringen av en artikkel innenfor en tolkningsramme. Det er derfor ikke mulig å teste for interkoderreliabilitet, og dermed sikre at kodingen holder en høy reliabel standard. Jeg har forsøkt å sikre best mulig koding med høyest grad av reliabilitet ved å beskrive kodeprosessen så presist som mulig i kodeboken. Flere artikler hadde indikasjoner på at flere tolkningsrammer ble brukt. For å systematisere utvalget har jeg valgt å begrense studien til å kun tillate hver artikkel å bli plassert innenfor én tolkningsramme. Før kodingen av mitt datamateriale startet ble det gjennomført pilotkoding for å teste at kodeboken og registreringen av artikler ble gjort på en hensiktsmessig måte som tillot å undersøke og svare på oppgavens problemstilling.

På bakgrunn av hvordan jeg gikk gjennom mitt utvalg og sorterte etter tolkningsrammer er det verdt å vurdere hvor robuste disse tolkningsrammene er. Tolkningsrammer som ble brukt få ganger anser jeg som lite robuste. Tolkningsrammer som derimot ble brukt mange ganger i artiklene i utvalget mitt er mer robuste. I analysen av politiske rammer vil kun de tolkningsrammene som er brukt mer enn 10 ganger bli undersøkt. Dette er for å sikre at tolkningsrammen er relativt utbredt i datamaterialet, og dermed unngå feil som kan ha skjedd i kodingen av utvalget. Tolkningsrammer som kun er brukt i én artikkel bærer med seg mer risiko for å gi en feil representering av det totale utvalget. Hver gang en tolkningsramme ble gjenkjent ble den også styrket fordi den brukes på tvers av flere artikler, nettaviser, sjangere og av ulike journalister.

Etter at kodingen var gjennomført ble rammene talt opp og sortert i større kategorier. Disse kategoriene er: politiske rammer, idrettsrammer, sykdomsrammer, økonomiske rammer, presserammer, og andre rammer. Dette ble gjort for å lettere kunne identifisere hvordan norske sportsjournalister vinkler artiklene sine i møte med politikk i idrett. Dette tillater også

sammenligning med Boyle og Rowes påstander om at skandinavisk sportsjournalistikk unngår å skrive om temaer som faller utenfor det sportsjournalistiske feltet.

Analysen i kapittel 5 består av en kvalitativ analyse av 18 artikler skrevet om OL og VM, tre fra hver nettavis om hvert arrangement. Jeg valgte å prioritere en bredde i utvalget for å forsøke å sikre mot at uforutsette variabler skulle påvirke funnene i analysen. Dette resulterte i et relativt stort utvalg av artikler til den kvalitative analysen, og dermed relativt korte analyser av hver enkelt artikkel. Omfanget av artikler tillater ikke å gå like mye i dybden på hver enkelt artikkel, men jeg mener likevel jeg har fått frem de essensielle trekkene i hver artikkel slik at helhetsinntrykket av hver artikkel er ivaretatt. Jeg mener det var hensiktsmessig og relevant å få vist bredden i artikkelutvalget, og at dette var den beste måten å gjennomføre analysen for å få svar på H4, og dermed på oppgavens overordnede problemstilling.

I forskning er det viktig å vurdere studiers validitet, reliabilitet og generaliserbarhet. Validitet sikter til om studien undersøker det den ønsker å undersøke, uten å samtidig utilsiktet undersøker andre konsepter (Neuendorf, 2002, p. 112). For denne studien vil god validitet tilsi at forskeren faktisk måler forekomsten av tolkningsrammer. I forskningsmiljøet gjøres det av noen en distinksjon mellom indre og ytre validitet (Neuendorf, 2002, p. 115). Den indre validiteten sikter til studiens konseptuelle definisjon og dens operasjonelle definisjon (Neuendorf, 2002, p. 115). Ytre validitet refereres gjerne til som generaliserbarhet, og viser til om studien er overførbar til andre samples, tidspunkter eller temaer (Neuendorf, 2002, p. 115). En studies reliabilitet sikter til hvorvidt et mål vil gi de samme resultatene ved flere tester (Neuendorf, 2002, p. 112). Med andre ord, er studiens operasjonaliserte definisjon god nok til å gi de samme svarene hver gang? Denne oppgavens reliabilitet kommer jeg tilbake til senere i dette kapittelet.

Denne oppgavens validitet er jevnt over god. Den er basert på tidligere forskning, der samme metode har blitt gjennomført og viser god indre validitet (Boykoff & Carrington, 2020; Milford, 2012; Xue et al., 2019). Oppgavens hypoteser er forankret i tidligere forskning og kan dermed bygge videre på tidligere arbeid. Oppgavens fire hypoteser vil jeg forsøke å besvare gjennom den doble analysen, som muliggjør å trekke brede linjer og gå dypere inn i materialet mitt. En test av «face validity (Neuendorf, 2002, p. 115)» viser at oppgaven kan besvare problemstillingen og medfølgende hypoteser ved hjelp av den to-delte analysen.

Oppgavens svakhet kan være dens reliabilitet ved at det ikke er to kodere og at jeg ikke benyttet meg av allerede eksisterende tolkningsrammer, men definerer nye rammer. Dermed kan mine verdier og objektivitet (eller mangel på dette) påvirke datainnsamlingen. Analyse materialet som skal kodes har også et latent innhold, noe som gjør det vanskeligere å oppnå målet om objektivitet siden koderen må bruke skjønner der egne verdier og kontekster kan påvirke kodingen. For å minimere dette problemet har jeg forsøkt å gi en grundig forklaring på hvordan kodingen foregikk i kodeboken. Andre merknader knyttet til reliabiliteten er knyttet til utmattelse hos koder (Neuendorf, 2002, p. 145). Å kode 1667 artikler kan være utmattende, og faren for at feil oppstår øker jo mer intensivt arbeidet er. For å minimere risikoen for dette har jeg forlenget perioden jeg har jobbet med koding av artiklene.

Oppgavens generaliserbarhet er noe usikker. Siden jeg ikke benytter meg av et allerede eksisterende rammeverk for tolkningsrammer, som generiske nyhetsrammer, kan det ikke trekkes direkte linjer mellom mine analyser og tidligere forskning som Boyle og Rowe. Jeg har imidlertid plassert hver identifiserte tolkningsramme innenfor en større kategori. Det muliggjør likevel en slik sammenligning. En annen problemstilling knyttet til denne oppgavens generaliserbarhet er om den er replikerbar. For å sikre at det skal være mulig å gjenta en studie tilsvarende den jeg har gjort i denne oppgaven har jeg derfor forsøkt å gi grundige og presise forklaringer på hvordan studien ble gjennomført, rent metodisk og gjennom en presis kodebok som forklarer hvordan tolkningsrammer har blitt identifisert og registrert. Dette er viktig for å sikre at andre kan gjenta studien og få tilsvarende resultater. Om studien gjennomføres med et annet utvalg er det vanskelig å vite om man får tilsvarende resultater. Fotball-VM i Qatar var et arrangement som har blitt kritisert helt siden Qatar fikk tildelt mesterskapet i 2010. Anklager om korrupsjon og skittent spill knyttet til tildelingen av VM har haglet siden tildelingen ble offentliggjort (Strøm & Christiansen, 2022). Kritikken har intensivert mens VM nærmet seg avspark, og i Norge var det til og med en grasrotbevegelse som stilte krav om norsk boikott av VM (Gamlund, 2022). Samtidig ble det avslørt at Kina, vertslandet for vinter-OL, har begått grove menneskerettsbrudd mot en minoritetsgruppe (Danbolt, 2022). Slike alvorlige anklager knyttet til vertslandet og tildelingen av et mesterskap kan påvirke hvordan medier skriver om mesterskapene. Det er derfor ikke sikkert at et annet utvalg ville gitt de samme resultatene som denne oppgaven gjør.

4 Resultater fra den kvantitative analysen

I dette kapitlet skal jeg presentere resultatene av den kvantitative innholdsanalysen. Kapitlet er todelt og tar først for seg den kvantitative innholdsanalysen som skal forsøke å gi svar på hypotese 1 «*Dekningen av OL og VM vil være systematisk ulik med hensyn til grad av politisering og bruk av tolkningsrammer*», og hypotese 2a, «*I samsvar med tidligere forskning på hvilke temaer sportsjournalister skriver om, vil ikke norske medier skrive utbredt om politiske aspekter og hendelser knyttet til VM i Qatar eller OL i Beijing*», og 2b «*Norske medier vil skrive om de større sosiale og politiske kontekstene knyttet til VM i Qatar og OL i Beijing slik forskning fra USA viser at amerikanske sportsjournalister gjør*», og så presenteres den kvalitative rammeanalysen som skal forsøke å besvare hypotese 3 «*Den delen av nyhetsdekningen som skriver om politiske aspekter ved OL og VM er lik i form*», og hypotese 4 «*Den delen av deknningen fra sportsjournalistikken som dreier seg om politiske aspekter ved OL og VM vil følge norsk journalistisk ideologi slik den uttrykkes i Vær Varsom-plakaten*».

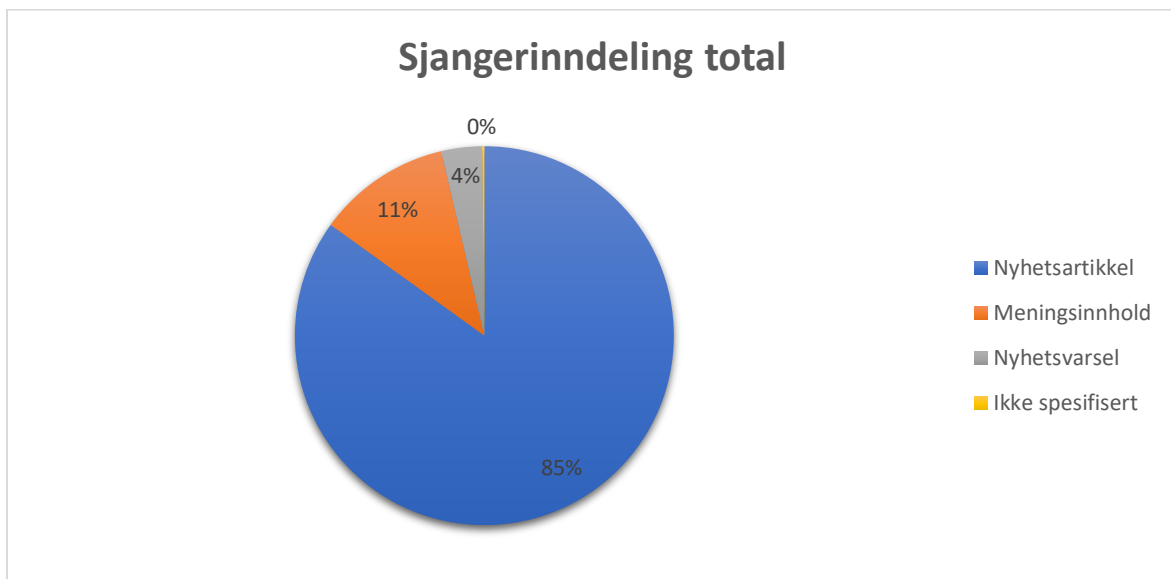
4.1 Er deknningen av OL og VM systematisk ulik?

I den første delen av den kvantitative innholdsanalysen vil jeg analysere utvalget av artikler for å få svar på H1: *Dekningen av Ol og VM vil være systematisk ulik med hensyn til grad av politisering og bruk av tolkningsrammer*.

4.1.1 Fordeling av sjangere og tolkningsrammer i det totale utvalget

Før vi kan komme i gang med å avdekke forskjellene i deknningen av OL og VM er det greit å ha en idé om hvordan hele utvalget er fordelt på sjangere, etter rammer, og hvordan fordelingen er blant nettavisene jeg har valgt ut. Dette gjør jeg for å avdekke mulige forskjeller i de redaksjonelle valgene som er tatt i deknningen av OL og VM. Jeg har som nevnt i kapittel 3 valgt å dele de sjangerne jeg har funnet i utvalget i tre kategorier; nyhetsartikler, meningsinnhold og nyhetsvarsler. Nyhetsartikler omfatter alle artikkeltyper som ikke er nyhetsvarsler eller meningsinnhold. I denne oppgavens utvalg utgjør det featureartikler, nyhetsreportasjer, intervjuer, og generelle artikler. Meningsinnhold er alle artikler som er publisert der forfatterens egen analyse og mening får vesentlig plass i artikkelen. Artikkelen er ofte merket med en varsling om at innholdet står for forfatterens regning og ikke representerer synet til nettavisen. Meningsinnhold inkluderer kronikker, kommentarer, ledere, perspektiver, og analyser. Nyhetsvarsler er de artikkelen som er under

300 ord og kun er en kort notis om en nylig hendelse. Disse nyhetsvarslene var ved flere tilfeller inspirasjon for lengre artikler i utvalget. Totalt i utvalget var det 1667 artikler, og fordelingen var fordelt slik det vises i Figur 4.1. 85%, eller 1416, av artiklene som ble publisert i den aktuelle perioden falt under kategorien nyhetsartikkel. 11%, tilsvarende 190 artikler, var meningsinnhold, 4% eller 58 artikler var nyhetsvarsler, og kun 3 artikler i utvalget var ikke spesifisert som en artikkelsjanger. Disse tre artiklene var merket som «info fra NRK». Et eksempel på en slik publisering er en artikkel om hvordan pressedeckningen under VM kommer til å foregå for NRK og TV2 publisert på nrk.no (Nielsen, 2022). Disse artiklene ble normalt skrevet av en kommunikasjonsansatt i NRK, og ikke en sportsjournalist. De er allikevel tatt med i utvalget fordi de presenterer en helt tydelig tolkningsramme som også finner sted i andre artikler, mer spesifikt det jeg har kalt «presserammer».

Figur 4.1: Sjangerinndeling i det totale utvalget av artikler skrevet om OL og VM.

Hver nettavis i utvalget har skrevet et ulikt antall artikler og fordelingen av sjangere er også noe ulik mellom nettavisene. Tabell 4.1 viser fordelingen av artikkelsjanger i frekvens og prosent etter nettavis, både for totalen i utvalget og for hver enkelt nettavis. Det totale utvalget består av 1667 artikler (n=1667). Vi kan se at VG er den nettavisen som har publisert flest artikler i utvalget med 41,21% av samlet antall publiserte artikler. TV2 har publisert nest flest artikler med 33,41%, og NRK har skrevet minst med 25,37% av alle artiklene. Fordelingen av sjangere har vært noe ulik i hver nettavis. NRK har den mest balanserte deknningen og har publisert artikler innenfor alle sjangerkategoriene jeg har delt inn artiklene i. VG har publisert artikler i alle sjangerkategorier, men det var kun én artikkel som ble publisert som et nyhetsvarsel. TV2 publiserte ingen nyhetsvarsler. Det var kun NRK som

publiserte artikler uten en spesifisert kategori. Som nevnt i tidligere var disse tre artiklene det NRK definerte som «Info fra NRK», og disse artiklene ble publisert for å kommentere hvordan NRK og TV2 skulle gå fram med sin dekning av VM i Qatar. TV2 sin dekning holdt seg primært til artikler som falt inn under sjangerkategorien «nyhetsartikkel» med hele 97% av alle artiklene kategorisert som dette. De resterende 7% ble kategorisert som «meningsinnhold». VG sin dekning fordelte seg slik: 82,8% nyhetsartikler, 17% meningsinnhold, og 0,1% nyhetsvarsler.

			Artikkelsjanger				Totalt	
			Nyhetsartikkel	Meningsinnhold	Nyhetsvarsel	Ikke spesifisert		
Nettavis	NRK	Frekvens	329	34	57	3	423	
		% artikler i nettavis	77,8 %	8,0 %	13,5 %	0,7 %	100,0 %	
		% artikler totalt	23,23 %	17,89 %	98,28 %	100,00 %	25,37 %	
	TV2	Frekvens	518	39	0	0	557	
		% artikler i nettavis	93,0 %	7,0 %	0,0 %	0,0 %	100,0 %	
		% artikler totalt	36,58 %	20,53 %	0,00 %	0,00 %	33,41 %	
	VG	Frekvens	569	117	1	0	687	
		% artikler i nettavis	82,8 %	17,0 %	0,1 %	0,0 %	100,0 %	
		% artikler totalt	40,18 %	61,58 %	1,72 %	0,00 %	41,21 %	
	Totalt		Frekvens	1416	190	58	3	1667
			% artikler i u	84,94 %	11,40 %	3,48 %	0,18 %	100,00 %

Tabell 4.1: Fordeling av sjangere per nettavis. Tabellen inkluderer også det totale utvalget, og sjangerens prosentandel av det totale utvalget.

Hva kan vi trekke ut av denne fordelingen av artikkelsjangerer? Vi kan se at de ulike nettavisene har gjort ulike journalistiske og redaksjonelle prioriteringen i deknningen av OL og VM. NRK har prioritert å publisere mange nyhetsvarsler for å fortløpende informere sine lesere om hva som foregår under arrangementene. Selv om NRK har skrevet færrest artikler i utvalget har de allikevel publisert 98,28% av alle nyhetsvarslene i utvalget. TV2 har publisert nest flest artikler, og har også publisert nest flest nyhetsartikler og meningsinnhold. NRK sin andel av meningsinnhold er allikevel større enn TV2 sin, noe som vitner om at NRK ønsket en balansert dekning der også kronikker, leserinnlegg og artikler av deres interne sportskommentatorer fikk plass i nyhetsbildet. VG har publisert det desidert største antallet artikler. VG har også publisert klart flest artikler under kategorien meningsinnhold med hele

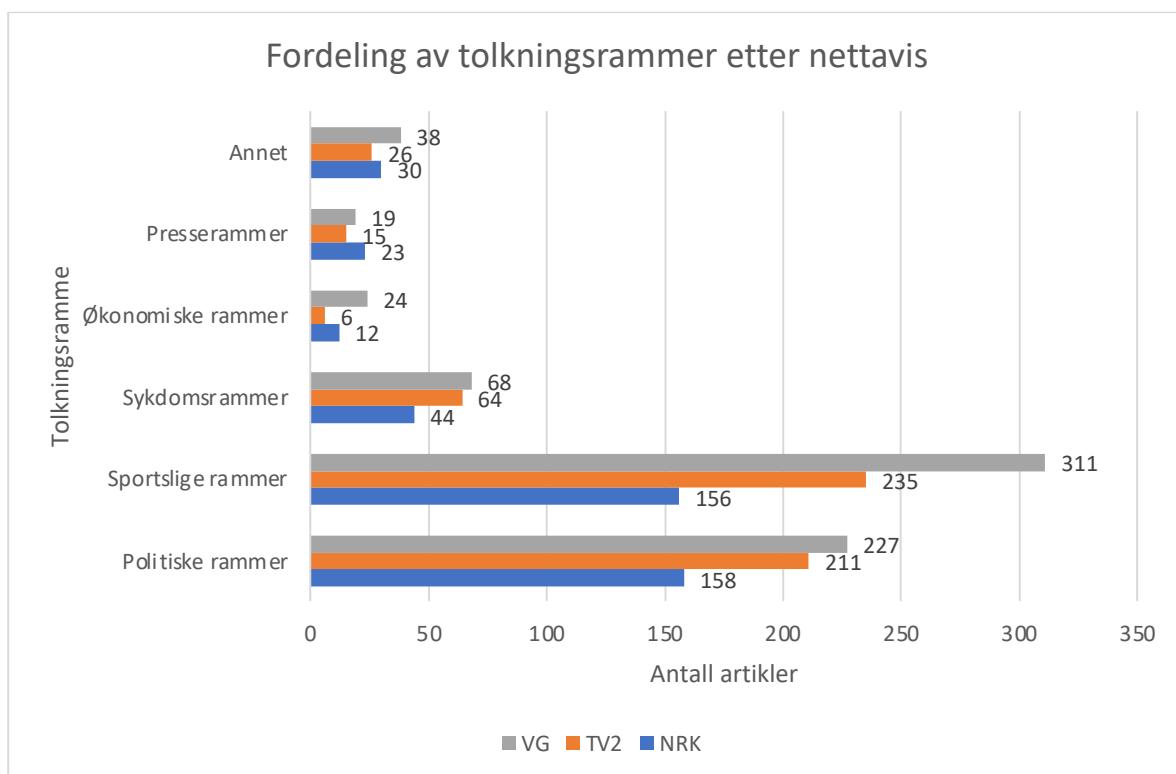
61,58% av alle meningsinnholdsartiklene i utvalget. Én mulig årsak til denne ulikheten mellom nettavisene kan være kommersielle og redaksjonelle vurderinger knyttet til hvilke artikkeltyper som trekker flest lesere. Dette kan også ha en sammenheng med hva VGs lesere klikker seg inn på og velger å lese. Det er vanskelig å si noe sikkert om dette, men det som er klart er at VG vier klart mest plass i nettavisen til meningsbasert innhold i utvalget, noe som tillater sportsjournalistene å kommentere og kritisere OL og VM utover det som er mulig i en nyhetsartikkel. Journalistens egne analyser, meninger, og holdninger kan trekkes fram i meningsinnholdsartikler, men i nyhetsartikler er journalisten begrenset til å referere til kilder eller tidligere artikler og uttalelser som kritiserer eller kommenterer på hendelser knyttet til OL og VM.

Fordelingen av rammer i det totale utvalget etter nettavis er vist i Tabell 4.2. Tabellen viser den totale forekomsten av en tolkningsrammekategori (frekvens) i hver nettavis samt totalt, samt prosentandelen denne utgjør både for hver nettavis og totalt i utvalget. Utvalget består av totalt 1667 artikler (n=1667). Den kvantitative innholdsanalysen viser at sportslige tolkningsrammer var mest brukt med 42,11% av totalen, etterfulgt av politiske rammer med 35,75%, sykdomsrammer på tredje med 10,56%, annet på fjerde plass med 5,64%, presserammer på femteplass med 3,42%, og til slutt kom økonomiske rammer med 2,52%. Av tabellen kan vi lese at norske sportsjournalister skrev mye om politiske temaer og brukte politiske tolkningsrammer i dekingen av OL og VM. NRK skrev flere artikler med politiske rammer enn de skrev artikler med sportsligere rammer om OL og VM. Dette tyder på at nettavisens redaksjon gir rom for å skrive om politiske temaer også knyttet til idretten.

		Tolkningsramme						Totalt	
		Politiske rammer	Sportslige rammer	Sykdomsrammer	Økonomiske rammer	Presserammer	Annet		
Avis	NRK	Frekvens	158	156	44	12	23	30	423
		% artikler i avisen	37,35 %	36,88 %	10,40 %	2,84 %	5,44 %	7,09 %	100,00 %
	TV2	Frekvens	211	235	64	6	15	26	557
		% artikler i avisen	37,88 %	42,19 %	11,49 %	1,08 %	2,69 %	4,67 %	100,00 %
	VG	Frekvens	227	311	68	24	19	38	687
		% artikler i avisen	33,04 %	45,27 %	9,90 %	3,49 %	2,77 %	5,53 %	100,00 %
Totalt		Frekvens	596	702	176	42	57	94	1667
		% artikler i avisen	35,75 %	42,11 %	10,56 %	2,52 %	3,42 %	5,64 %	100,00 %

Tabell 4.2: Fordeling av tolkningsrammer etter nettavis (N=1667).

I Figur 4.2 er tallene fra Tabell 4.2 fremstilt i et stolpediagram. Her kommer det tydeligere frem hvordan fordelingen av tolkningsrammer har vært i de tre nettavisene. I Figur 2 kommer det tydelig fram at de dominerende tolkningsrammene er sportslige rammer og politiske rammer. Som nevnt over viser tallene at VG har publisert flest artikler med alle tolkningsrammer, med unntak av presserammer. NRK har publisert flest artikler med presserammer av de tre nettavisene, og har også publisert flere artikler med økonomiske rammer og «annet» enn det TV2 har gjort. Tallene viser at NRK har hatt den mest balanserte dekingen av OL og VM til sammen, med en større fordeling av artikler på de ulike tolkningsrammene. Vi ser også at gapet mellom antall artikler med sportslige rammer og politiske rammer er mindre for NRK enn det er for VG og TV2. Det mest interessante funnet vi kan hente ut fra tallene er at NRK publiserte flest artikler med presserammer til tross for at det totale antallet artikler fra NRK (n=423) var minst i utvalget.

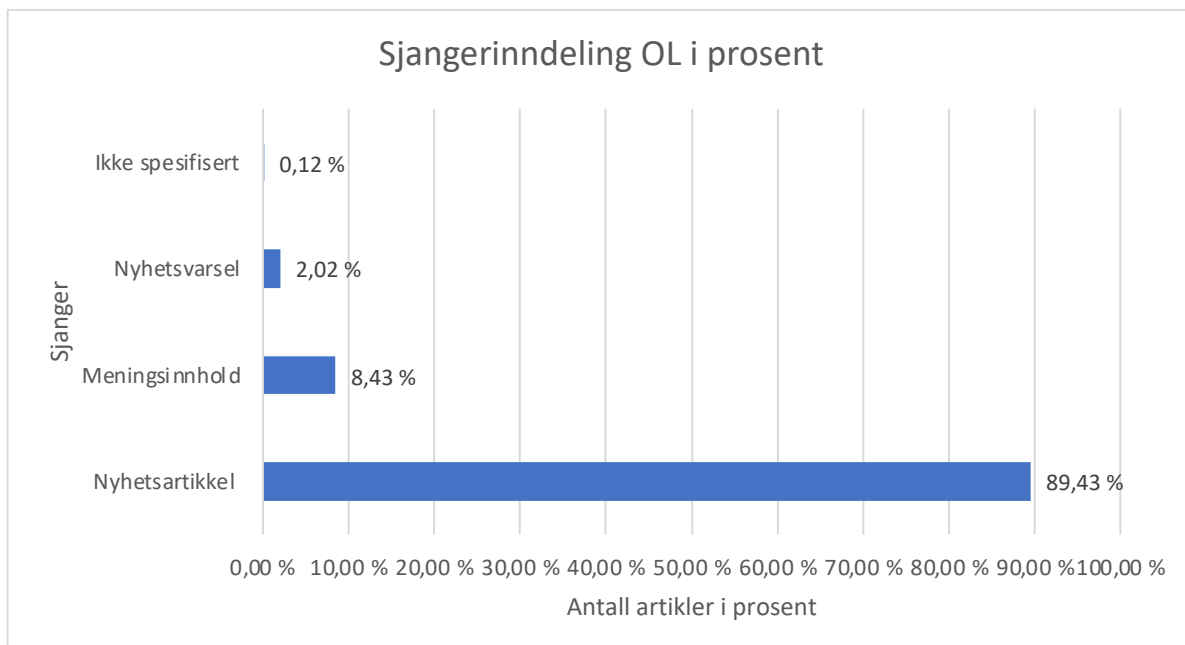

Figur 4.2: Fordeling av tolkningsrammer etter nettavis. Y-aksen viser tolkningsrammer og X-aksen viser antall artikler.

Tallene vi har sett på så langt viser ikke noen individuelle forskjeller mellom OL og VM. For å kunne si noe om dette er man nødt til å gå dypere inn i datamaterialet, og se hvordan fordelingen er for OL og VM hver for seg.

4.1.2 En kartlegging av sjangere og tolkningsrammer i artikler knyttet til OL i Beijing

Artikler skrevet om OL i Beijing vises i Figur 3. Det ble skrevet 842 artikler om OL i Beijing (n=842). Av Figur 3 fremkommer det at 89,43% av alle artikler skrevet om OL falt under sjangerkategorien nyhetsartikkel. Meningsinnhold utgjorde 8,43% av alle artikler i utvalget, og nyhetsvarsler utgjorde 2,02% av artiklene i utvalget. Kun én artikkel av de 842 var ikke spesifisert, og denne utgjør kun 0,12% av utvalget. Pressedekningen av OL er altså i stor grad kjennetegnet av nyhetsartikler som i form vil være objektive og informerende av karakter. Meningsinnhold var ikke viet mye plass i nettavisene, noe som viser til at det var liten grad av subjektiv analyse og tolkning av hendelser og nyheter knyttet til OL av sportsjournalistene. Dette kan tyde på at deknningen av OL i Beijing i stor grad er preget av at nettavisene har prioritert en dekning som gir en presis og informasjonsmettet dekning av begivenheten.

Figur 4.3: Fordeling av sjangere i artikler skrevet om OL i Beijing.

Fordelingen av sjangere etter nettavis kan sees i Tabell 4.3. Tabellen viser at VG har skrevet flest artikler om OL i Beijing, etterfulgt av TV2, og til slutt NRK. Sammenligningen av antall artikler publisert per artikkelsjanger mellom de tre nettavisene gjør jeg ved å sammenligne prosentandeler av det totale antall artikler. Det gir et bedre sammenligningsgrunnlag enn det antallet artikler gjør siden de tre nettavisene har publisert et ulikt antall artikler. Totalt har VG publisert 362 artikler, TV2 har publisert 278, og NRK har publisert 202 artikler. Alle tre nettaviser har publisert nyhetsartikler og meningsinnhold, men

det er kun NRK som har publisert nyhetsvarsler og den ene artikkelen der sjanger ikke er spesifisert. Alle tre nettaviser har publisert klart flest nyhetsartikler, der alle har publisert minst 80% av alle artikler som nyhetsartikler. VG har publisert 89,23% nyhetsartikler, TV2 har publisert 93,88% nyhetsartikler, og NRK har publisert 83,66% nyhetsartikler. NRK har publisert klart færrest nyhetsartikler i utvalget, men de publiserer til gjengjeld artikler i alle sjangerkategoriene. TV2 har den høyeste andelen av nyhetsartikler. Tallene presentert i Tabell 3 kan dermed tolkes som at TV2 har den mest objektivt rettede pressedekningen.

OL							
		Sjanger					Totalt
		Nyhetsartikkel	Meningsinnhold	Nyhetsvarsel	Ikke spesifisert		
Avis	NRK	Frekvens	169	15	17	1	202
		% av artikler	83,66 %	7,43 %	8,42 %	0,50 %	100,00 %
	TV2	Frekvens	261	17	0	0	278
		% av artikler	93,88 %	6,12 %	0,00 %	0,00 %	100,00 %
	VG	Frekvens	323	39	0	0	362
		% av artikler	89,23 %	10,77 %	0,00 %	0,00 %	100,00 %
Totalt	Frekvens	753	71	17	1	842	
	% av artikler	89,43 %	8,43 %	2,02 %	0,12 %	100,00 %	

Tabell 4.3: Fordelingen av tolkningsrammer etter avis i frekvens og prosent. Fordelingen viser utvalget av artikler skrevet om OL i Beijing (N=842).

Et annet moment som kan trekkes ut av Tabell 4.3 er at det er en relativt jevn fordeling av meningsinnhold blant to av de tre nettavisene. NRK og TV2 har publisert henholdsvis 7,43% og 6,12% av sine artikler som meningsinnhold. Dette vitner om en relativt lik redaksjonell tilnærming. VG skiller seg igjen ut med klart flest meningsinnholdsartikler, akkurat slik vi så i Tabell 4.1. VG har med sine 39 artikler publisert mer meningsinnhold enn NRK og TV2 med sine til sammen 32 artikler. Dette til tross for at VG har publisert færre artikler enn NRK og TV2 til sammen. Prosentmessig er 10,77% av VG sine artikler meningsinnhold. Det vitner det om at VGs redaksjon i større grad enn NRK og TV2 sine redaksjoner ønsker å fremme meningsinnhold.

Tabell 4.4 viser inndelingen av tolkningsrammer fordelt på de ulike sjangerne i utvalget. Tabellen fremstiller både forekomsten av en tolkningsramme per artikkelsjanger, og prosentandelen dette utgjør for utvalget. Det ble publisert flest artikler med sportslige tolkningsrammer i utvalget med 59,62% av utvalget, etterfulgt av sykdomsrammer som sto for 19,48% av utvalget. Det ble publisert 83 nyhetsartikler med en politisk tolkningsramme. Dette tilsvarer 11,02% av alle nyhetsartiklene i utvalget av artikler skrevet om OL i Beijing. Økonomiske rammer ble brukt i kun 0,95% av alle artikler, og presserammer ble brukt i 0,71% av alle artikler knyttet til OL. Andre rammer ble brukt i 5,34% av artiklene i utvalget

for OL. I dekningen av OL kan vi se tydelig at det har vært lagt stor vekt på dekningen av det idrettslige, noe som kanskje ikke er spesielt overraskende med tanke på at OL er et av de største idrettsarrangementene i verden og i tillegg at norske utøvere forventes å gjøre det resultatmessig godt i et vinter-OL. Sykdom blir også skrevet mye om av norske sportsjournalister. Politiske rammer blir ikke like aktivt tatt i bruk.

		OL								
		Politiske rammer	Sportslige rammer	Sykdomsrammer	Økonomiske rammer	Presse-rammer	Annet	Totalt		
Sjanger	Nyhetsartikkel	Frekvens	83	463	152	8	5	42	753	
		% av artikler	11,02 %	61,49 %	20,19 %	1,06 %	0,66 %	5,58 %	100,00 %	
	Meningsinnhold	Frekvens	29	30	9	0	0	3	71	
		% av artikler	40,85 %	42,25 %	12,68 %	0,00 %	0,00 %	4,23 %	100,00 %	
	Nyhetsvarsel	Frekvens	5	9	3	0	0	0	17	
		% av artikler	29,41 %	52,94 %	17,65 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	100,00 %	
	Ikke spesifisert	Frekvens	0	0	0	0	1	0	1	
		% av artikler	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	100,00 %	0,00 %	100,00 %	
	Totalt		Frekvens	117	502	164	8	6	45	842
			% av artikler	13,90 %	59,62 %	19,48 %	0,95 %	0,71 %	5,34 %	100,00 %

Tabell 4.4: Fordeling av tolkningsrammer etter sjanger og det totale utvalget for artikler om OL (N=842).

Tabell 4.4 gir også mulighet for å hente ut informasjon om hvilke tolkningsrammer som ble mest brukt innenfor de ulike sjangrene. Det som er mest interessant å trekke ut av informasjon fra tabellen er at politiske rammer ble brukt tilnærmet like mye som sportslige rammer i sjangeren meningsinnhold. Bare én artikkel skiller mellom antallet artikler publisert med en politisk ramme, 29 artikler, og antallet artikler publisert med sportslige rammer, 30 artikler, i utvalget. Dette til tross for at politiske rammer kun sto for 13,90% av det totale utvalget mot 59,62% for sportslige rammer. Meningsinnhold later til å åpne for å trekke linjer til sosiale og politiske kontekster i større grad enn nyhetsvarsler. Det er også interessant at politiske rammer blir mer fremtredende i nyhetsvarslene i utvalget. Det er 29,41% av nyhetsvarslene som tar i bruk politiske rammer. Det ble publisert i alt 17 nyhetsvarsler i utvalget, og hverken økonomiske rammer eller presserammer er brukt. Det er heller ingen artikler som bruker andre rammer blant nyhetsvarslene. Politiske rammer har dermed fått mer plass og kan være en mulig forklaring på fordelingen i bruk av tolkningsrammer for nyhetsvarslene. Når det gjelder sykdomsrammer er denne tolkningsrammen nesten eksklusivt brukt i nyhetsartikler. 152 av de 164 forekomstene av sykdomsrammer fant sted i nyhetsartikler. Det er også kun i nyhetsartikler at sykdomsrammer ble brukt nest hyppigst.

Tabell 4.5 viser en oversikt over hvordan NRK, TV2, og VG har tatt i bruk de ulike tolkningsrammene. Igjen vil jeg ta i bruk prosentandelen av artikler publisert med de ulike tolkningsrammene fra hver avis for å sammenligne hvordan sportsjournalister fra de tre nettavisene har rammet inn artiklene sine. Prosentandelen er også her mest hensiktsmessig for sammenligning fordi antallet publiserte artikler varierer i stor grad mellom de tre nettavisene, noe som også framkommer helt til høyre i Tabell 4.5. Tabellen viser at det er en relativt lik fordeling av tolkningsrammer. Det er ingen store forskjeller som viser en klar tendens mellom de tre nettavisene. Økonomiske rammer sto bare for 0,95% av det totale utvalget for artikler om OL, og variasjonen mellom nettavisene er ikke stor. Selv om NRK ikke har publisert noen artikler med økonomiske rammer er tallene for små til å kunne lese noen tydelige tendenser av dem. Alle de tre nettavisene har publisert flest artikler med sportslige rammer, etterfulgt av sykdomsrammer, og politiske rammer. Nettavisene skiller seg deretter fra hverandre ved at VG sin fjerde mest brukte tolkningsramme er økonomiske rammer, samtidig som både NRK og TV2 har brukt denne rammen minst. Alle tre nettaviser har publisert to artikler hver med presserammer som utgjør mindre enn 1% i hver nettavis. Også andre rammer er brukt relativt likt i de tre nettavisene der ingen overstiger 7%.

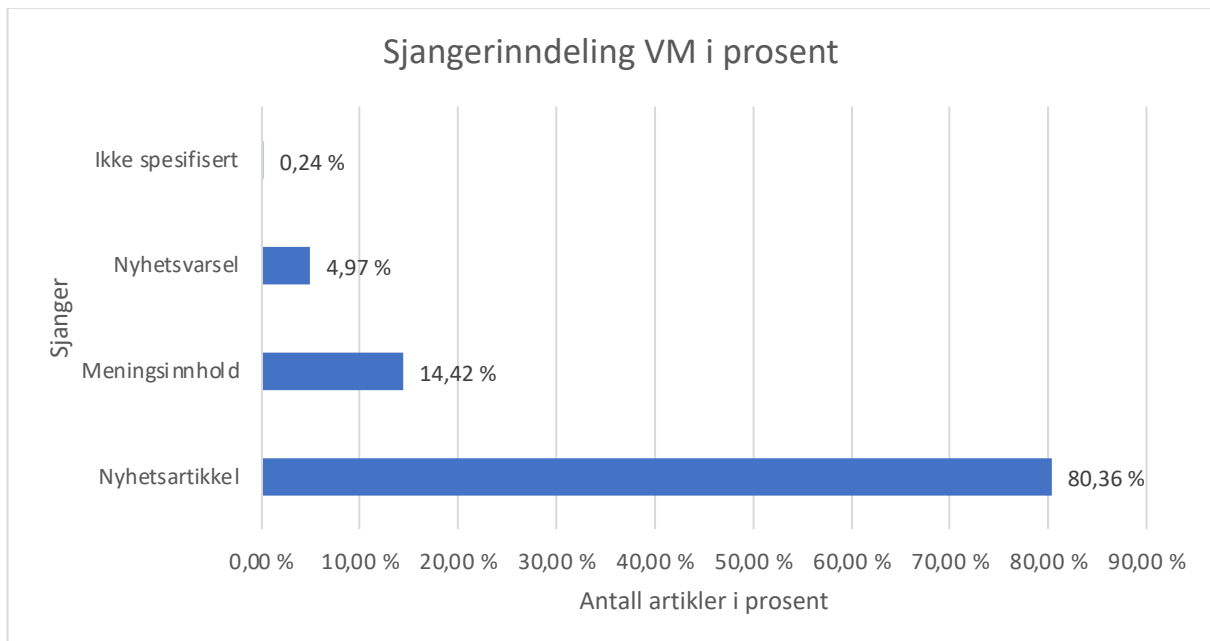
		OL						Totalt	
		Tolkningsramme							
		Politiske rammer	Sportslige rammer	Sykdomsrammer	Økonomiske rammer	Presse-rammer	Annet		
Avis	NRK	Frekvens	30	118	39	0	2	13	202
		% artikler i avisen	14,85 %	58,42 %	19,31 %	0,00 %	0,99 %	6,44 %	100,00 %
	TV2	Frekvens	40	157	62	1	2	16	278
		% artikler i avisen	14,39 %	56,47 %	22,30 %	0,36 %	0,72 %	5,76 %	100,00 %
	VG	Frekvens	47	227	63	7	2	16	362
		% artikler i avisen	12,98 %	62,71 %	17,40 %	1,93 %	0,55 %	4,42 %	100,00 %
Totalt		Frekvens	117	502	164	8	6	45	842
		% artikler i avisen	13,90 %	59,62 %	19,48 %	0,95 %	0,71 %	5,34 %	100,00 %

Tabell 4.5: Fordelingen av tolkningsrammer etter nettavis i utvalget av artikler om OL i Beijing (N=842).

4.1.3 Fordelingen av sjangere og tolkningsrammer i artikler knyttet til VM i Qatar

Utvalget av artikler skrevet om VM tilsvarer 825 artikler (n=825). Også her gjøres sammenligninger mellom nettaviser, sjangere og tolkningsrammer i prosentandeler for å gi et mest mulig nøyaktig bilde av hvordan fordelingen. Det er forskjeller i hvor mange artikler hver nettavis har publisert, og hvor mange ganger de har brukt en konkret sjanger eller tolkningsramme. Fordelingen av artikler om VM i utvalget på sjanger viser at de aller fleste artiklene publisert var nyhetsartikler med 80%. Den nest mest brukte sjangeren er

meningsinnhold med 14%, etterfulgt av nyhetsvarsler med 5%. Artikler som ikke hadde en spesifisert sjanger utgjør bare 0,24% av utvalget noe som tilsvarer to artikler. Resultatene vises i figur 4.4. Pressedekningen av VM er i stor grad fokusert på nyhetsartikler, altså artikler som i prinsippet skal gi en objektiv og informasjonsmettet beskrivelse av aktuelle hendelser.

Figur 1.4: Fordeling av sjangere i utvalget av artikler om VM i Qatar.

Tabell 4.6 gir en oversikt over sjangerfordeling i NRK, TV2 og VG. NRK har skrevet totalt 221 artikler av det totale utvalget, TV2 har skrevet 279, og VG har skrevet flest med 325 artikler. TV2 har skrevet den høyeste andelen av nyhetsartikler med 92,11%. VG og NRK har lagt seg på et likere, men noe lavere nivå med henholdsvis 75,69% og 72,40%. TV2 har ikke publisert noen artikler innenfor kategoriene nyhetsvarsel og ikke spesifisert. Her skiller TV2 seg klart fra NRK som har publisert 18,10% av sine artikler som nyhetsvarsler, og de to eneste artiklene som ikke hadde en spesifisert sjanger. NRK har den jevneste fordelingen av artikler mellom sjangrene. Nyhetsartiklene utgjør som nevnt i forrige avsnitt ca. 80% av det

totale utvalget for artikler om VM. Det er derfor ingen overraskelse at alle de tre nettavisene også har brukt denne sjangeren mest flittig.

Fotball							
		Sjanger				Totalt	
		Nyhetsartikkel	Meningsinnhold	Nyhetsvarsel	Ikke spesifisert		
Avis	NRK	Frekvens	160	19	40	2	221
		% av artikler	72,40 %	8,60 %	18,10 %	0,90 %	100,00 %
	TV2	Frekvens	257	22	0	0	279
		% av artikler	92,11 %	7,89 %	0,00 %	0,00 %	100,00 %
	VG	Frekvens	246	78	1	0	325
		% av artikler	75,69 %	24,00 %	0,31 %	0,00 %	100,00 %
Totalt	Frekvens	663	119	41	2	825	
	% av artikler	80,36 %	14,42 %	4,97 %	0,24 %	100,00 %	

Tabell 4.6: Fordeling av sjanger etter nettavis i utvalget av artikler for VM (N=825).

Den nest mest brukte sjangeren i utvalget var meningsinnhold, og her kommer en annen forskjell mellom nettavisene fram. Hele 24% av alle artikler VG har publisert er under sjangeren meningsinnhold. Til sammenligning har NRK og TV2 publisert henholdsvis 8,60% og 7,89% av sine artikler som meningsinnhold. VG vier klart mest av sin spalteplass til meningsinnhold, noe som kan tyde på at VG er mer opptatt av å kommentere aktuelle nyheter og hendelser fra idretten enn det både NRK og TV2 er.

Fordelingen av tolkningsrammer etter sjanger vises i Tabell 4.7. Fordelinger av tolkningsrammer i utvalget kan leses nederst fra venstre til høyre under «totalt». Her fremkommer frekvensen av tolkningsrammen, og også prosentandelen den aktuelle tolkningsrammen har blitt brukt i utvalget. Politiske rammer har blitt brukt mye. Over halvparten av artiklene, 58,06%, har en form for politisk ramme. Etter politiske rammer er sportslige rammer brukt mest med 24,24% av utvalget. Videre er det et stort hopp ned til presserammer med 6,18%, økonomiske rammer med 4,12% og sykdomsrammer med 1,45%. Andre rammer ble brukt i 5,94% av alle artiklene i utvalget. Fordelingen av tolkningsrammer i artiklene i utvalget er svært skjevt fordelt, der 82,3% av alle artikler hadde enten politiske eller sportslige rammer. Dekningen var definert på denne måten svært ensidig.

		VM								
		Politiske rammer	Sportslige rammer	Sykdomsrammer	Økonomiske rammer	Presse-rammer	Annet	Totalt		
Sjanger	Nyhetsartikkel	Frekvens	369	178	7	27	40	42	663	
		% av artikler	55,66 %	26,85 %	1,06 %	4,07 %	6,03 %	6,33 %	100,00 %	
	Meningsinnhold	Frekvens	77	17	4	5	9	7	119	
		% av artikler	64,71 %	14,29 %	3,36 %	4,20 %	7,56 %	5,88 %	100,00 %	
	Nyhetsvarsel	Frekvens	33	5	1	2	0	0	41	
		% av artikler	80,49 %	12,20 %	2,44 %	4,88 %	0,00 %	0,00 %	100,00 %	
	Ikke spesifisert	Frekvens	0	0	0	0	2	0	2	
		% av artikler	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	100,00 %	0,00 %	100,00 %	
	Totalt		Frekvens	479	200	12	34	51	49	825
			% av artikler	58,06 %	24,24 %	1,45 %	4,12 %	6,18 %	5,94 %	100,00 %

Tabell 4.7: Fordelingen av tolkningsrammer etter sjanger i utvalget av artikler om VM i Qatar (N=825).

Bruken av tolkningsrammer fordelt på sjanger i dekingen av VM kan også leses i Tabell 7. Siden politiske rammer var mest brukt i dekingen av VM er det ingen overraskelse at dette også er tilfellet for alle sjangrene unntatt de artiklene som ikke var spesifisert. Som nevnt tidligere besto disse ikke spesifiserte artiklene først og fremst av informasjon om hvordan pressedekningen skulle foregå under VM. Hvis vi da ser nærmere på nyhetsvarsler, meningsinnhold og nyhetsartikler kan vi se at nyhetsvarsler brukte politiske rammer i 80,49% av alle tilfeller. Dette er mer enn både meningsinnhold, 64,71% og nyhetsartikler, 55,66%. Nyhetsvarsler bruker politiske rammer i stor grad. Fordelingen av politiske rammer i meningsinnhold og nyhetsartikler er også likere enn man kanskje forventet på forhånd. Det er omtrent ti prosentpoeng som skiller mellom sjangrene. Ser man på de sportslige rammene er det tydelig at den rent sportslige dekingen først og fremst foregikk gjennom nyhetsartikler, 26,85%, og videre en nesten jevn fordeling mellom meningsinnhold, 14,29%, og nyhetsvarsler, 12,2%. Tabellen viser også en jevn fordeling i bruken av økonomiske rammer, presserammer og andre rammer.

Tabell 4.8 viser fordelingen av tolkningsrammer etter nettavis i utvalget om VM. Vi kan se at det er noen forskjeller i hvordan de tre nettavisene har valgt å dekke arrangementet. Alle avisene har tatt i bruk alle tolkningsrammene. Den tydeligste forskjellen er bruken av sportslige rammer. TV2 bruker sportslige rammer i 27,96% av artiklene sine, VG i 25,85% av artiklene, mens NRK brukte denne rammen i bare 17,19% av artiklene. Denne forskjellen gjenspeiler seg også i bruken av presserammer der NRK bruker disse rammene nesten dobbelt

så mye som TV2 og VG. Det er også noe forskjell i bruken av økonomiske rammer, der VG og NRK begge har brukt økonomiske rammer i over 5% av sine artikler, mens TV2 har brukt økonomiske rammer i under 2% av sine artikler. Alle tre nettaviser har brukt politiske rammer aktivt, og alle har brukt disse rammene i over 55% av sine artikler. Den politiserte dekningen av VM er altså relativt lik på tvers av de tre avisene.

		Fotball							
		Tolkningsramme						Totalt	
		Politiske rammer	Sportslige rammer	Sykdomsrammer	Økonomiske rammer	Presse-rammer	Annet		
Avis	NRK	Frekvens	128	38	5	12	21	17	221
		% artikler i avisen	57,92 %	17,19 %	2,26 %	5,43 %	9,50 %	7,69 %	100,00 %
	TV2	Frekvens	171	78	2	5	13	10	279
		% artikler i avisen	61,29 %	27,96 %	0,72 %	1,79 %	4,66 %	3,58 %	100,00 %
	VG	Frekvens	180	84	5	17	17	22	325
		% artikler i avisen	55,38 %	25,85 %	1,54 %	5,23 %	5,23 %	6,77 %	100,00 %
Totalt		Frekvens	479	200	12	34	51	49	825
		% artikler i avisen	58,06 %	24,24 %	1,45 %	4,12 %	6,18 %	5,94 %	100,00 %

Tabell 4.8: Fordelingen av tolkningsrammer etter avis i utvalget av artikler skrevet om VM (N=825).

4.1.4 Hvordan skiller dekningen av OL og VM seg fra hverandre?

Artiklenes fordeling etter sjanger i utvalget for OL og for VM var relativt lik. Igjen vil jeg benytte prosentfordeling av utvalget av artikler fordi dette gir mest nyttig informasjon fra sammenligningen mellom nettavisene. Samlet viser dekningen av OL en noe høyere andel av nyhetsartikler i sitt utvalg enn dekningen av VM, mens dekningen av OL til gjengjeld viser at det er skrevet færre artikler innenfor sjangerne meningsinnhold og nyhetsvarsler. Dette kan vitne om ulike bakenforliggende variabler datamaterialet i denne oppgaven ikke avdekker, for eksempel forskjeller mellom vertslandene for arrangementet, idrettsarrangementet eller sportsgrenene i seg selv, kulturelle forskjeller, og geopolitiske forskjeller. Dette vil bli utforsket i større grad i diskusjonsdelen av oppgaven i kapittel 6.1.

Hovedmomentet i sammenligningen av sjangerfordeling i OL og VM er at den er relativt lik. Nyhetsartikler utgjør størsteparten av utvalget, noe som er å forvente fordi nyhetsmediens og dermed denne oppgavens utvalgte nettavisers rolle skal være å formidle informasjon om begivenheter og aktuelle nyheter (PFU, 2021, punkt 1.2). Dette lar seg enklest gjøre gjennom å publisere nyhetsartikler som i utgangspunktet skal være objektive og refererende artikler om aktuelle nyheter og hendelser. Meningsinnholdet får slik sett en naturlig mindre rolle i det totale utvalget.

Sjangerinndelingen fordelt etter de ulike nettavisene avdekker både likheter og noen ulikheter. For både for OL og for VM var den klart mest brukte sjangeren nyhetsartikler, og dette gjenspeiler seg også når vi undersøker sjangerfordelingen etter nettavis. Likhetene går ut på at TV2 publiserte klart flest nyhetsartikler både i utvalget av artikler om OL, og i utvalget av artikler om VM. I begge utvalgene publiserte TV2 over 90% av sine artikler som nyhetsartikler. TV2 sin dekning av OL og VM er dermed relativt samsvarende, uten store avvik. En annen likhet er at NRK hadde den jevnest fordelte pressedekningen, og tok i bruk alle sjangerkategoriene i dekningen av både OL og VM.

Forskjellene kommer fram tydeligst i NRK og VG sin dekning av OL og VM. NRK publiserte 72% av alle sine artikler som nyhetsartikler i dekningen av VM, og 84% av alle sine artikler som nyhetsartikler i sin dekning av OL. VG publiserte 75,69% av alle sine artikler som nyhetsartikler i sin dekning av VM, og 89% av alle sine artikler som nyhetsartikler i sin dekning av OL. Både NRK og VG publiserer klart færre nyhetsartikler i sin dekning av VM. Dette ser vi tydelig gjennom at gapet mellom prosentandelen av nyhetsartikler for NRK og VG til TV2 blir større i dekningen av VM.

Den andre store forskjellen kommer i VG sin bruk av meningsinnhold. I dekningen av OL var 11% av alle VG sine artikler meningsinnhold. I dekningen av VM var 24% av alle artikler VG publiserte meningsinnhold. Den siste tydelige forskjellen er NRK sin bruk av nyhetsvarsler. NRK står for alle nyhetsvarslene med unntak av ett enkelt nyhetsvarsel i den totale dekningen av OL og VM. VG publiserte det ene gjenværende nyhetsvarselet. I dekningen av OL brukte NRK nyhetsvarsel som sjanger i 8% av artiklene de publiserte, men dette tallet steg til 18% i dekningen av VM.

Forskjellene i dekningen av OL og VM er svært tydelige, og de kommer frem i bruken av alle tolkningsrammene. Rammer kategorisert under «annet» vil ikke bli tatt med i sammenligningen av dekningen av OL og VM. Prosentandelen av de respektive utvalgene som har politiske rammer er svært forskjellig. 14% av alle artikler om OL hadde politiske rammer, mens hele 58% av alle artikler om VM hadde politiske rammer. Dette er en enorm forskjell. I dekningen av OL var politiske rammer den tredje mest brukte rammen. I dekningen av VM var politiske rammer suverent mest brukt. Sportslige rammer ble brukt vesentlig mer under dekningen av OL, enn under dekningen av VM. Nesten 60% av artiklene hadde sportslige rammer i utvalget knyttet til OL, og nesten 25% av artiklene knyttet til VM

hadde sportslige rammer. Økonomiske rammer var også relativt forskjellige i deknings av OL og VM, der økonomiske rammer ble brukt mest under deknings av VM. Det samme gjelder også presserammer, der disse ble mer brukt under VM enn de ble brukt under OL. Sykdomsrammer ble også brukt svært forskjellig i deknings av OL og VM. Under OL ble sykdomsrammer brukt mye, nesten 20%, og under VM ble sykdomsrammer brukt lite, ca. 1,5%.

De største forskjellene i deknings av OL og VM og bruk av tolkningsrammer etter sjanger kommer fram i bruken av politiske rammer og sportslige rammer. Det er store forskjeller i bruken av politiske og sportslige rammer, men her vil jeg forsøke å vise forskjellene slik de presenteres i de to utvalgene uten å sammenligne direkte antallet artikler som bruker en politisk eller sportslig ramme. I artikler om OL har politiske rammer høyest frekvens i sjangeren meningsinnholdet. Til sammenligning er det nyhetsvarsler som bruker politiske rammer mest aktivt i utvalget om VM. Nyhetsvarsler hadde nest høyest frekvens i bruken av politiske rammer i artikler om OL, og i artikler om VM var det meningsinnhold som hadde nest høyest frekvens i bruken av politiske rammer. Den eneste likheten i bruken av politiske rammer mellom OL og VM er at nyhetsvarsler hadde lavest prosentandel av artikler som brukte politiske rammer. Fordelingen av sportslige rammer er annerledes. I utvalget om OL er det nyhetsartikler som bruker rammen mest aktivt, etterfulgt av nyhetsvarsler, og til slutt meningsinnhold. I deknings av VM er det også nyhetsartikler som bruker rammen mest, men som nummer to kommer meningsinnhold, og nyhetsvarsler bruker sportslige rammer minst.

Det er store forskjeller i hvordan deknings av OL og VM var i bruken av tolkningsrammer, men i dette avsnittet ønsker jeg å se på om det er forskjeller eller likheter i datamaterialet. Dette skal jeg gjøre ved å se på selve fordelingen av tolkningsrammene, og ikke bare på den totale bruken. Politiske rammer ble brukt mye mer i deknings av VM, enn de ble brukt i deknings av OL, men NRK, TV2 og VG var relativt samstemte i prosentandelen av artikler de publiserte som brukte disse rammene. Med andre ord, de tre nettavisene oppførte seg likt i utvalget om OL og de oppførte seg også likt i utvalget om VM. Dette viste seg også å stemme i bruken av sykdomsrammer. Det var ingen store avvik mellom de tre nettavisene. Der forskjellene begynte å vise seg var i bruken av sportslige rammer. I deknings av OL var bruken av sportslige rammer relativt lik, men i deknings av VM skilte NRK seg klart ut. I bruken av økonomiske rammer skilte TV2 seg tydelig ut i deknings av

VM, men det var ingen store forskjeller i dekningen av OL. Til slutt kan vi også se forskjeller i bruken av presserammer der NRK skiller seg ut i dekningen av VM, mens det er en jevn fordeling i dekningen av OL.

4.2 Skriver norske medier om politiske og sosiale aspekter og kontekster i dekningen av OL og VM?

I denne delen skal jeg gå videre inn i den politiske delen av datamaterialet. Med utgangspunkt i at dekningen av OL og VM var ulik skal jeg undersøke hvilke deler av det politiske aspektet av dekningen som skiller seg fra hverandre, og dermed legge et grunnlag til å kunne svare på hvilken av hypotese 2a: «*I samsvar med tidligere forskning på hvilke temaer sportsjournalister skriver om vil ikke norske medier skrive utbredt om politiske aspekter og hendelser knyttet til VM i Qatar eller OL i Beijing*», og hypotese 2b: «*Norske medier vil skrive om de større sosiale og politiske kontekstene knyttet til VM i Qatar og OL i Beijing slik forskning fra USA viser at amerikanske sportsjournalister gjør*», som ser ut til å stemme.

4.2.1 Politiske tolkningsrammer i en politisert nyhetsdekning

Dekningen av OL og VM viser at det var en stor grad av politisk innhold knyttet til idretten. Dette kan blant annet sees i Tabell 2 og Figur 2 i del 4.1.1. Det kommer frem av dekningen at arrangementene er politisert til en viss grad. Men hva er så forskjellen mellom de to arrangementene, og hvordan har norske sportsjournalister dekket de politiske aspektene av arrangementene?

Arbeidet med registrering av artikler og tolkningsrammer viste at det totalt ble brukt politiske tolkningsrammer 596 ganger i utvalget på 1667 artikler. Disse 596 artiklene brukte totalt 87 unike tolkningsrammer. Som vi har sett ble politiske tolkningsrammer brukt vesentlig mer i dekningen av VM, og dette gjenspeiler seg også i fordelingen av unike politiske rammer i utvalget. I dekningen av VM ble 14 tolkningsrammer brukt ti ganger eller fler, og i dekningen av OL ble 3 rammer brukt ti ganger eller fler. Totalt sto de 17 tolkningsrammene som var brukt 10 ganger eller fler for 403 av de totalt 596 gangene politiske tolkningsrammer ble brukt. Dette står for 68% av alle gangene en politisk ramme har blitt brukt i en artikkel i pressedekningen av OL og VM.

Figur 4.5 viser en oversikt over hvilke ulike politiske tolkningsrammer som ble brukt ti eller flere ganger i dekingen av VM. Boikottrammen og dialoglinjerammen ble ofte brukt for å skrive om det samme fenomenet, men fra to ulike synspunkter. Boikottrammen ble brukt for å beskrive boikottbevegelsen som krevde at Norge skulle boikotte kvalifiseringskamper til VM. Dialoglinjerammen ble brukt for å beskrive et syn om at boikott var et virkemiddel med usikker effekt, og det var bedre å heller gå inn for dialog og å forsøke å få til endringer «fra innsiden» i vertslandet. Tolkingsrammen «idrettsdemokrati» ble ofte brukt i artikler som kommenterte på eller skrev om debatten knyttet om boikott eller dialog med Qatar. Forskjellen var at idrettsdemokratirammen satte fokuset på prosessen internt i idrettsbevegelsen som skulle ledet frem til det endelige utfallet av debatten.

Rammene «migrantarbeidere» og «menneskerettighetsbrudd» ble ofte brukt i relativt like artikler, men skiller seg i vinklingen av artiklene. Migrantarbeiderrammen ble brukt for å menneskeliggjøre konsekvensene av de forferdelige arbeidsforholdene, eller sette et ansikt på lidelsen. Menneskerettighetsbruddrammen ble brukt i en mer overordnet kontekst der Qatar ble kritisert for sin praksis knyttet til «import» av fremmedarbeidere. Videre ble rammen «diskriminering mot homofile» brukt for å vinkle artikler som handlet om Qatars behandling av homofile i landet, både de som bor der fast, og tilreisende under VM. Rammene «politisk aksjonering» og «FIFA slår ned på markeringer» ble som regel brukt i artikler knyttet til det regnbuefargede kapteinsbindet som enkelte land ønsket å bruke under VM, men som FIFA nektet dem å bruke (NRK, 2022a). Forskjellen i bruken av rammene er at «politisk aksjonering» ble brukt i artikler som handlet om den faktiske politiske markeringen, og artikler med rammen «FIFA slår ned på markeringer» ble brukt i artikler som handlet om FIFAs reaksjoner på politiske markeringer. Rammen «FIFAs ansvarsfraskrivelse» ble brukt i artikler skrevet om FIFA-president Infantino og FIFA sine forsøk på å avlede og nekte å ta ansvar for situasjonen i Qatar. Her ble det ofte vist til at idrett og politikk ikke hører sammen. At idrett og politikk ikke hører sammen reflekteres også i rammen «idrett og politikk er atskilte enheter». Denne rammen var dominerende i artikler som handlet om hva idretten skal, og ikke skal blande seg inn i. I disse artiklene var det alltid en referanse til at idretten ikke skulle være politisk, og dermed at politikk og idrett er to atskilte enheter. Rammen «idrettens politiske ansvar» ble brukt i artikler der det motsatte ble hevdet, og hvor man tok opp hvordan idretten kunne ta et politisk tak ble tatt opp. En lignende ramme, «idrettens påvirkningskraft», ble brukt i artikler som viste til hvordan idretten kunne være med på å skape endring. Et

eksempel på dette er hvordan fotballen satte pressens søkelys på Qatar, noe som førte til endring i landet, i det minste mens VM pågikk.

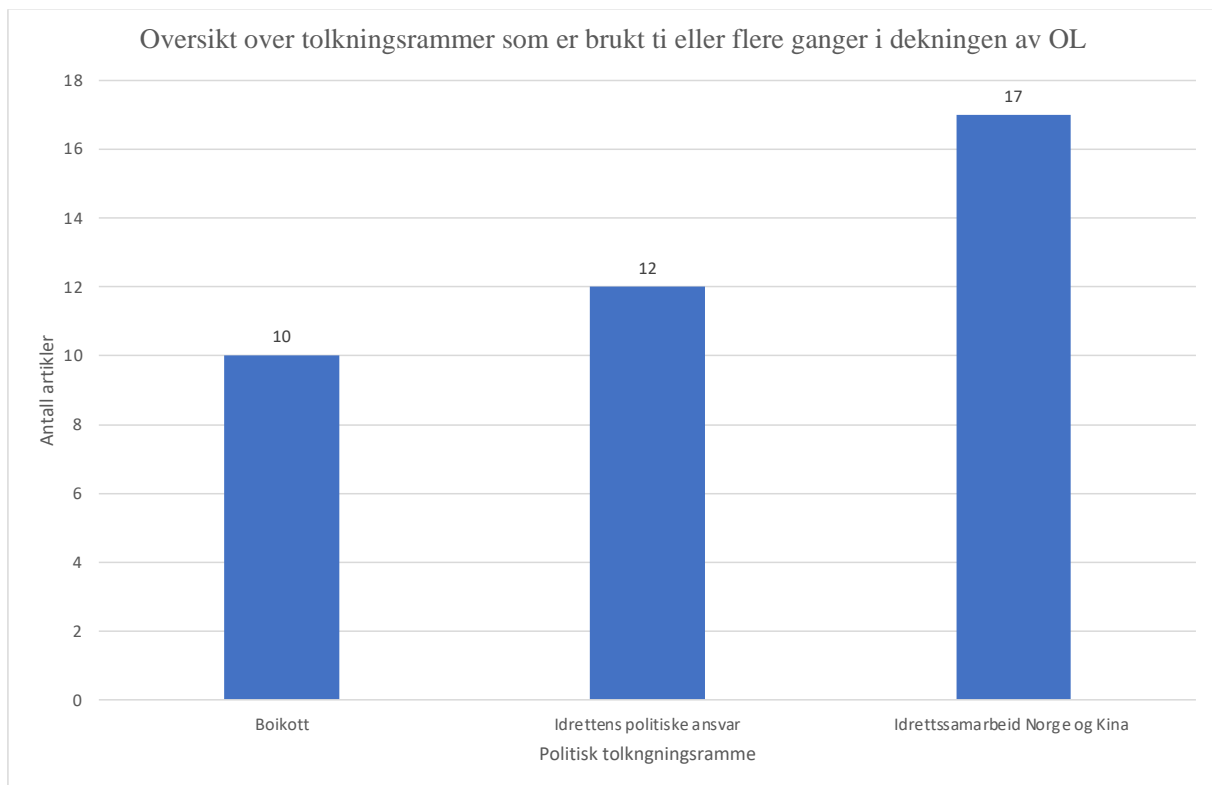
Rammen «politikere engasjeres i idrett» ble brukt i artikler som handlet om politikere som mente noe om hvordan FIFA og idretts-Norge håndterte situasjonen i Qatar. Innlegget skrevet av sittende utenriksminister Anniken Huitfeldt som er publisert både i VG og på regjeringens egne sider (Huitfeldt, 2022) er et godt eksempel på dette. Den siste rammen som er brukt ti eller flere ganger er «sportsvasking». Sportsvasking er et begrep som har blitt mer og mer kjent de siste årene, og ble kåret til årets ord i 2021 (Gaathaug Nielsen, 2021). Sportsvasking går ut på at et regime kjøper seg status, makt og godt omdømme gjennom ved bruk av idrett. Både Kina og Qatar har blitt anklaget for å drive med sportsvasking når de arrangerer henholdsvis OL og VM. Denne rammen ble helt enkelt brukt i artikler som handlet om sportsvasking, og hadde dette som det dominerende temaet.

Figur 4.5: Tolkningsrammer som er brukt ti eller flere ganger i deknningen av VM. Alle nettaviser i utvalget er representert.

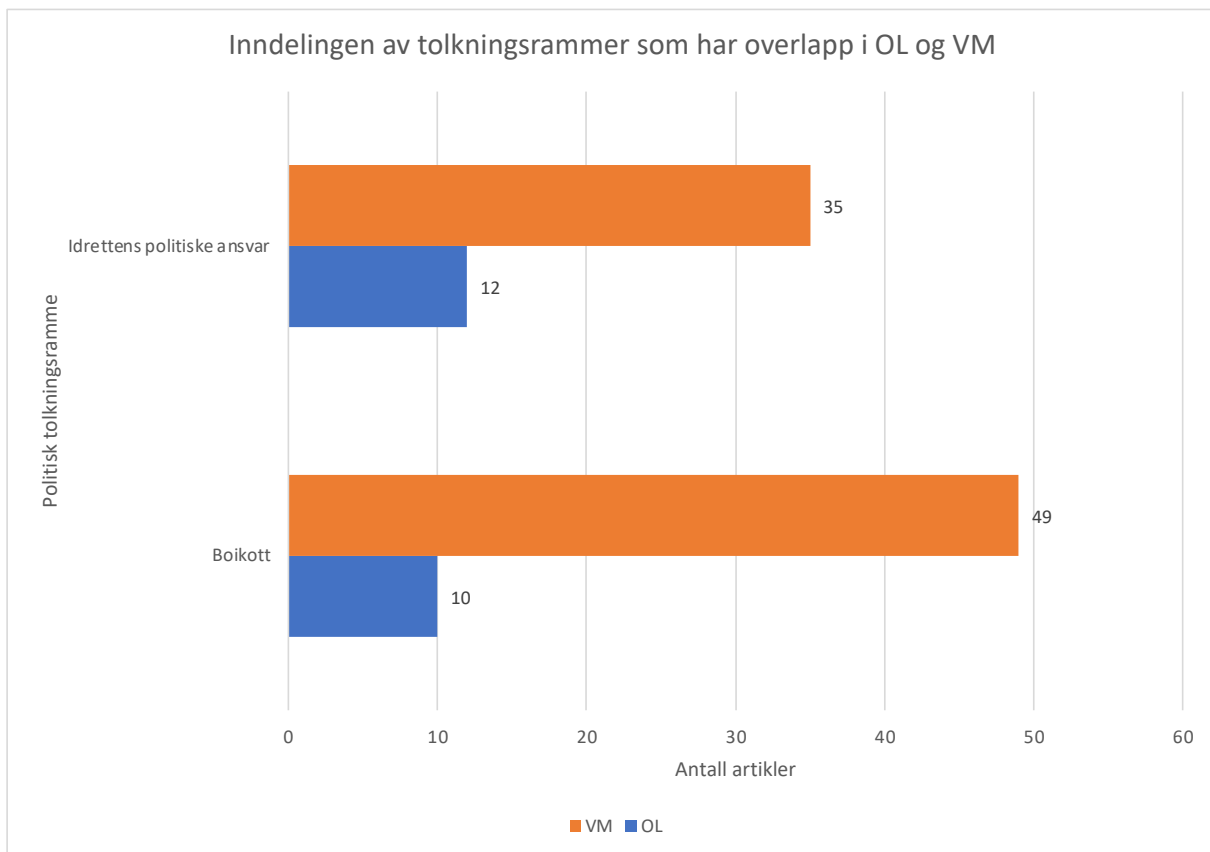
I Figur 4.6 ser vi en oversikt over de tre tolkningsrammene som ble brukt ti eller flere ganger i nyhetsdeknningen av OL i Beijing. Den mest brukte rammen er «Idrettssamarbeid Norge og Kina», og ble brukt i artikler som handlet om et politisk samarbeid mellom Norge og Kina der Norges idrettsforbund fikk 3,2 millioner kroner for å koordinere en statlig, og

politisk, idrettsavtale mellom Norge og Kina (Ekeland, 2022). I likhet med dekningen av VM ble rammen «idrettens politiske ansvar» også brukt aktivt i dekningen av OL. I dekningen av OL ble denne rammen brukt nest mest, og den ble i likhet med i dekningen av VM, brukt i artikler som handlet om hvilket ansvar idretten hadde for å prøve å skape politisk endring i et vertsland. Den tredje rammen som ble brukt i dekningen av OL er boikottrammen.

Figur 4.6: Tolkningsrammer som er brukt ti eller flere ganger i dekningen av OL. Alle nettaviser i utvalget er representert.

Det er kun to tolkningsrammer som ble brukt ti eller flere ganger i dekningen av både OL og VM, og disse er «boikott» og «idrettens politiske ansvar». I tabell 4.9 og figur 4.7 kan man se hvordan disse tolkningsrammene ble brukt i dekningen av OL og VM. Av figur 4.7 kommer det fram at boikott var den minst brukte rammen som ble brukt ti eller flere ganger, og dermed ble brukt til sammenligning av OL og VM. Idrettens politiske ansvar ble brukt klart mest uavhengig av hvilket idrettsarrangement som ble dekket. Vi kan også se at det er mindre forskjell i bruken av boikottrammen enn det er i bruken av idrettens politiske ansvarrammen.

Figur 4.7: Fordelingen av tolkningsrammer som er brukt ti eller flere ganger i dekingen av både OL og VM.

I tabell 4.9 kan vi se både frekvensen i bruken av tolkningsrammene og hvor høy prosentandel dette utgjorde i totalen av rammer som ble brukt ti eller flere ganger. De to rammene sto for over halvparten, 56% av de totalt 39 tilfellene av tolkningsrammer som ble brukt ti eller flere ganger i dekingen av OL. I dekingen av VM sto derimot de samme to rammene for bare 23% av de totalt 364 tilfellene av tolkningsrammer som ble brukt ti eller flere ganger. I dekingen av OL var det bare tre tolkningsrammer som ble brukt ti eller flere ganger, mens i dekingen av VM var det til sammen 14 tolkningsrammer som ble brukt ti eller flere ganger. Dette kan være med på å forklare forskjellen i prosentandelen til de to sammenlignbare tolkningsrammene.

		Idrettens politiske ansvar	Boikott	Resterende tolkningsrammer brukt ti eller flere ganger	Totalt boikott og idrettens politiske ansvar	Totalt
OL	Frekvens	12	10	17	22	39
	% av totalen	30,77 %	25,64 %	43,59 %	56,41 %	100,00 %
VM	Frekvens	35	49	280	84	364
	% av totalen	9,62 %	13,46 %	76,92 %	23,08 %	100,00 %

Tabell 4.9: Fordelingen av tolkningsrammer som er brukt ti eller flere ganger i deknningen av både OL og VM.

5 Resultater kvalitativ analyse

I denne delen av oppgaven skal jeg foreta den kvalitative analysen. Utvalget består av 18 artikler (n=18). Halvparten av artiklene handler om OL, og halvparten handler om VM. Hver nettavis er representert med tre artikler hver til både OL og VM, i alt med seks artikler hver. Artiklene ble først valgt ut under registrering og koding av det totale utvalget på 1667 artikler, for så å bli tilfeldig plukket ut ved hjelp av en randomizer for å forsøke å sikre bedre objektivitet i utvalget. Alle artikler som var med i den tilfeldige trekningen har blitt vurdert til å være interessante for kvalitativ analyse, og ingen nyhetsvarsler er med i dette utvalget.

Utvalget er ulikt for hypotese 3 (H3), det vil si om *den delen av nyhetsdeknningen som skriver om politiske aspekter ved OL og VM er lik i form*, og hypotese 4, *den delen av deknningen fra sportsjournalistikken som dreier seg om politiske aspekter ved OL og VM vil følge norsk journalistisk ideologi slik den uttrykkes i Vær Varsom-plakaten*. Parallelt med kodingen av artikler til kvantitativ analyse ble det notert ned hvilke artikler som kunne være interessante å undersøke kvalitativt. Disse artiklene ble etter registrering og koding kopiert inn i et eget Excel-ark. Dette resulterte i et ujevnt antall artikler fordelt på de tre nettavisene, og henholdsvis OL og VM. Derfor ble det totale utvalget av 1667 artikler gjennomgått på nytt for å identifisere flere artikler til den kvalitative analysen. Etter denne gjennomgangen fikk jeg totalt 72 artikler. Både OL og VM hadde 36 artikler hver i utvalget, og hver nettavis hadde 12 artikler hver om henholdsvis OL og VM. Av disse 72 artiklene var det ni artikler som hadde enten rammen «boikott» eller rammen «idrettens politiske ansvar». Alle disse ni artiklene er tatt med i analysen som ble gjennomført for å finne svar på H3. Utvalget som ble brukt i

analysen til H4 ble valgt ut tilfeldig fra de 72 artiklene ved hjelp av en randomizer. Her ble det valgt ut tre tilfeldige artikler fra hvert sett, der et sett var de 12 artiklene hver nettavis hadde skrevet om OL, og om VM. Tabell 5.1 viser artiklene som ble valgt ut. Totalt for H4 ble det valgt ut 18 artikler. Utvalget kan sees i Vedlegg 3 som viser oversikten over de 18 artiklene. Vedlegg 4 er en skjermdump av artiklene som ble valgt fra hvert sett ved hjelp av en randomizer. Vedlegg 5 viser alle de 72 artiklene som var med i trekningen av utvalget av artikler til å teste H4.

	Tittel	Nettavis	Lengde	Publiserings dato	Sjanger	Journalist/forfatter	Tolkningsramme
Set 1	Fotballhykrieriet	NRK	771	08.07.2020	Meningsinnhold	Johan B. Mjønes	Boikott
	Dansk journalist stoppet på direkten i Qatar - truet med å ødelegge kameraet	NRK	645	15.11.2022	Nyhetsartikkel	Magnus Gamlem	Pressefrihet
	Mens fotballen diskuterer boikott, tjener Norge milliarder i Qatar	NRK	1615	16.05.2021	Nyhetsartikkel	Halvor Ekeland, Magnus Helle, Sindre Ness, Hanne Marie Brevik, Mohammed Alayoubi	Norsk næringsliv
Set 2	Frykter dette skjer når VM-lysene slås av: - Et problem	TV2	1058	15.12.2022	Nyhetsartikkel	Martin Langeveld, Jon H. Børrestad	Menneskerettighetsbrudd
	Landslagets Qatar-markering får kritikk: - Redd man gjør dette for å unngå boikott	TV2	855	24.03.2021	Nyhetsartikkel	Benedicte Andersen Bakken	Sportsvasking
	«NFF har en enorm jobb foran seg hvis de skal vinne tilbake supporterens tillit»	TV2	1087	19.06.2021	Meningsinnhold	Mina Finstad Berg	Konflikt
Set 3	Erna Solberg om VM i Qatar: - Idretten bestemmer og gjør sin egen vurdering	VG	670	04.03.2021	Nyhetsartikkel	Mats Arntzen, Espen Langeveld	Idrett og politikk er atskilte enheter
	VM-sjefens dødsfall-svar vekker reaksjoner: - Kaldt og kynisk	VG	614	08.12.2022	Nyhetsartikkel	Ole Kristian Strøm, Herman Folvik	Menneskerettighetsbrudd
	Triumfen samlet et splittet Argentina: - Det løfter oss ut av depresjonen	VG	443	18.12.2022	Nyhetsartikkel	Hilda Nyfløt, Magnus Helle	Idrettens positive kraft/betydning i prøvende tider
Set 4	Vil granske millionbruk på Kina-avtale: - Jeg syns det er spesielt	NRK	792	31.01.2022	Nyhetsartikkel	Halvor Ekeland	Idrettssamarbeid Norge og Kina
	Langrennstvillingene vil holde kjøft - Skarstein fnysrer av «skremselspropaganda»	NRK	605	25.01.2022	Nyhetsartikkel	Oddvar Sagbakken Saanum, Mikal Emil Aaserud, Synne Sofie Christiansen	Kina hindrer ytringsfriheten
	Heiberg ut mot forrige regjering: - Skjønner ingenting av at folk holder kjøft	NRK	1739	20.02.2022	Nyhetsartikkel	Halvor Ekeland, Maria Hasselgård	Idrettssamarbeid Norge og Kina
Set 5	Demonstranter forsøkte å ødelegge tenningen av OL-ilden	TV2	384	18.10.2021	Nyhetsartikkel	NTB	Politisk aksjonering
	- Ingen kosetur for å heie på Johaug!	TV2	595	11.11.2021	Meningsinnhold	Mina Finstad Berg	Norske politikeres deltakelse i OL vil tolkes som legitimering av Kinas menneskerettighetsbrudd
	Tidligere landslagstrener tror han ble overvåket av Kina	TV2	1415	13.02.2020	Nyhetsartikkel	Trine Melheim Næss, Frank Lervik, John Christian Lundstadsveen, Per Angell Berntsen	Kina spionerer gjennom idrett
Set 6	Friidrettsjef Sebastian Coe om OL-boikott: - Meningsløst	VG	402	31.12.2021	Nyhetsartikkel	Magnus Gamlem	Boikott
	Skjeldal reagerer på Kina-dokument: - Helt forferdelig	VG	758	28.09.2021	Nyhetsartikkel	Jens Friberg	Idrettssamarbeid Norge og Kina
	Håkonsen om Norge og 2022-OL: - Det er trist at så mange ser vekk	VG	1194	11.06.2021	Nyhetsartikkel	Ole Kristian Strøm	Idrettens politiske ansvar

Tabell 5.1: Oversikt over utvalg av artikler til analyse av H4.

5.1 Er dekningen av politiske aspekter ved OL og VM lik i form?

I denne delen skal jeg undersøke hvordan den politiske delen av pressedekningen av OL og VM har vært. Dette skal jeg gjøre ved å gjennomføre en kvalitativ rammeanalyse for å forsøke å besvare H3: *Den delen av nyhetsdekningen som skriver om politiske aspekter ved OL og VM er lik i form.*

5.1.1 Felles tolkningsrammer i pressedekningen av OL og VM

Utvalget av artikler som skal brukes i denne delen kan sees i tabell 5.2. Disse artiklene utgjør grunnlaget for å undersøke H3, og består av totalt ni artikler (n=9). Av det totale utvalget for den kvantitative analysen er disse ni artiklene alle artikler som virket interessante å undersøke, og som hadde samme tolkningsramme. Utvalget består av fire artikler skrevet om VM, og fem artikler skrevet om OL. Den mest utbredte tolkningsrammen for VM var «boikott», og den mest utbredte tolkningsrammer for OL var «idrettens politiske ansvar». Totalt brukte fire artikler rammen «boikott», og fem artikler brukte rammen «idrettens politiske ansvar». Utvalget består først og fremst av nyhetsartikler, samt én meningsinnholdsartikkel hver for VM og for OL. Resten av artiklene er nyhetsartikler. Lengden på artiklene varierer fra rett over 400 ord til nesten 1300 ord. I tabellen fremkommer det også hvor i nettavisen den aktuelle artikkelen har blitt publisert.

	Tittel	Nettavis	Lengde	Publiseringsdato	Sted publisert	Sjanger	Journalist/forfatter	Tolkningsramme
VM	Fotballhykleriet	NRK	771	08.07.2020	Ytring	Meningsinnhold	Johan B. Mjønes	Boikott
	Strider mot FIFAs vedtekter: Dette skal til for at Norge boikotter VM	TV2	879	27.02.2021	Sportssidene	Nyhetsartikkel	Fredrik Fjellvang, Magnus Krogsæter Aarre	Boikott
	Vil ikke profileres under fotball-VM: -	VG	757	15.11.2022	Sportssidene	Nyhetsartikkel	Hans Christian Boge-Fredriksen, Kristian Arnesen Strømshoved, Magnus Helle, Øyvind Herrebrøden, Jonas Bucher	Boikott
	Russland utestengt fra FIFA-kongressen i Qatar	TV2	974	25.03.2022	Sportssidene	Nyhetsartikkel	Trine Melheim Næss	Idrettens politiske ansvar
	Klæbo-misnøye med forbundets OL-standpunkt: Har sagt klart ifra internt	NRK	1280	09.09.2021	Sportssidene	Nyhetsartikkel	Mikal Emil Aaserud, Martine Sørhus, Christian Dehlie Løkøy, Mathias Hagen	Idrettens politiske ansvar
OL	Varsler markeringer i sosiale medier i	TV2	637	22.11.2021	Sportssidene	Nyhetsartikkel	Trine Melheim Næss	Idrettens politiske ansvar
	Skal Kina få bruke OL til å dysse ned forbytelse mot menneskeheten?	TV2	796	10.09.2021	Sportssidene	Meningsinnhold	Mina Finstad Berg	Idrettens politiske ansvar
	Håkønsen om Norge og 2022-OL: - Det	VG	1194	11.06.2021	Sportssidene	Nyhetsartikkel	Ole Kristian Strøm	Idrettens politiske ansvar
	Friidrettsjef Sebastian Coe om OL-boikott: - Meningsløst	VG	402	31.12.2021	Sportssidene	Nyhetsartikkel	Magnus Gamlem	Boikott

Tabell 5.2: Oversikt over utvalg av artikler til analyse av H3.

5.1.2 Nettavisenes bruk av tolkningsrammen «boikott» i pressedekningen

I utvalget av artikler til denne delen av oppgaven er det en artikkel som ikke er skrevet av en journalist. Den første artikkelen som blir tatt opp er skrevet av forfatter Johan B. Mjønes som har skrevet en kronikk som har blitt publisert av NRK. Som nevnt i kapittel 3 har jeg inkludert dette bidraget fordi artikkelen har gått gjennom noen utvelgelsesprosesser der redaksjonen har godkjent artikkelens innhold. Jeg mener derfor denne artikkelen fortsatt er relevant å ha med.

Den første artikkelen jeg skal undersøke er *Fotballhykleriet*, som handler om fotball-VM. Artikkelen ble publisert av NRK i 2020, før boikottbevegelsen hadde fått fotfeste i Norge. I denne artikkelen tar Johan B. Mjønes opp det positive med en politisering av idretten (Mjønes, 2020). Mjønes er som nevnt ikke journalist, men hans artikkel har blitt godkjent av NRKs redaksjon. Han viser blant annet til hvordan det er en god ting at fotballspillere kan opptre politisk i idretten ved å bruke regnbuefargede kapteinsbind, støtte Black Lives Matter-bevegelsen, og støtte MOT-kampanjen ved å si nei til rasisme (Mjønes, 2020). Artikkelen er til å begynne med positivt vinklet og viser til den positive kraften idretten kan ha i å vise støtteerklæringer til samfunnsproblemer. Punktene artikkelen lister opp blir så brukt til å argumentere for hvorfor Norges Fotballforbund (NFF) må boikotte VM i Qatar. Det å sende et landslag til et fotball-VM i et land med store problemer knyttet til diskriminering av homofile, menneskerettighetsbrudd, og likestilling vil i følge Mjønes være hyklersk av NFF (2020). At fotballen som helhet, med spillere, trenere, støtteapparat og supportere, står sammen om et budskap er en glede å se på (Mjønes, 2020). Artikkelen trekker frem flere punkter knyttet til sosiale og politiske kontekster. Her ser vi at artikkelforfatter trekker frem likestilling, diskriminering, rasisme, og menneskerettighetsbrudd, og setter dette inn i en sammenheng med fotball-VM. De større sosiale og politiske kontekstene blir tatt i bruk for å forsvare en norsk boikott av VM, og artikkelen har fått tolkningsrammen «boikott» for å effektivt kommunisere hva poenget med artikkelen er.

Artikkel nummer to er *Strider mot FIFAs vedtekter: Dette skal til for at Norge boikotter VM*. Kort oppsummert går artikkelen ut på at NFF er usikre på hvilke konsekvenser en mulig boikott kan få da NFF er pliktig å stille opp på arrangementer FIFA arrangerer (Fjellvang & Krogsæter Aarre, 2021). Videre trekkes den humanitære situasjonen i Qatar inn, og det vises til tall publisert i The Guardian som forteller om 6500 døde migrantarbeidere (Fjellvang & Krogsæter Aarre, 2021). Artikkelen går så inn på hvordan boikottbevegelsen

fikk sin begynnelse, og hvordan norsk boikott av VM i Qatar kan bli en realitet (Fjellvang & Krogsæter Aarre, 2021). Mot slutten trekkes idrettsjurist Gunnar Martin Kjenner inn, og han sier blant annet at regelverket som krever NFFs deltakelse på arrangementer i regi av FIFA ikke er ment å gjelde i slike situasjoner som man ser i Qatar med massedød og krenkelse av menneskeverdet (Fjellvang & Krogsæter Aarre, 2021). Helt til slutt trekkes Terje Svendsen, daværende fotballpresident, inn og han kommenterer at en boikott er lite hensiktsmessig, og at det er å foretrekke å forsøke å påvirke forholdene i Qatar med andre midler (Fjellvang & Krogsæter Aarre, 2021). Også i her kan vi se tegn til at artikkelen blir satt inn i en større sosial og politisk kontekst ved at man ser på bakgrunnen for boikottdebatten. Det refereres til dødsfall og hvilke konsekvenser en boikott kan få for NFF ved å gjennomføre en politisk handling gjennom idretten. Hovedpoenget i artikkelen er hvordan et forslag om boikott kan bli en realitet, og hva bakgrunnen for boikottforslaget er. Selv om artikkelen handler om norsk deltakelse i fotball-VM er det ikke idretten som står sentralt, det er heller muligheten for en politisk handling og standpunkt i form av boikott som er sentral.

Den tredje artikkelen som bruker boikotttrammen, er *Vil ikke profileres under fotball-VM: - Naturlig at vi ikke ønsker å markedsføre*. Artikkelen er negativt vinklet i henhold til VM. I artikkelen blir det tatt opp at flere klubber i Eliteserien ikke ønsker å delta i pressedekningen av fotball-VM, og viser til at årsmøtene i klubbene har stemt for boikott, og at det derfor ville vært unaturlig at spillere eller profiler fra klubben deltok i dekningen (Boge-Fredriksen et al., 2022). Klubbene som blir nevnt i artikkelen er Vålerenga, Haugesund, Strømsgodset og Lillestrøm (Boge-Fredriksen et al., 2022). Noen klubber, som Viking og Lillestrøm, har allikevel personer tilknyttet klubben som skal figurere som ekspertkommentatorer for NRK eller TV2. Lillestrøms assistenttrener Petter Myhre skal jobbe som TV2s ekspertkommentator under VM, og Vikings midtbanespiller Kristoffer Løkberg skal jobbe som ekspertkommentator for NRK (Boge-Fredriksen et al., 2022). Lillestrøm er tydelige på at de som klubb ikke ville hindre Myhre i å delta i pressedekningen av VM fordi han ved siden av jobben som assistenttrener i klubben, også er ansatt i TV2. Løkberg selv er klar over at det kan komme reaksjoner på at han velger å delta i pressedekningen av VM (Boge-Fredriksen et al., 2022). Hovedpoenget i artikkelen er at flere av eliteserierklubbene ikke ønsker å profileres eller bidra i dekningen av VM. Boikotttrammen brukes i denne artikkelen for å problematisere deltakelse i dekningen av VM fra fotballen selv. Det trekkes ikke de brede linjene fra idretten til sosiale og politiske kontekster annet enn at det refereres til hvordan klubbene har funnet ut hva deres offisielle standpunkt i boikottdebatten skal være.

Artikkelen henter implisitt til de demokratiske prinsippene som er sentrale i hvordan klubbene har kommet fram til sitt standpunkt i boikottdebatten. Det trekkes ikke eksplisitte linjer, men det nevnes ved flere anledninger at klubbene følger det årsmøtet har bestemt i forhold til boikottdebatten.

Den fjerde og siste artikkelen er *Friidrettssjef Sebastian Coe om OL-boikott: Meningsløst*, og er den eneste artikkelen skrevet om OL som brukte boikotttrammen. Kort oppsummert handler artikkelen om hvordan Coe mener at boikott gjør mer skade enn nytte på sikt, og at det er utøverne som må ta støyten for en eventuell boikott, og at dialog og samarbeid er veien å gå når det er problemer knyttet til et vertsland (Gamlem, 2021). Det blir også trukket fram hvordan en kinesisk talsperson, Wang Wenbin, mener at land som velger å boikotte Kina politisk kun isolerer seg selv og at de bruker OL-plattformen til politisk manipulering (Gamlem, 2021). Coe mener også at idretten aldri har reist fra et sted uten at situasjonen har blitt bedre, i hvert fall ikke etter hans opplevelser, og at idretten har en dyptgående politisk påvirkningskraft (Gamlem, 2021). Dette blir sagt i relasjon til de anklagene som har blitt rettet mot Kina om folkemord på uighurene, brudd på menneskerettighetene, og deres inngripen i demokratiet i Hongkong. Avslutningsvis blir det trukket inn at kvinnenenes tennisforbund (WTA) ikke kommer til å arrangere turneringer på kinesisk jord på grunn av behandlingen av Peng Shuai (Gamlem, 2021). I artikkelen trekkes det flere linjer mellom idretten og større politiske og samfunnsmessige problemer. Det trekkes en direkte linje fra menneskerettighetsbrudd og folkemord i Kina til hvordan idretten kan påvirke dette for å finne løsninger.

5.1.3 Nettavisenes bruk av tolkningsrammen «idrettens politiske ansvar»

Den første artikkelen i utvalget som bruker rammen «idrettens politiske ansvar» er *Russland utestengt fra FIFA-kongressen i Qatar*. Artikkelen tar opp bakgrunnen for Russlands utestengelse fra FIFA-kongressen, det juridiske grunnlaget, og hva det norske, svenske og danske fotballforbundet mener om dette. Det som er relevant for oppgaven er den delen av artikkelen som gir bakgrunnsinformasjon som forklarer hvorfor Russland er suspendert fra alt VM-spill, og hvordan dette har ført til en utestengelse fra FIFA-kongressen. Artikkelen skriver om Russlands krigføring i Ukraina (Melheim Næss, 2022), og gir med dette viktig bakgrunnsinformasjon for FIFA sine avgjørelser om suspensjon og utestengelse. TV2s egen sportskommentator, Mina Finstad Berg, blir i artikkelen spurt om Russlands utestengelse fra FIFA-kongressen. Hun kommenterer at det er bra at FIFA nå utestenger

lederskikkelser i russisk fotball selv om dette er mer komplekst enn å suspendere det russiske landslaget fra en enkeltstående kamp, og trekker inn at det er flere russiske ledere, også politiske, som har bånd til flere ledere i internasjonal toppfotball (Melheim Næss, 2022). Advokat John Christian Elden blir trukket inn i artikkelen for å kommentere det juridiske grunnlaget Russland har når de tar suspensjonen fra VM-spill til idrettens voldgiftsdomstol CAS (Melheim Næss, 2022). Avslutningsvis i artikkelen skrives det også om Russlands søknad om å arrangere EM, UEFA sin håndtering av dette, og russisk deltagelse i europeiske turneringer etter Russlands invasjon i Ukraina. Artikkelen settes inn i en større samfunnsmessig kontekst ved å vise til hvordan Russlands angrepskrig i Ukraina har ført til sportslige konsekvenser. Melheim Næss har brukt en politisk anlagt tolkningsramme, og har en tydelig politisk vinkling i artikkelen. Det trekkes linjer mellom et lands geopolitiske handlinger i form av krigføring og invasjon av et naboland, og idrettens respons på disse handlingene. Artikkelen er publisert i TV2 sine sportssider, men den kunne like gjerne vært publisert i utenriksdelen av avisen. Utenom Russlands suspensjon, og tap på walkover i en VM-kvalifiseringskamp, er det ingen rene sportslige momenter i artikkelen. Artikkelens hovedfokus er konsekvensene en politisk handling vil få for russisk idrett.

Den neste artikkelen er *Klæbo-misnøye med forbundets OL-standpunkt: Har sagt klart ifra internt*. Artikkelen trekker fram tre utøvere i Klæbo, Valnes og Røthe som mener at forbund, Olympiatoppen og Norges Idrettsforbund (NIF) må komme på banen og ta et klart standpunkt om menneskerettighetsproblemene i Kina (Aaserud et al., 2021). Klæbo ber om at ledere tar tydeligere standpunkt etter at han har sagt klart ifra internt. Klæbo savner helt konkret at idretten samler seg og mener noe om situasjonen i Kina (Aaserud et al., 2021). Han roser blant annet Norges Fotballforbund (NFF) for deres tydelige kommunikasjon og standpunkt i saken om menneskerettssituasjonen i Qatar. De to andre utøverne er noe mer avmålte, men er allikevel klare på at både Skiforbundet og Olympiatoppen bør komme på banen. Valnes kommenterer at han synes det er ubehagelig å bli stilt spørsmål om situasjonen i Kina. Samtidig anerkjenner han også at det er en sak det er viktig å uttale seg om. Røthe poengterer at Skiforbundet som arbeidsgiver, og Olympiatoppen som organisasjonen som sender utøvere til OL bør komme på banen. Espen Bjervig i Skiforbundet ønsker ikke at utøvere skal føle seg presset til å stå samlet om en sak og mene noe om de ikke selv ønsker det (Aaserud et al., 2021). Bjervig mener også at om Skiforbundet skulle gått samlet inn og ment noe så krever det at man gjør mer enn å trykke opp noen t-skjorter og gjennomføre tomme gester foran kamera. Bjervig trekker også inn alle de andre måtene Norge samarbeider

med Kina på, blant annet økonomisk, og viser med dette til at det ikke bare er idretten som har et ansvar for å ta et politisk standpunkt (Aaserud et al., 2021). Kommunikasjonssjefen i NIF, Finn Aagaard, sier til NRK at det ikke er alle utøvere som ønsker å kombinere idrettslivet med en deltidsjobb som politiker, og at det er noe som må respekteres. NIFs viktigste jobb er i denne sammenhengen å tilrettelegge for at de utøverne eller folk i støtteapparatet som ønsker å ytre noe får muligheten til dette (Aaserud et al., 2021). Denne artikkelen settes inn i den større dekningen av både OL og VM, og viser til hvordan idretten kan forholde seg til politiske problemstillinger i et vertsland. Det trekkes ikke noen direkte linjer mellom idrett og politikk utover bruken av tolkningsrammen som referer til hvordan idretten har et politisk ansvar i møte med politiske og samfunnsmessige problemer. Dette refereres det til i teksten blant annet gjennom Klæbo sine kommentarer om at han savner at idretten står sammen og mener noe. Selv om det er kommentarer tilskrevet Bjervig, har journalistene valgt å ta med kommentarene om at det ikke bare er idretten som har et ansvar i møte med et Kina som har store problemer med menneskerettigheter og folkemord i landet. Dette viser et journalistisk valg som blir gjort for å kontekstualisere idrettens posisjon i samfunnet.

Artikkel tre i utvalget er *Varsler markering i sosiale medier i dag: - Viktig at idretten tar sin del av ansvaret*, handler om en markering i sosiale medier, planlagt og gjennomført av utøverne selv (Melheim Næss, 2021). En rekke kjente utøvere fra flere ulike vinteridretter er med på markeringen, blant annet Johannes Høsflot Klæbo, Birk Ruud, Kjetil Jansrud, og Jesper Saltvik Pedersen. Markeringen er inspirert av en rapport fra Amnesty som sier at menneskerettighetene i Kina er dårlig stilt, spesielt når det gjelder overvåking og sensur (Melheim Næss, 2021). Markeringen viser at idretten tar sin del av ansvaret når det gjelder å belyse situasjonen, og verne om ytringsfriheten. Klæbo uttrykker dette godt ved å si at idrettsutøvere får mye oppmerksomhet i redaksjonelle og sosiale medier, og dermed kan de bidra med å kaste lys over ulike temaer (Melheim Næss, 2021). Artikkelen trekker inn hvordan norske fotballstjerner på landslaget har gjennomført politiske markeringer for å sette press på Qatar, og den pågående situasjonen. Dette er en direkte kobling mellom idrettsutøvere og politikk. Et annet moment fra artikkelen er at markeringen gjennomføres for blant annet å verne om ytringsfriheten. John Peder Egenæs, generalsekretær i Amnesty, påpeker at ytringsfriheten er under press i autoritære regimer rundt om i verden (Melheim Næss, 2021). Om man leser mellom linjene i artikkelen er det mulig å tolke seg til at ved å gjennomføre en markering for vern av ytringsfriheten, så tar idretten et politisk standpunkt til

å verne om et viktig demokratisk prinsipp. En slik fortolkning av artikkelen er bare mulig om leseren besitter den riktige kulturelle og sosiale kunnskapen i møte med artikkelens tolkningsramme, men en slik tolkning er fullt mulig. Selv om dette er en noe uklart i artikkelen, trekkes det en linje mellom idrett og en politisk markering, og fra den politiske markeringen til det norske demokratiet.

Den eneste artikkelen i sjangeren meningsinnhold i utvalget som har brukt tolkningsrammen «idrettens politiske ansvar» kommer i form av: *Skal Kina få bruke OL til å dysse ned forbrytelser mot menneskeheten?*. I denne artikkelen trekkes det fram tre hovedpunkter for hvorfor situasjonen knyttet til OL burde oppta oss like mye som situasjonen knyttet til VM opptar oss. Disse tre punktene er at menneskerettighetssituasjonen i Kina er på sitt dårligste på lang tid, at Norge er i en spesiell posisjon til å legge press på OLs vertsnaasjon siden vi har en tradisjon for å gjøre det bra i vinter-OL, og at Norge har bidratt til Kinas sportsvasking (Mina Finstad Berg, 2021). Menneskerettighetssituasjonen i Kina er svært alvorlig, og er verre enn den har vært på lenge. Tildelingen av OL til Beijing i 2015 ble møtt med noe kritikk, men lovnader fra Kina og IOC om forbedringer i menneskerettighetssituasjonen stilnet kritikken noe. Artikkelen går inn på menneskerettighetssituasjonen i Kina ved å vise til utberedt sensur og overvåkning, ytringsfriheten angripes av regjeringen, regimekritiske røster forfølges og fjernes, og at alle forsøk på arbeid mot et mer demokratisk Kina blir slått hardt ned på (Mina Finstad Berg, 2021). Artikkelen går også inn på at både Amnesty og Human Rights Watch kaller Kinas forfølgelse og internering av minoriteter i landet en forbrytelse mot menneskeheten (Mina Finstad Berg, 2021). Det andre punktet går på at Norges posisjon som idrettsstormakt i vinter-OL gir en større påvirkningskraft inn mot vertslandet. Denne posisjonen muliggjør påvirkning, gitt at man er villig til å bruke denne påvirkningskraften. Innledningsvis vises det til hvordan fotballen har gjort det de kan for å påvirke situasjonen i Qatar, men at det er påfallende lite oppmerksomhet rettet mot OL i Beijing (Mina Finstad Berg, 2021). Det siste punktet handler om TV2 sin avsløring om at norske myndigheter brukte norsk idrett til å bedre relasjonen til Kina ved å tilby idrettslig ekspertise (Mina Finstad Berg, 2021). På denne måten bidro Norge direkte til kinesisk sportsvasking ved å dele ekspertise for å bedre kinesiske medaljesjanser under OL på hjemmebane. Artikkelen trekker inn flere ulike politiske og samfunnsmessige problemer idretten må håndtere knyttet til OL i Beijing, blant annet menneskerettighetssituasjonen i Kina, idrettens påvirkningskraft, og sportsvasking. Dette er med på å kontekstualisere artikkelen. Disse aspektene ved OL i Beijing blir trukket

fram og konkretisert for at leseren skal trekke ut denne informasjonen. Det trekkes linjer mellom idrettens politiske ansvar og de konkrete områdene idretten må handle på.

Artikkelen *Håkonsen om Norge og 2022-OL: Det er trist at så mange ser vekk* har en tredelt tilnærming. Først blir vi kjent med Terje Håkonsens synspunkter før vi blir introdusert for Espen Bjervig sine, og til slutt Berit Kjølles svar til Håkonsen. Artikkelen baserer seg på et leserinnlegg skrevet av Håkonsen, med en utdypning gitt til VG i form av et intervju. I artikkelen er Håkonsen kritisk til langrennsleirens holdning til politiske spørsmål knyttet til OL (Strøm, 2021). Han mener at utøvere og ledere fra langrenn uttaler seg som om de følger en nøye planlagt kommunikasjonsplan når de sier at de er utøvere og ikke politikere, og derfor avslår fra å svare på spørsmål knyttet til den politiske delen av OL i Beijing (Strøm, 2021). Håkonsen er kritisk til Norges Idrettsforbund (NIF) og de underliggende forbundene, og stiller spørsmål til om det stimuleres til debatt og åpen ytring blant deres utøvere (Strøm, 2021). I neste del av artikkelen blir Espen Bjervig, langrennssjef i Norges Skiforbund, konfrontert med Håkonsens uttalelser og leserinnlegg. Han mener at Håkonsen ikke kjenner godt nok til skiløpernes hverdag om han mener at OL ikke er viktig for deres profesjonelle liv. Videre kommenterer han at hver enkelt utøver selv står fritt til å velge om de skal boikotte OL eller ikke, at forbundet tar tydelig avstand fra brudd på menneskerettighetene, og at de har satt i gang prosesser og dialog for å hente inn informasjon om situasjonen i Kina, før løpergruppa vil ta en grundig diskusjon før de bestemmer seg for hvordan de skal engasjere seg (Strøm, 2021). I slutten av artikkelen svarer idrettspresident i NIF, Berit Kjøll, på kritikken. Hun viser til at dersom det er noen utøvere som ønsker å ytre seg har de full frihet til å gjøre det. Hun påpeker også at utøverne har rett til å la være å uttale seg om situasjonen i Kina om de ønsker det. Kjøll sier også at NIF sin hovedoppgave er å opplyse, bevisstgjøre, og åpne for debatt i tiden ledende opp mot OL (Strøm, 2021). Ved flere anledninger trekker artikkelen inn tidligere hendelser eller andre artikler for å sette innholdet i artikkelen inn i en større kontekst. Det refereres til fotballandslagets markering mot menneskerettighetsbrudd i forbindelse med VM-kvalifiseringskamper, UEFA sin kampanje mot rasisme, og det refereres til en NRK-artikkel som tar opp at flere langrennsprofiler er tause selv om fotballen har tatt et oppgjør med Qatar. Dette er med på å sette artikkelen inn i det helhetlige mediebildet i dekningen av både OL og VM. Artikkelens tolkningsramme bidrar til dette ved at leseren forstår at det er en debatt mellom tre aktører i idretten om hvordan idretten bør gå fram, og hvilket politisk ansvar den har.

5.2 Følger artiklene om OL og VM norsk journalistisk ideologi?

I denne delen skal jeg gå gjennom de 18 artiklene som utgjør grunnlaget for analysen av H4, som er: *Den delen av dekningen fra sportsjournalistikken som dreier seg om politiske aspekter ved OL og VM vil følge norsk journalistisk ideologi slik den uttrykkes i Vær Varsom-plakaten*. Her vil jeg se etter tegn i artiklene på at norsk journalistisk ideologi, og om Deuze sine idealtrekk følges. Dette vil diskuteres i kapittel 6.4, og en endelig konklusjon kommer i kapittel 7.1.4. Det er noe overlapp i artikler som ble brukt i analysen av H3 og artiklene som skal brukes i analysen av H4. Disse artiklene vil få en kortere oppsummering av innholdet i artikkelen, men det vil trekkes frem punkter som er relevante for analysen av H4. I denne delen av analysen skilles det ikke mellom dekningen av OL og dekningen av VM fordi oppgaven er mest opptatt av det helhetlige bildet i pressedekningen av OL og VM under ett.

Før jeg gir selve analysen vil jeg presentere hva jeg har sett etter i artiklene jeg analyserer. Deuze sine idealtrekk har allerede blitt beskrevet i litteraturgjennomgangen, og det samme ble Vær Varsom-plakaten. Det er overlapp mellom Deuze sine idealtrekk og Vær Varsom-plakaten, og jeg vil argumentere for at det Vær Varsom-plakaten er et resultat av diskursen rundt hvordan journalistikken skal operere i det norske samfunnet i norsk journalistikk som har gitt grunnlaget for norsk journalistisk ideologi. Dette er i tråd med måten Deuze mener journalistisk ideologi oppstår (Deuze, 2005). Deuze sine trekk om offentlig tjeneste, objektivitet, autonomi, umiddelbarhet, og etikk er alle representert i Vær Varsom-plakaten. Når jeg i denne delen av oppgaven, og til og med konklusjonen refererer til norsk journalistisk ideologi, er det resultatet av diskursen i norsk journalistikk om hvilke idealtrekk som skal være gjeldende uttrykt gjennom Vær Varsom-plakaten jeg viser til. Det er spesielt punktene fra Vær Varsom-plakaten som handler om pressens samfunnsrolle som er interessante, fordi de handler om hvordan pressen skal gjennomføre sin samfunnsrolle. Når sportsjournalistikken blir anklaget for å være useriøs eller nyhetsmedienes leketøysavdeling refereres det til mangelen på bidrag til samfunnsrollen nyhetsmediene skal oppfylle. Fyller norsk sportsjournalistikk denne rollen eller er sportsjournalistikken avisens leketøysavdeling (Rowe, 2007)? Denne analysen er ikke en presseetisk analyse, men en analyse som har som mål å avdekke den norske journalistiske ideologien slik den kommer til uttrykk i artiklene i utvalget. Jeg har ikke som mål å si noe om hvorvidt journalistikken i artiklene er god eller dårlig, men heller om jeg kan finne tegn på at punktene i Vær Varsom-plakaten er opprettholdt, og dermed at norsk journalistisk ideologi slik den beskrives i del 6.4.1 er opprettholdt. Analysen av artiklene er noe korte fordi jeg har valgt å få frem en bredde i

utvalget slik jeg har beskrevet i kapittel 3. Artiklenes hovedtrekk og essens er likevel ivaretatt gjennom analysen.

5.2.1 Analyse av artiklene i utvalget

Den første artikkelen i utvalget er *Fotballhykleriet*. Denne artikkelen ble også brukt i analysen av H3, og er den eneste artikkelen i utvalget som ikke er skrevet av en sportsjournalist. Kort oppsummert handler artikkelen om norsk boikott av VM, og hvorfor artikkelforfatteren mener at dette må gjennomføres. Det listes opp en rekke grunner og verdier norsk fotball har for å boikotte, og vises til at ved å delta i fotball-VM etter avsløringene om menneskerettighetssituasjonen i Qatar vil det være hyklersk å velge å delta (Mjønes, 2020). Artikkelen er en kronikk, og faller inn under sjangeren meningsinnhold slik sjangeren er beskrevet tidligere i oppgaven. Johan B. Mjønes er forfatter og fotballentusiast, og ikke en sportsjournalist, men NRKs redaksjon har allikevel valgt å publisere artikkelen så den er vurdert å overholde den journalistiske standarden NRK følger. Artikkelen er publisert i nettavisens yringside, men handler om fotball og er derfor inkludert i utvalget. Artikkelen følger prinsippet om offentlig tjeneste ved at den informerer om uakseptable forhold og statlige overgrep mot folk i Qatar. Objektiviteten i artikkelen kan sies å være fraværende. Siden artikkelen kategoriseres som meningsinnhold er det heller ingen forventning at den skal være objektiv. Artikkelen er publisert på et sted i avisen der leseren kan forvente at artiklene har en subjektiv vri, og at meningene presentert i artikkelen står for forfatterens regning. I denne konkrete artikkelen er det kun boikottvinklingen som får plass, og det er ikke rom for andre meninger enn at en boikott må gjennomføres. I artikkelen får ikke NFF eller Qatar muligheten til å kommentere innholdet, men dette er heller ikke forventet i en kronikk. Punkt 1.2 og 1.3 i Vær Varsom-plakaten kommer tydelig fram i denne artikkelen i form av at en utenforstående har fått spalteplass i NRK for å skrive om og debattere boikott av VM.

Den andre artikkelen er *Dansk journalist stoppet på direkten i Qatar – truet med å ødelegge kameraet*. Denne artikkelen er skrevet av en sportsjournalist og er publisert i NRKs sportssider. Artikkelen handler om at en dansk journalist ble stoppet fra å filme av qatarske sikkerhetsvakter som truet med å knuse kameraet selv etter at Rasmus Tantholdt, den danske journalisten, viste fram presseakkrediteringen sin og viser til at de har tillatelse til å filme på offentlig sted (Gamlem, 2022). Før VM startet ble det lovet bedring i pressefriheten av qatarske myndigheter, men lite tyder på at dette skjedde. Hendelsen med Tantholdt skjedde etter at to NRK-journalister, Halvor Ekeland og Lokman Ghorbani, ble fengslet for at de

angivelig filmet på privat eiendom (Gamlem, 2022). NRK erfarte også å bli hindret i å filme under sitt besøk i Qatar i oktober. VM-komiteen i Qatar bekrefter at de har hørt om hendelsen og mener at dette har skjedd ved en feil. De viser til at det har blitt utstedt en unnskyldning på stedet, og at Tantholdt og hans kollega fikk fortsette å filme etter at presseakkreditering ble fremvist (Gamlem, 2022). Pressens samfunnsrolle ivaretas i artikkelen ved at begge parter i saken fritt fikk uttale seg om hendelsen. Objektiviteten ble også opprettholdt gjennom dette. Artikkelen trekker også frem situasjonen knyttet til pressefriheten i landet, og viser til at selv om det ble lovet en bedring ser det ikke ut til at dette har skjedd bare dager før første VM-kamp. I denne artikkelen kommer punkt 1.4 klart fram. Artikkelen avdekker kritikkverdige forhold knyttet til pressefriheten i Qatar. Det er tydelig at punkt 1.4 ivaretas ved at NRK skriver om denne hendelsen.

Dansk journalist stoppet på direkten i Qatar – truet med å ødelegge kameraet

Qatar har lovet større pressefrihet under fotball-VM. Allerede fem dager før første ballspark ble danske journalister stoppet på direktesendt TV. Vaktene truet med å ødelegge kameraet.

Magnus Gamlem
Journalist

Publisert 15. nov. 2022 kl. 23:04
Oppdatert 16. nov. 2022 kl. 12:49

TRUET: Vaktene i Qatar ville ødelegge kameraet om den danske kanalen ikke stoppet å filme. Video med tillatelse fra dansk TV 2.

Bilde 5.1: Skjermdump av NRK artikkel «Dansk journalist stoppet på direkten i Qatar- truet med å ødelegge kameraet» 29.05.2023 kl. 1306.

Tredje artikkel i utvalget er *Mens fotballen diskuterer boikott, tjener Norge milliarder i Qatar*. Kort oppsummert handler artikkelen om hvilke aktører som er aktive i Qatar, og

hvordan de forholder seg til den pågående menneskerettighetssituasjonen i landet (Ekeland, Helle, et al., 2021). Det trekkes frem at landslagssjef Ståle Solbakken ønsker at politikere og aktører fra det norske næringslivet også må ta ansvar for å påvirke situasjonen i Qatar. Han viser til at fotballen og idretten generelt må ta ansvar, men han stiller allikevel spørsmål ved om det kun er idretten som må ta dette ansvaret. Det norske Oljefondets investeringer i Qatar ble nesten syv doblet fra 2019 til 2020. Investeringene gikk fra litt over 700 millioner i 2019 til 5 milliarder kroner i 2020. Oljefondets svar på dette er at deres strategi og oppgave er å maksimere avkastning som går tilbake til det norske fellesskapet (Ekeland, Sande, et al., 2021). To av de største aktørene i norsk næringsliv er Norsk Hydro og Kongsberg Gruppen. Norsk Hydro eier halvparten av Qatalum-anlegget, og Qatar Petroleum eier den andre halvparten. Halvor Molland i Norsk Hydro sier at de er i jevnlig samtaler med Qatar Petroleum, og at de forsøker å påvirke fra innsiden. Norsk Hydro tror at deres tilstedeværelse og standarder for hvordan man utvikler prosjekter og driver anlegget vil gjøre at andre aktører i Qatar følge etter (Ekeland, Helle, et al., 2021). Kongsberg Gruppen har ikke en direkte fysisk tilstedeværelse i Qatar, men sier de ønsker å bringe med seg den norske modellen til utlandet. De gjør dette ved å innføre gode arbeidstakerrettigheter til sine ansatte i utlandet, og da også i Qatar (Ekeland, Helle, et al., 2021). Statssekretær i Utenriksdepartementet (UD), Jens Frølich Holte, sier at regjeringen gjennom UD gjentatte ganger har tatt opp menneskerettighetssituasjonen i landet med Qatarske myndigheter. Dette har regjeringen gjort siden 2015 (Ekeland, Helle, et al., 2021). Holte sier at de ser noen forbedringer i arbeidstakerrettigheter, selv om landet fortsatt har problemer knyttet til ytringsfrihet og likestilling (Ekeland, Helle, et al., 2021). Denne artikkelen har et økonomisk preget innhold selv om den er publisert i NRK sine sportssider. Artikkelen oppfyller helt konkret flere punkter i Vær Varsom-plakaten, ved at blant annet alle parter får muligheten til å uttale seg om situasjonen. Det er også relevant at artikkelen dekker norsk næringsvirksomhet i Qatar når dette har blitt et tema som har fått mye oppmerksomhet gjennom fotballen. Igjen ser vi tegn på punkt 1.4 i en av utvalgets artikler. Her avdekkes det hvordan norsk næringsliv har investert tungt i et land mange mener at fotballen må boikotte.

Den fjerde artikkelen er *Frykter dette skjer når VM-lysene slås av: - Et problem*. Artikkelen er en nyhetsartikkel publisert i sportsdelen av nettavisen. Artikkelen tar opp flere ulike syn på VM, hva som har vært bra og hva som har vært dårlig (Langeveld & Børrestad, 2022). Først tas situasjonen i Qatar opp. Reformen som har blitt gjennomført nevnes, men det poengteres av John Peder Egenæs, generalsekretær i Amnesty Norge, at disse reformene ikke

nødvendigvis hjelper arbeiderne. Han etterlyser en granskning fra Qatar og FIFA, og krever at et kompensasjonsfond skal opprettes for å kunne kompensere familiene til døde migrantarbeidere (Langeveld & Børrestad, 2022). Lise Klaveness, president i Norges Fotballforbund siden mars 2020, sier at de usikre dødstallene knyttet til arbeid med VM-anlegg er uholdbare, og hun forventer at FIFA tar grep med en grundig gjennomgang av VM i Qatar (Langeveld & Børrestad, 2022). Artikkelen refererer så til uttalelser fra FIFA-president Gianni Infantino om at europeiske kritikere av VM er hyklerske og rasistiske overfor Qatar, og at han har hevdet at ingen bryr seg om at 15% av verdens befolkning er handikappet (Langeveld & Børrestad, 2022). Infantino har også hyllet Qatars arbeid med menneskerettigheter. Dette blir brukt for å gi kontekst til TV2s sportskommentator, Mina Finstad Berg, sine uttalelser om VM. Hun sier i artikkelen at mesterskapet har vært det mest kontroversielle i nyere tid, og at inntrykket hun vil sitte igjen med etter VM-finalen er politisk, mye på grunn av døde migrantarbeidere og en FIFA-president som har vært mer splittende enn samlende (Langeveld & Børrestad, 2022). Landslagssjef Ståle Solbakken trekkes også inn og han tar opp at den politiske hendelsen han kommer til å huske best er det iranske landslagets protest mot det iranske regimet ved å nekte å synge nasjonalsangen før en VM-kamp. Han avslutter med å si at VM har vært viktig for å få folk til å snakke sammen om de kontroversielle temaene (Langeveld & Børrestad, 2022). Også denne artikkelen informerer leseren om situasjonen i Qatar, og belyser temaet fra flere sider. Belysningen er noe ensidig i form av at det er mange som har fått uttale seg om saken, men disse befinner seg mer eller mindre på samme side. Motstykket blir Infantino sine uttalelser fra talerstolen under åpningen av VM. Totalt er vinklingen i denne artikkelen noe ensidig, men den opplyser leseren om situasjonen i Qatar. I denne artikkelen er det vanskelig å peke på konkrete ting som samsvarer med noen av punktene i Vær Varsom-plakaten. Artikkelen oppfylder sin samfunnsrolle som uavhengig formidler av informasjon slik det er beskrevet i Vær Varsom-plakatens punkt 1.2.

Den femte artikkelen i utvalget er *Landslagets Qatar-markering får kritikk: - Redd man gjør dette for å unngå boikott*. Artikkelen er publisert i TV2s sportssider og er en nyhetsartikkel. Selv om landslagets politiske markeringer har blitt hyllet av mange, er det noen som er kritiske, og denne artikkelen tar opp to kritiske synspunkter (Andersen Bakken, 2021). I denne artikkelen møter vi to av dem: Kenneth T. Kjelsnes som er medlem i Rosenborg, og Bjørnar Posse Sandboe som er medlem i Stabæk. Begge to mener at landslagets markering i bunn og grunn er en god ting, men at det rett og slett ikke er godt nok. Kjelsnes kommenterer at han ikke tviler på det genuine engasjementet fra landslagssjef

Solbakken, og landslagsspillerne, men at han frykter at markeringene gjennomføres fordi man vil unngå en boikott (Andersen Bakken, 2021). Kjelsnes mener at det skal mer til enn det landslaget har gjort for å få FIFA til å endre måten de tildeler VM på. Sandboe sier seg enig i dette, og legger til at NFF har pålagt Qatar-utvalget et mandat om å belyse ulemper og konsekvenser ved en boikott av VM (Andersen Bakken, 2021). Han kommenterer at NFF og landslaget vil unngå boikott, og heller vil påvirke gjennom dialog. Videre sier Sandboe at bevisbyrden for effekten av boikott ligger på de som vil delta i et av de mest skandaløse mesterskapene i idretten (Andersen Bakken, 2021). I artikkelen trekkes det frem to nye synspunkter, det vil si kritikk av markeringer og informasjon om mandatet til Qatar-utvalget, som ikke har fått noen mediedekning så langt i mitt utvalg av artikler. Dette belyser en ny side av boikottsaken, og ivaretar punktet i Vær Varsom-plakaten om en åpen og fri debatt. Artikkelen gir også nok bakgrunnsinformasjon til å opplyse nye lesere om situasjonen som blir diskutert.

Den sjettede artikkelen er «*NFF har en enorm jobb foran seg hvis de skal vinne tilbake supporterens tillit*». Dette er en kommentarartikkel skrevet av TV2s sportskommentator, Mina Finstad Berg, og er publisert i TV2s sportssider. Artikkelen handler om situasjonen rundt boikottdebatten i norsk fotball (Mina Finstad Berg, 2021b). Finstad Berg etablerer først at diskusjonen rundt hvordan norsk fotball skal forholde seg til utfordringer som sportsvasking og menneskerettighetsbrudd er viktig, før hun kommer inn på at selv om NFF ikke er en menneskerettighetsorganisasjon så er de nødt til å forholde seg til at fotballen brukes som et politisk verktøy av stater som ønsker innflytelse, god PR og makt (2021b). Boikottdebatten blir beskrevet, og det vises til steile fronter og en prosess som preges av mistillit, konflikt og kamp om sannheten mellom partene. Finstad Berg tar opp flere grunner til at dette er tilfellet, og kommer blant annet inn på at boikottmotstanderne er opptatt av hvordan situasjonen i Qatar kan forbedres, mens boikottforjempene har et bredere perspektiv og vil protestere mot sportsvasking og måten FIFA opererer på. Avslutningsvis konkluderer Finstad Berg med at NFF sannsynligvis får gjennomslag for sin dialoglinje og press fra innsiden, men at de til gjengjeld har en stor jobb foran seg for å gjenvinne tilliten til supporterne (Mina Finstad Berg, 2021b). Prinsippet om offentlig tjeneste opprettholdes til en viss grad. Artikkelforfatter belyser en betent debatt fra begge sider, og retter kritikk og ros til begge sider. Gjennomgangen av debatten er også ryddig, og gir perspektiv og en god oppsummering til lesere som kanskje ikke har fått med seg alle sider av saken tidligere. Objektivitetsprinsippet er noe mer ullent fordi innholdet virker objektivt, og det ikke kommer tydelig fram en

subjektiv mening fra Finstad Berg. Samtidig er kommentarartikkelen meningsinnhold, og Finstad Berg kan ha utelatt elementer som normalt ville vært med i en nyhetsartikkel. Det er blant annet ingen som får uttale seg om saken i artikkelen, det er kun Finstad Bergs gjenfortelling av hendelser som har plass.

Livesport Fotball Håndball Ishockey Sykkel Sjakk Basketball Vintersport

Helt fra start av har det vært åpenbart at de to sidene ikke en gang er enige om hva man eventuelt skal boikotte. NFF har hele tiden ment at en boikott av Qatar-VM også må innebære en boikott av kvalifiseringen. Boikottilhengerne mener at en boikott av kvaliken aldri har vært en del av premisset.

Boikottmotstanderne fokuserer nesten utelukkende på hva som kan bedre situasjonen for arbeidsmigrantene i Qatar og hvordan en eventuell boikott vil påvirke deres situasjon.

Tilhengerne av boikott har et langt bredere perspektiv. For mange av dem handler ikke dette bare om arbeidsmigranter i Qatar, men også om kampen mot sportsvasking som fenomen og en generell protest mot måten FIFA opererer på.

Bilde 5.2: Skjermdump fra TV2s artikkel «NFF har en enorm jobb foran seg hvis de skal vinne tilbake supporterens tillit» 29.05.2023 kl. 13.11.

Artikkel nummer syv i utvalget er *Erna Solberg om VM i Qatar: - Idretten bestemmer og gjør sin egen vurdering*. Artikkelen er en nyhetsartikkel og er publisert i VGs sportssider. Kort oppsummert handler artikkelen om at idretten selv må finne ut hvordan den skal forholde seg til situasjonen i Qatar (Arntzen & Langeveld, 2021). Daværende statsminister Erna Solberg og daværende kulturminister Abid Raja får spørsmål om de har diskutert arrangementen av det omstridte mesterskapet. Solberg sier at dette ikke har vært et tema i møter med idrettsledere, og avslutter med at hun respekterer at idretten selv bestemmer hvordan de ønsker å håndtere situasjonen uten innblanding fra politikken. Raja stiller seg bak

Solbergs uttalelser (Arntzen & Langeveld, 2021). Artikkelen trekker inn tall fra en rapport publisert i The Guardian som sier at minst 6500 fremmedarbeidere har mistet livet i Qatar siden 2010. Idrettspresident Berit Kjøll sier til VG at det er NFF selv som må ta avgjørelsen om deltakelse i VM, men at NIF har et prinsipp om at det er bedre å delta og påvirke gjennom dialog, enn det er å boikotte et arrangement (Arntzen & Langeveld, 2021). Artikkelen trekker også inn standpunktet til flere eliteseriekubber og spillere fra eliteserien. Til slutt refereres det til en uttalelse gitt til The Guardian fra den ansvarlige arrangementskomiteen i Qatar, som sier at de bestrider antagelsene om dødsfall i Qatar. De er lei seg for tragediene som har funnet sted, men understreker at alle tilfeller etterforskes for at man skal kunne unngå disse i fremtiden (Arntzen & Langeveld, 2021). Det som umiddelbart blir klart i artikkelen er at politikken trekkes inn i idrettens verden ved at sportsjournalistene har stilt spørsmål til politikere fra regjeringen. Det offentlige tjenesteprikket opprettholdes ved at artikkelen informerer om politikken holdning til den pågående situasjonen, og hvordan idretten håndterer denne. Det er også mange sider av saken som blir representert fra idretten, både fra organisasjoner og enkeltmennesker. Qatar får på sett og vis også uttalt seg gjennom uttalelsen til The Guardian.

Den åttende artikkelen er *VM-sjefens dødsfall-svar vekker reaksjoner: - Kaldt og kynisk*. Artikkelen er publisert i sportssidene til VG, og er en nyhetsartikkel. Artikkelen handler om svaret Nasser Al Khater ga på et spørsmål om en arbeider som mistet livet mens han jobbet på et luksushotell i Qatar (Strøm & Folvik, 2022). Dødsfallet fant sted i tiden det foregikk gruppespillkamper i Qatar. Da Al Khater ble konfrontert med dette i intervjuer av BBC og Reuters ble han tydelig irritert, og svarte at døden er en naturlig del av livet. Han fortsetter med å si at kondolanser går til arbeiderens familie, men at han synes det er rart at dette dødsfallet står i fokus. Han sier også at all informasjon om dødsfall blant migrantarbeidere i Qatar er feil, før han refser journalister for å spre feilinformasjon (Strøm & Folvik, 2022). En av de som reagerer er Gjert Moldestad, samfunnsdebattant og tidligere talsperson for Norsk Supporterallianse, som kommenterer at Al Khaters reaksjon viser mangel på respekt for menneskeliv, og at Al Khater er mer interessert i å fremme et glitrende VM (Strøm & Folvik, 2022). Human Rights Watch og Amnesty International hevder så at det har vært over 15 000 dødsfall blant fremmedarbeidere i Qatar i perioden 2010-2019. The Guardian skriver i en artikkel at 6500 arbeidere har mistet livet. FIFA og Qatar forsøker å dysse ned dødsfallene, og FIFA har uttalt at tre arbeidere har mistet livet i forbindelse med bygging av VM-stadion, i tillegg til 37 andre dødsfall (Strøm & Folvik, 2022). Denne

artikkelen trekker frem en side av saken som ikke har blitt mye belyst i mitt utvalg, og det er Qatar sitt syn på situasjonen. Her får Al Khater mulighet til å uttale seg, og det kommer motreaksjoner til hans uttalelser. Her ivaretas da punkt 1.2 i form av at et alternativt syn kommer frem.

Artikkel nummer ni i utvalget er *Triumfen samlet et splittet Argentina: - Det løfter oss ut av depresjonen*. Artikkelen handler i korte trekk om hvor mye VM-seieren til Argentina betyr for det argentinske folket (Nyfløt & Helle, 2022). Artikkelen går litt inn på seiersrusen og tilstandene i Argentina før den går inn på nettopp hvorfor argentinere gleder seg så mye over seieren. Argentina er et land i økonomisk krise med en inflasjon som lå an til å dobles i 2022 (Nyfløt & Helle, 2022). Den økonomiske krisen fører stadig flere argentinere inn i fattigdom, og visepresident Christina Kirchner ble også dømt til seks års fengsel for korrupsjon. På toppen av det hele tok presidenten Kirchner i forsvar og uttalte at det var rettssystemet som var korrumpert (Nyfløt & Helle, 2022). Artikkelen går frem og tilbake mellom å dekke gatefesten i Buenos Aires etter VM triumfen og å informere om den økonomiske tilstanden i landet. Artikkelen informerer om den økonomiske situasjonen, men dette virker mest som et bakteppe for å kunne forklare den enorme gleden mange argentinere viser på gaten i Buenos Aires. Artikkelen oppfyller i noen grad punktet om at mediene skal ivareta informasjon, debatt, og samfunnskritikk, men ikke i større grad enn det som virker nødvendig. Artikkelen er mer opptatt av den sportslige prestasjonen, og bruker den økonomiske situasjonen for å skape en kontrast.

Den tiende artikkelen er *Vil granske millionbruk på Kina-avtale: - Jeg synes det er spesielt*. Artikkelen er publisert i NRKs sportssider og er en nyhetsartikkel. Artikkelen handler om idrettssamarbeidet mellom Norge og Kina som ble finansiert gjennom spillemidlene, og koordinert av NIF på vegne av regjeringen (Ekeland, 2022). Nils Bjørke fra Senterpartiet sier det er spesielt at NIF ble presset mot sin vilje til å bruke spillemidler til en avtale med Kina. Saken skal tas opp i kontroll- og konstitusjonskomiteen på Stortinget av Arbeiderpartiet og Senterpartiet. I 2017 skrev daværende ambassadør til Kina under på en avtale på vegne av Kulturdepartementet om idrettssamarbeidet mellom Norge og Kina, men da saken ble behandlet av NIF ble det vedtatt at det ikke skulle brukes spillemidler for å finansiere avtalen (Ekeland, 2022). Allikevel fikk NIF 3,2 millioner kroner til finansiering og koordinering av samarbeidet over spillemidlene, penger som normalt skal brukes til idrett for barn og unge, og til breddeidrett. Idrettspresident Berit Kjøll sier at hun var tydelig på at NIF

ønsket disse midlene på siden av spillemidlene, men dette lyttet ikke kulturdepartementet til, noe som har fått flere til å reagere (Ekeland, 2022). NRK har vært i kontakt med tidligere kulturminister Linda Hofstad Helleland, og Høyres pressesjef Cato Husabø Fossen, og begge viser til tidligere generalsekretær i NIF, Inge Andersen, som har sagt at dette er en vanlig finansieringsmetode i idretten i tråd med god norsk tradisjon (Ekeland, 2022). Artikkelen trekker frem hvordan penger som normalt har blitt brukt til idrett i Norge har blitt brukt til et politisk samarbeid for å bedre forholdet mellom Norge og Kina. Dette er i samsvar med flere av punktene fra Vær Varsom-plakaten som omhandler informasjon, og pressens rett til å skrive om det som skjer i samfunnet. Objektiviteten er også ivaretatt i artikkelen, der flere ulike parter får fremme sitt syn, og en mulighet til å ytre seg om saken.

Artikkel nummer elleve er *Langrennstvillingene vil holde kjeft – Skarstein fnyser av «skremselspropaganda»*. Artikkelen er en nyhetsartikkel, og er publisert i sportssidene i NRK. Kort og godt handler artikkelen om hvordan tre norske utøvere forholder seg til utspillet fra en kinesisk funksjonær om at utøvere som uttaler seg på tvers av kinesisk lov kan risikere å bli fratatt akkreditering (Sagbakken Saanum et al., 2022). Birgit Skarsteins holdning til dette er at norske utøvere i OL og Paralympics akkrediteres av henholdsvis IOC (Den internasjonale olympiske komite) og IPC (Den internasjonale paralympiske komite), og at staten Kina dermed ikke kan frata en utøver deres akkreditering (Sagbakken Saanum et al., 2022). Hun kaller utspillene skremselspropaganda. Skarstein sier at hun og andre utøvere er der for å utøve idrett, men at hun ikke vil la sin integritet kompromitteres av et undertrykkende regime (Sagbakken Saanum et al., 2022). Langrennstvillingene Lotta og Tiril Udnes Weng på sin side ønsker å være mer varsomme i sin tilnærming til «skremselspropagandaen», og sier at det ikke er dumt å være varsomme i tiden de er i Kina (Sagbakken Saanum et al., 2022). Skarstein sier også at hun ikke tror Kina vil tørre å frata en utøver akkreditering på grunn av omdømmetapet som ville fulgt. Hun avslutter med å si at det ligger noen prinsipper i grunn som er nødt til å overgå nasjonal lovgivning om ytringsfrihet (Sagbakken Saanum et al., 2022). Igjen kan vi gjenkjenne prinsipper fra Vær Varsom-plakaten som blir opprettholdt i artikkelen. Artikkelen fungerer som en oppfølgings sak etter utspiller om at utøvere som trosser kinesisk lov kan miste akkreditering under OL, og belyser det fra en ny vinkel ved å spørre utøvere om hvordan de forholder seg til saken. Her kommer det fram to klare synspunkter som belyser ulike deler av saken.

Den tolvte artikkelen er *Heiberg ut mot forrige regjering: - Skjønner ingenting av at folk holder kjeft*. Dette er også en nyhetsartikkel publisert i NRKs sportssider.

Hovedmomentet i artikkelen er hvordan samarbeidsavtalen mellom Norge og Kina kom på plass, og hvilke parter som har vært involvert i prosessen (Ekeland & Hasselgård, 2022). Gerhard Heiberg blir fremstilt som hjernen bak avtalen mellom Norge og Kina, men nå tar han et oppgjør med den tidligere regjeringen. Han kritiserer dem for å ikke tørre å uttale seg om saken i media, og sier at da avtalen ble signert hadde den bred støtte (Ekeland & Hasselgård, 2022). Avtalen gikk ut på at Norge og Kina skulle samarbeide for å bedre kinesiske medaljesjanser i OL på hjemmebane. Avtalen har blitt kritisert av flere parter, som vi også har sett i tidligere artikler i utvalget. Artikkelen beskriver en debatt om hvorvidt idretten ble brukt som en politisk brikke for å bedre det politiske og diplomatiske forholdet mellom Norge og Kina. Artikkelen skisserer i detalj hvordan avtalen kom på plass, men en kort gjennomgang er at Heiberg ble kontaktet av den kinesiske idrettsministeren, hvorpå Heiberg formidlet kontakten til den norske ambassadøren i Kina som tok opp arbeidet med å få på plass en avtale. Artikkelen tar også opp at NIF skal være partipolitisk nøytrale og uavhengige, men at styret i NIF ikke behandlet avtalen før etter at den allerede var signert på myndighetsnivå (Ekeland & Hasselgård, 2022). Dette danner grunnlaget for kritikken om at idretten ble brukt som en politisk brikke. Artikkelen er objektiv og går grundig igjennom de ulike hendelsene som forutså signeringen av avtalen. Et nytt syn på saken trekkes også frem gjennom Heibergs uttalelser. Begge disse tingene bidrar til å informere leseren om de grunnleggende hendelsene som skaper konflikt i saken.

Den trettende artikkelen i utvalget er *Demonstranter forsøkte å ødelegge tenningen av OL-ilden*. Dette er en nyhetsartikkel som ble publisert i TV2 sine sportssider. Artikkelen går i korte trekk ut på at demonstranter forsøkte å ødelegge seremonien rundt tenningen av OL-ilden, og bakgrunnen for dette forsøket (NTB, 2021a). De tre demonstrantene som forsøkte å ta seg inn på seremonien i Olympia i Hellas ble stoppet av politi. Før seremonien ble fire andre stoppet av politiet på utsiden av området. Artikkelen trekker inn at Human Rights Watch og Amnesty International bruker begrepet «forbrytelser mot menneskeheten» om Kinas behandling av uighurer og andre tyrkiske muslimske minoriteter i landet (NTB, 2021a). Avslutningsvis trekkes også en uttalelse fra IOC-president Thomas Bach inn, der han sier at de moderne olympiske leker må bli «respektet som politisk nøytrale» (NTB, 2021a, sitat Thomas Bach). Artikkelen gir litt bakgrunnsinformasjon for demonstrantenes forsøk på å ødelegge tenningen OL-ilden. Artikkelen opprettholder på denne måten sin offentlige

tjeneste-rolle. Den er også objektiv, men artikkelen formidler ingen synspunkter i saken utover Thomas Bach sin. For å virkelig representere alle synspunkter kunne en av demonstrantene blitt intervjuet om det hadde latt seg gjøre.

Artikkel fjorten er – *Ingen kosetur for å heie på Johaug!* Dette er en meningsinnholdsartikkel, men det kommer ikke tydelig fram hvilken del av nettavisen artikkelen er publisert i. Siden den er skrevet av TV2s sportskommentator Mina Finstad Berg har jeg klassifisert den som sportsjournalistikk, og den er registrert som at den er publisert i nettavisens sportssider. Denne artikkelen handler i korte trekk om dilemmaet kulturminister Anette Trettebergstuen står ovenfor når hun må velge om hun skal akseptere eller avslå NIFs invitasjon til OL i Beijing (Mina Finstad Berg, 2021a). Artikkelen tar opp hvordan Trettebergstuens valg om å reise til OL kan tolkes. Å reise kan forstås som et knefall for et autoritært regime, og at hun dermed legitimerer det kinesiske regimet. Å takke nei til invitasjonen fra NIF kan forstås som politisk boikott og protest mot det kinesiske regimet (Mina Finstad Berg, 2021a). Artikkelen trekker inn bakgrunnen for dette dilemmaet og viser til menneskerettighetssituasjonen i Kina i relasjon til folkemordet mot uighurene, og problemene knyttet til sensur og overvåkning av befolkningen. For kontekst trekker artikkelen inn idrettssamarbeidsavtalen mellom Norge og Kina, og det skrives at politikere fra regjeringen som fikk på plass avtalen nå sier at de ikke ville reist til OL. Avslutningsvis skrives det at idretten må forstå dilemmaet Trettebergstuen befinner seg i, og at valget hennes vil påvirke hennes troverdighet som fanebærer for norsk idrett (Mina Finstad Berg, 2021a). Artikkelen gjør jobben sin i å informere lesere om den pågående situasjonen i Kina, og belyse hva utfallet av Trettebergstuens valg kan bety. Artikkelen fremstår objektiv, men det er verdt å merke seg som leser at det er en meningsinnholdsartikkel, og derfor representerer forfatterens syn. Artikkelen er forholdsvis objektiv, og sier ikke noe om hva kulturministeren bør foreta seg. Den tar heller opp hvilke konsekvenser kulturministerens valg kan få.

Den femtende artikkelen er *Tidligere landslagstrener tror han ble overvåket av Kina*. Dette er en nyhetsartikkel publisert i TV2 sport. Artikkelen handler om tidligere landslagstrener i kombinert, Bjørn Kåre Ingebrigtsen, som skulle trene opp kinesiske kombinertutøvere til å ta gull i OL, men som aldri fikk lønn for arbeidet, og i tillegg frykter at han ble spionert på (Melheim Næss et al., 2020). Artikkelen trekker inn idrettssamarbeidsavtalen mellom Norge og Kina som et bakteppe, og skriver også at Kina avbrøt et treningsopphold i Norge uten forvarsel, og lot hoppavdelingen av Skiforbundet sitte

igjen med en millionregning. Ingebrigtsen viser TV2 at bilder har blitt borte fra mobilen hans, og at han umiddelbart etter at han ble koblet på det kinesiske prosjektet opplevde at nyheter på adressa.no sto på kinesisk. Artikkelen går i detalj på hvordan avtalen oppsto, og hvordan Ingebrigtsen ble koblet på prosjektet. Ingebrigtsen selv sier at han var klar over at det var et risikoprojekt inntil en endelig og signert avtale forelå, men allikevel føler han seg tappet for kompetanse fordi avtalen plutselig ble avsluttet av kineserne, angivelig på grunn av pengemangel. Ingebrigtsen fikk derfor ikke lønn for arbeidet han hadde utført, og heller ikke refundert utlegg i forbindelse med arbeidet (Melheim Næss et al., 2020). TV2 har vært i kontakt med Solberg, som var statsminister da hendelsen skjedde, som viser til PST for svar på sikkerhetsspørsmål, og sier at dette ikke er noe politiske myndigheter legger seg bort i. PST ønsker ikke å kommentere den konkrete saken, og henviser til de nasjonale trusselvurderingene. TV2 har også forsøkt å kontakte den kinesiske ambassaden uten å få svar på henvendelsene (Melheim Næss et al., 2020). I artikkelen informeres det om det som inntil publisering av artikkelen var en ukjent sak. Artikkelen kontekstualiseres gjennom trusselbildet PST har gitt av Kina, og det kommer frem i artikkelen hvordan Kina opererer for å nå sine sportslige mål. Ved å belyse dette beskytter nyhetsmediene enkeltmennesker mot fremtidige overgrep fra kinesiske myndigheter. Artikkelen opprettholder også objektiviteten ved å forsøke å kontakte den kinesiske ambassaden for å få svar på spørsmål.

Den sekstende artikkelen i utvalget er *Friidrettsjef Sebastian Coe om OL-boikott: - Meningsløst*. Artikkelen er publisert i VGs sportssider og er en nyhetsartikkel. Denne artikkelen ble også brukt i analysen og diskusjonen av H3. Artikkelen handler om Sebastian Coes synspunkt på boikott, og hva han mener idretten heller bør gjøre (Gamlem, 2021). I artikkelen blir det trukket inn bakgrunnsinformasjon for å kontekstualisere Coes uttalelser. Menneskerettighetssituasjonen i Kina blir introdusert og forklart. Det vises også til at noen land, blant annet USA og Storbritannia, går inn for en politisk og diplomatisk boikott av OL, noe Coe og Kinas utenriksdepartement mener er en dårlig løsning. Coe understreker også at han ikke støtter land som ikke følger vanlige standarder knyttet til menneskerettigheter, men at boikott først og fremst rammer utøverne (Gamlem, 2021). Artikkelen trekker inn en ny stemme i form av Coe som uttaler seg om boikott, og informerer om bakgrunnen for hans uttalelser. På denne måten opprettholdes nyhetsmedienes rolle som en offentlig tjeneste.

Den syttende artikkelen er *Skjeldal reagerer på Kina-dokument: - Helt forferdelig*. Dette er også en nyhetsartikkel som er publisert i VG sin sportsdel av nettavisen. Artikkelen

går inn på det allerede diskuterte idrettssamarbeidet mellom Norge og Kina. Det blir også tatt opp et nytt moment som ikke har blitt skrevet om i de andre artiklene i utvalget, og det er at norske myndigheter forpliktet seg til å oppfordre norske idrettsutøvere til å delta på internasjonale konkurranser som arrangeres i Kina. I artikkelen stilles det spørsmål til tidligere skiløper Gudmund Skjeldal. Han mener at avtalen er forferdelig, og sier til VG at norsk idrett ble brukt som en gulrot for å bedre forholdet mellom Norge og Kina. Dette etter at diplomatiske og økonomiske bånd mellom landene ble brutt etter tildelingen av fredsprisen til den politiske dissidenten Lio Xiaobo (Friberg, 2021). Artikkelen skriver i dybden om hva avtalen går ut på og nevner også hvordan den kom på plass og ble signert. Klæbos ønske om et klarere standpunkt fra norske forbund trekkes inn, og Heibergs syn på mulig boikott blir også skrevet om (Friberg, 2021). Abid Raja sier i artikkelen at selv om avtalen ble inngått på myndighetsnivå er det idretten selv som i praksis gjennomfører den, og henviser til idrettspresident Berit Kjøll. Kjøll på sin side kommenterer at det er frivillig å delta i OL, og at det selvsagt ikke vil få noen konsekvenser å boikotte (Friberg, 2021). Skjeldal sier også at norske myndigheter har gjort idretten om til et politisk verktøy for deres strategiske, næringslivsmessige og diplomatiske arbeid med Kina (Friberg, 2021). Han avslutter dette argumentet med å si at det ikke bare er Kina som driver med sportsvasking, men at også norske myndigheter gjør dette (Friberg, 2021). Artikkelen informerer om et nytt synspunkt på saken om idrettssamarbeidet mellom Norge og Kina. Det blir gitt relevant bakgrunnsinformasjon for å gi leseren den nødvendige konteksten til å forstå innholdet. Artikkelen er objektiv, og flere parter er involvert og får ytre seg.

- *Hvorfor er dette dokumentet problematisk?*

- Idretten i Norge har vært uavhengig av staten, dette har stått som en påle siden idrettsstreiken mot naziregimet under krigsårene. Med denne avtalen, og denne politiske innblandingene med Kina-satsingen, har staten gjort idretten til et politisk verktøy for sitt strategiske, næringslivsmessige og diplomatiske arbeid med det totalitære regimet i Beijing. Det er ikke bare Kina som driver med sportsvasking, det gjør tydeligvis norske politikere også, når det trengs, sier Skjeldal.

Sportsvasking er et begrep som brukes om prosesser der sport brukes for å bedre et lands renommé.

Skjeldal tok 23. juli opp saken i et innlegg i Morgenbladet, der han også spurte om «man kan leke der folk sitter i konsentrasjonsleirer» – og henviser til rapportene om at den muslimske minoritetsgruppen uigurene skal ha blitt internert i leirer i Kina. Kina selv benekter at dette er interneringsleirer, og fastholder at de har mulighet til å ta lønnet arbeid på lik linje med andre kinesiske innbyggere.

Bilde 5.3: Skjermdump av VGs artikkel «Skjeldal reagerer på Kina-dokument: - Helt forferdelig» 29.05.2023 kl. 13.18.

Artikkel atten er *Håkonsen om Norge og 2022-OL: - Det er trist at så mange ser vekk*. Denne artikkelen ble også brukt i analysen av H3. Det er en nyhetsartikkel publisert i VGs sportssider. Kort oppsummert handler artikkelen om Terje Håkonsens syn på hva norske utøvere bør gjøre i møte med politikk i idretten (Strøm, 2021). Han savner at langrensløperne ikke tar et tydeligere standpunkt i møte med den humanitære og politiske situasjonen i OLs vertsland Kina, og hyller fotballandslaget for deres markering for menneskerettigheter. Håkonsen sier det er trist at så mange ser vekk, og viser til at det er få som kritiserer eller snakker negativt om de store idrettsorganisasjonene som IOC (Strøm, 2021). På den andre siden av saken er Espen Bjervig og Berit Kjøll som sier at alle norske utøvere som skal til OL står fritt til å velge om de skal delta eller ikke uten fare for konsekvenser (Strøm, 2021). Denne artikkelen tar opp debatten rundt norsk OL deltakelse og trekker inn Terje Håkonsens syn, og setter dette opp mot Bjervig og Kjøll sine uttalelser. Artikkelen gir også relevant bakgrunnsinformasjon for Håkonsens synspunkt. I denne forstand

oppfyller artikkelen sin offentlige tjeneste-rolle. Men, artikkelen er basert på et leserinnlegg forfattet av Håkonsen som allerede har blitt publisert i Vårt Land (Strøm, 2021), noe som gjør denne artikkelen noe overflødig. Håkonsens synspunkter har allerede blitt publisert og spredd. VG stiller noen tillegsspørsmål til Håkonsen, og trekker inn Bjervig og Kjøl for å gjøre artikkelen mer relevant og «ny». Helhetlig fyller artikkelen sin rolle, men kun fordi den spinner videre på Håkonsens leserinnlegg ved å stille oppfølgingsspørsmål og trekke inn et kontrasterende syn på saken. Objektiviteten er ivaretatt da ingen av sidene virker å være favorisert, og begge parter fritt får uttale seg om emnet.

6 Diskusjon

I dette kapittelet skal jeg diskutere funnene fra den kvantitative analysen i kapittel 4, og funnene fra den kvalitative analysen i kapittel 5. Delkapittel 6.1 tar for seg funnene fra den kvantitative analysen og bruker disse for å diskutere hvorvidt H1 kan bekreftes eller avkreftes. I delkapittel 6.2 vil jeg bruke funnene fra den kvantitative analysen til å belyse H2a og H2b, og styrke eller svekke hypotesene. Delkapittel 6.3 vil bruke funn fra den kvalitative analysen i del 5.1 til å diskutere H3, og delkapittel 6.4 vil bruke funnene fra den kvalitative analysen i del 5.2 til å diskutere H4.

6.1 Norsk sportsjournalistisk pressedekning av OL i Beijing og VM i Qatar

I denne delen av oppgaven vil jeg diskutere og drøfte hvorvidt hypotese 1: *«Dekningen av OL og VM vil være systematisk ulik med hensyn til grad av politisering og bruk av tolkningsrammer»*, kan bekreftes eller avkreftes.

6.1.1 Dekningen av vinter-OL og fotball-VM som helhet i utvalget

Det er noen klare særtrekk ved den totale dekningen av OL og VM i det utvalgte datamaterialet. VG, som den eneste helkommersielle aktøren i utvalget publiserer klart flest artikler som kategoriseres som meningsinnhold. Datamaterialet kan ikke avdekke de bakenforliggende redaksjonelle avgjørelsene som har blitt tatt rundt VGs dekning, men det er tydelig at redaksjonen vier mye plass til artikler tuftet på forfatterens egen mening. Artiklene som kategoriseres som meningsinnhold kan være skrevet av avisens redaksjon i form av lederartikler, de kan være skrevet av avisens egne kommentatorer, eller de kan være skrevet

av engasjerte borgere som har valgt å sende inn leserinnlegg. Avisens egne kommentatorer er sportsjournalister ansatt i nettavisen. Det er tydelig at VG vektlegger en formidling gjennom en artikkelform som bygger på forfatterens politiske eller samfunnsmessige analyser av arrangementer. En slik redaksjonell tilnærming åpner opp for at sportsjournalistene kan utvide sitt eget journalistiske perspektiv og også trekke inn politikk i pressedeckningen av idrettsarrangementer. For utvalget i denne oppgaven kan det bety at også norske sportsjournalister skriver om politiske temaer knyttet til OL og VM i tillegg til nettavisens øvrige nyhetsdekning av arrangementene. Dette reflekteres også i utvalget av artikler, noe jeg kommer tilbake til senere.

Et annet moment som er verdt å merke seg fra er at NRK har vært mest opptatt av å publisere artikler som viser hvordan nyhetsmediene har tenkt til å dekke OL og VM. Ett eksempel på slike artikler er en artikkel der NRKs sportsredaktør forklarer hvorfor NRK velger å sende VM på norske skjermer (Olsen Langeveld, 2022). Selv om det totale antallet artikler i utvalget publisert av NRK er minst, har denne nettavisen allikevel publisert flest artikler med presserammer. Presserammer ble brukt i artikler som viser til hvordan nettavisene selv har tenkt til å dekke OL og VM. Dette kan bety at NRKs redaksjon har vært opptatt av å informere sine lesere om hvordan de forholder seg til en politisk og presseetisk krevende situasjon. Dette er i tråd med det NRK selv omtaler som sitt samfunnsoppdrag, nemlig å levere et bredt og variert medietilbud i verdensklasse (NRK, 2009). Det er mulig å trekke en slutning om at NRKs samfunnsoppdrag kan være en medvirkende faktor til de redaksjonelle valgene som har ført til at NRK har publisert så mange artikler med utgangspunkt i presserammer.

Et annet tydelig funn er at NRK har hatt den klart jevneste pressedeckningen av OL og VM. Med andre ord, det er minst forskjell i NRKs bruk av politiske- og sportslige rammer. NRK sin vektlegging av politiske temaer i sin dekning av OL og VM vitner om at deres sportsjournalister og kommentatorer har fått mer eller mindre fritt spillerom til å trekke brede linjer fra idretten til sosiale og politiske kontekster. Dette kan kanskje forklares med NRKs samfunnsoppdrag, men det kan også forklares ved at NRK har hatt en tydelig dekning av det som skjedde i fotball-Norge i tiden forut for VM i Qatar. Et grasrotopprør som stilte krav om norsk boikott av VM i Qatar tok form (Sivertsen, 2021), og NRK har valgt å utvide sin dekning av VM også med dette. Dette tyder allikevel på at norske sportsjournalister, i alle fall

de som er ansatt i NRK, plasserer sine artikler inn i en større sosial og politisk kontekst for å gjøre innholdet relevant. Dette er noe jeg dykker dypere ned i senere.

Det helhetlige inntrykket av utvalget av artikler om OL og VM er at den sportsjournalistiske dekningen i noen grad er politisert. Analysen viser at det er en relativt stor andel av artiklene som bruker politiske rammer, kanskje mer enn man ville forventet i nettavisenes sportssider. Det er lite sannsynlig at pressedekningen av OL og VM er identisk, men i hvilken grad pressedekningen skiller seg fra hverandre i dekningen av OL og VM er vanskelig å si uten å gå dypere inn i datamaterialet, og undersøke dekningen av OL og VM hver for seg.

6.1.2 Pressedekningen av OL

Gjennomgangen av dekningen av OL viser at nyhetsartikler var den mest brukte sjangeren i utvalget. VG publiserte flest artikler, etterfulgt av TV2 og NRK til slutt. Tolkningsrammene i utvalget var ulikt fordelt på de ulike sjangrene. Enkelte av sjangrene var predisponerte for enkelte typer tolkningsrammer. Fordelingen av tolkningsrammer etter avis viste at dekningen var relativt lik blant nettavisene i utvalget.

Fordelingen av sjangere i utvalget gir noe innsikt i hvordan norsk presse har arbeidet med dekningen av OL. Det er en stor grad av objektiv, rapporterende og refererende dekning, og i mye mindre grad en tolkende, kommenterende dekning. Dette gir innsikt i de redaksjonelle valgene som har blitt knyttet til hvordan pressedekningen skal presenteres til lesere. En mulig forklaring på dette som ikke vises i datamaterialet i denne oppgaven er Norges medaljesjanser i et vinter-OL. TV2 har laget en medaljeoversikt fra OL i Beijing, og her ser vi at Norge tok flest medaljer totalt med 37, og flest gull med 16 (TV2, 2022). Med så mange konkurranser som har resultert i medaljer for Norge er det naturlig at en stor del av pressedekningen vies til å skrive om norske idrettshelter og deres bragder. Det mest naturlige har da ifølge artiklene i denne oppgavens utvalg vært å skrive om norsk medaljefangst som nyhetsartikler. Det betyr ikke at det ikke ble skrevet meningsinnhold om norske idrettsprestasjoner, men heller at norsk dominans i OL kan ha vært med på å påvirke hvilke sjangere som ble benyttet i utvalget.

Fordelingen av tolkningsrammer i utvalget viser at pressedekningen av OL først og fremst var fokusert på idretten. De tre mest brukte tolkningsrammene var sportslige rammer

som nummer én, sykdomsrammer som nummer to, og politiske rammer som nummer tre. Presserammer og økonomiske rammer blir brukt svært lite. At Norge vant mye under OL reflekteres også i fordelingen av tolkningsrammer i utvalget. Over halvparten av artiklene i utvalget brukte sportslige rammer. Dette viser at det var idretten som sto i sentrum i pressedekningen av OL. Dette kan muligens forklares gjennom den norske dominansen under OL. Dette gjorde at sportsjournalistene ble nødt til å ramme inn artiklene de skrev med sportslige rammer for å reflektere de faktiske nyhetene som skulle rapporteres fra Beijing. Selv om sportsjournalisten forsøker å trekke linjer til en samfunnsmessig kontekst, er det mer naturlig å trekke inn tidligere norske idrettsprestasjoner og sammenligne med medaljefangst i tidligere OL enn det er å trekke inn sosiale og politiske problemer i vertslandet.

Ettersom OL i Beijing ble arrangert under en pandemi, ble sykdomsrammer også mye brukt i dekningen. Vertslandet Kina forventet problemer knyttet til smittevern og smitteutbrudd som kunne gi utfordringer for gjennomføringen av OL i Beijing (NTB, 2021b). Kina innførte et strengt smittevernregime for å kunne gjennomføre OL som planlagt (NTB, 2021b). Pressedekningen av OL reflekterer også dette. Norske sportsjournalister måtte skrive om smittesituasjonen i Kina, utøvere som ble smittet og ble hindret i å delta, og smitteutbrudd i den norske idrettsleiren. Sykdomsrammen ble brukt i nesten 20% av alle artiklene i utvalget om OL.

Tolkningsrammer fordelt etter sjanger viser at politiske rammer var mye mer utbredt i sjangeren meningsinnhold enn i noen av de andre sjangerne. Sjangeren åpner for at journalisten selv, eller den som har sendt inn kronikken eller leserinnlegget, subjektivt analyserer og tolker situasjonen i Kina under OL og trekker linjer mellom landets ansvar som vertsnaasjon, og påstandene om utbredte brudd på menneskerettigheter (NTB-AP, 2021). Der nyhetsartikler med sportslige rammer ikke kommenterer denne situasjonen tillater meningsinnhold å reflektere rundt Kina som vertsland og problematisere at vertslandet begår menneskerettighetsbrudd mot en folkegruppe. Om lag 40% av alle meningsinnholdsartikler tok i bruk en politisk ramme, omtrent like mange som tok i bruk sportslige rammer. Denne fordelingen viser at meningsinnhold er mer tilbøyelig til å skrive om politiske temaer knyttet til idretten.

Politiske rammer ble også brukt i utvalget av nyhetsartikler, men i mye mindre grad enn i utvalget av meningsinnhold. I utvalget av nyhetsartikler var det ca. 11% av artiklene

som brukte politiske rammer. Dette er en liten del av det totale utvalget av nyhetsartikler som var 753 artikler, men det viser allikevel at sportsjournalister velger å ramme inn artikler med politiske rammer selv når det skrives om idrett. Dette er ikke bare tilfellet i meningsinnhold, som har blitt kartlagt over, men også i artikler som skal være objektive, rapporterende og refererende. I utvalget av nyhetsvarsler ble det også identifisert politiske rammer, men disse notisene er så korte at det er vanskelig å hente ut mye informasjon. Det som er mulig å konkludere med er at i nyhetsvarslene i utvalget ble det vurdert som hensiktsmessig å ta i bruk politiske rammer. Dette viser til en generell tanke om at politiske rammer bringer verdi til artikler om idrett.

Fordelingen av tolkningsrammer etter nettavis for utvalget av artikler om OL gir i seg selv lite innsiktsfull informasjon for å besvare hypotese 1: *Dekningen av OL og VM vil være systematisk ulik med hensyn til grad av politisering og bruk av tolkningsrammer.* Det er i sammenligningen av fordelingen av tolkningsrammer etter nettavis mellom OL og VM at vi kan trekke ut verdifull informasjon. Det vi allikevel kan se tegn på allerede nå er at det ikke var en substansiell politisk dekning av OL fra sportsjournalistikken, noe som står i kontrast med det innledende funnet om at den sportsjournalistiske dekningen i det totale utvalget av artikler (N=1667) virker å være politisert. Det gir en pekepinn om at dekningen av VM vil skille seg ut fra dekningen av OL.

6.1.3 Pressedekningen av VM

Undersøkelsen av VM foregikk på samme måte som undersøkelsen av OL. Dekningen av VM viser at det er publisert klart flest nyhetsartikler. Disse artiklene utgjør over 80% av utvalget. Dette kan igjen bety at de tre nettavisene hadde et ønske om å formidle informasjon og nyheter om VM i Qatar på en objektiv måte, muligens for å ivareta sin samfunnsrolle som «vaktbikkje».

Det er to ting som er verdt å ta med seg når man undersøker inndelingen av sjangere etter avis i utvalget av artikler knyttet til VM. Den ene tingen er at NRK hadde den jevneste fordelingen av artikler mellom de ulike sjangrene, og den andre er at VG skrev den klart høyeste andelen av artikler i kategorien meningsinnhold. NRKs fordeling av artikler på sjangrene viser en avis som forsøker å gi informasjon til sine lesere så raskt som mulig, derav nyhetsvarslene, og en god kombinasjon av meningsinnhold, der journalisten tillates å utbrodere og trekke linjer fra et tema til et annet, og nyhetsartikler som har hovedfokus på å

formidle informasjon. I VG derimot har man lagt stort fokus på meningsinnhold. Dette kan det være flere grunner til, noe jeg kommer mer tilbake til senere.

Tolkningsrammene i utvalget av artikler som handler om VM er interessante, og har en overraskende inndeling. Politiske rammer er brukt i over halvparten av alle artikler i utvalget. 479 av 825 artikler i utvalget brukte politiske rammer. Til sammenligning var sportslige rammer nest mest brukt, og her var det 200 av 825 artikler som brukte disse rammene. Dette tyder på at deknningen av VM i stor grad var politisert. Om man antar at Hardin og Ash sine funn om hvordan amerikanske sportsjournalister setter sine artikler inn i en større kontekst (2011) også gjelder i en norsk kontekst er dette et logisk funn. Fotball-VM i Qatar hadde mange politiske og sosiale problemer knyttet til seg. Utenriksminister Anniken Huitfeldt uttalte i et innlegg publisert på regjeringens nettsider at det er få idrettsarrangementer som har ført til så mye oppmerksomhet til utenomsportslige temaer før første kamp i det hele tatt er spilt som fotball-VM i Qatar (2022). At ca. 25% av artiklene i utvalget har sportslige rammer er ingen overraskelse når det tross alt er et av verdens største idrettsarrangementer som dekkes. Det som er overraskende, er at andelen av artikler som har sportslige rammer er mindre enn andelen av artikler som har en politisk ramme. Vi kan også se av gjennomgangen av tolkningsrammer i utvalget at sykdomsrammer ble lite brukt. Bare tolv artikler i utvalget brukte slike rammer.

Fordelingen av tolkningsrammer etter sjanger viste at nyhetsvarsler hadde høyest frekvens i bruken av politiske rammer. Dette kan kobles til kontroversene i VM, blant annet øl-nekt på stadioner, Gianni Infantinos åpningstale og FIFAs forbud mot regnbuefargede kapteinsbind (Arnesen Strømshoved et al., 2022). Disse kontroversene kan ha skapt behov for å raskt informere om aktuelle politiske nyheter, for eksempel hva straffen for å bruke regnbuefargede kapteinsbind ville være, og hva mulige konsekvenser ville være om noen brøt FIFAs forbud. Det er da hensiktsmessig for nettavisene å publisere et nyhetsvarsel for raskt å spre denne informasjonen før man senere publiserer en lengre nyhetsartikkel om saken. Dette kan forklare den store mengden av politiske rammer i nyhetsvarslene fra VM. Politiske rammer ble altså brukt mye i deknningen av VM, og det er en jevnere fordeling av artikler med politiske rammer mellom sjangerne meningsinnhold og nyhetsartikler enn forventet. Det var bare ti prosentpoeng som skilte nyhetsartikler og meningsinnhold i bruken av politiske rammer. Dette viser at også de generelt sett objektive og refererende nyhetsartiklene i stor grad var politisert, altså at de tok opp politiske temaer, i deknningen av VM. Bruken av

sportslige rammer virker å være normal, med unntak av det lave antallet nyhetsvarsler som brukte denne rammen. Det lave antallet nyhetsvarsler som brukte sportslige rammer kan forklares med det voldsomt høye antallet nyhetsvarsler som brukte politiske rammer. En annen forklaring er at det ikke er like mye som skjer under fotball-VM som det for eksempel er under et OL. Etter at gruppespillet i VM er over synker antallet kamper spilt på en gitt dag drastisk, og det blir færre og færre kamper utover i mesterskapet. Dette kan være med på å forklare det forholdsvis lave antallet nyhetsvarsler med sportslige rammer, fordi det rett og slett ikke har vært et behov for å ta denne sjangeren i bruk i stor grad.

Fordelingen av tolkningsrammer etter nettavis viser ingen store forskjeller i dekingen av VM. Det som er mest verdt å hente ut fra denne fordelingen er at alle de tre nettavisene bruker politiske rammer i størsteparten av sine artikler. Dette vitner om at det er en grad av samstemthet i hvordan det journalistiske arbeidet skal gjennomføres, og hvilke redaksjonelle prioriteringer som ble gjort i dekingen av VM. Dekingen av VM viser også en relativt jevn fordeling i bruken av sportslige rammer mellom nettavisene. NRK skiller seg ut med en lavere andel av sportslige rammer, men til gjengjeld bruker NRK presserammer mer aktivt. NRK og TV2 eide rettighetene til å vise VM i Norge (Bucher, 2022), og det er derfor ingen overraskelse at NRK har viet en større andel av sine artikler til presserammer. Det er mer overraskende at TV2 har brukt presserammer minst i utvalget med tanke på at de på lik linje med NRK har rettigheter til å vise VM på tv i Norge. En mulig forklaring på dette er at NRK har påtatt seg oppdraget om å informere befolkningen om de generelle grunnene til at de velger å vise VM.

Avsnittene over viser hvordan dekingen av VM har vært politisert, og vi kan se at dette er i større grad enn det vi har sett i dekingen av OL. Dette er en indikasjon på at H1 kan bekrefte, men for å styrke denne antagelsen er det verdt å sammenligne dekingen av OL og VM grundig.

6.1.4 Forskjeller og ulikheter i pressedekningen av OL og VM

Sammenligningen av OL og VM vil kunne gi svar på hypotese 1: *Dekningen av OL og VM vil være systematisk ulik med hensyn til grad av politisering og bruk av tolkningsrammer.* Ved å sammenligne de momentene som allerede er kartlagt tidligere i dette kapittelet vil vi kunne bekrefte eller avkrefte H1, og dermed komme et steg nærmere å besvare oppgavens overordnede problemstilling: i hvilken grad ble den sportsjournalistiske pressedekning av OL

i Beijing og VM i Qatar politisert, og hvordan skrev norske sportsjournalister om politiske temaer tilknyttet disse mesterskapene? Det er ingen store forskjeller i deknningen av OL og VM når det kommer til inndeling av sjangere i hele utvalget av artikler for OL og VM. Ved å se på sjangerinndeling per avis kan vi få et klarere bilde av mulige ulikheter i pressedekningen av de to idrettsarrangementene.

Fordelingen av sjangere etter avis har vist at deknningen av OL og VM var lik på noen områder, og ulik på andre. Likheten i deknningen kan trekkes til bruken av nyhetsartikler. Alle de tre avisene skrev flest artikler innenfor denne sjangeren, med TV2 som den mest ivrige brukeren. Over 90% av TV2 sine artikler var nyhetsartikler i begge utvalg. Akkurat her kommer også forskjellene inn. Både NRK og VG skrev betydelig færre artikler som falt under sjangeren nyhetsartikkel i utvalget av artikler knyttet til VM. Bruken sank med om lag elleve prosentpoeng for NRK, fra 83 % til 72%, og rundt fjorten prosentpoeng for VG, fra 89% til 75%, mellom OL og VM.

Det som derimot er forskjellig, er andelen artikler som er publisert som meningsinnhold. I utvalget av artikler om OL publiserte VG om lag 10% av sine artikler som meningsinnhold. Denne andelen steg til 24% i utvalget av artikler om VM. Hva kan ha forårsaket dette? En mulig forklaring på dette er grasrotopprøret fotballen opplevde i tiden ledende opp til VM i fotball. Norsk Supporterallianse sto for en boikottbevegelse som hadde bred oppslutning i et representativt utvalg av befolkningen (Ekeland, Sande, et al., 2021). Denne boikottbevegelsen kan ha ført til at et unormalt høyt antall folk har sendt inn leserinnlegg eller kronikker for å si sin mening i boikottdebatten. Når ballen først da har begynt å rulle er det fullt mulig at andre igjen har lest en kronikk og blitt inspirert til å skrive et motsvar. Dette kan ha medført at VG har opplevd at boikottdebatten skapte et engasjement det var kommersielt interessant å følge opp i sine redaksjonelle valg i deknningen av VM. Om avisens lesere er interessert i, og blir engasjert av artikler knyttet til boikott av VM, til den grad at de forfatter og sender inn leserinnlegg og kronikker til avisen er det god butikk å omfavne dette. Med andre ord, en mulig forklaring på hoppet i mengden meningsinnhold kan muligens forklares gjennom publikums interesse og VG sine kommersielle interesser.

Det er store forskjeller i deknningen av OL og VM når det kommer til bruken av de ulike tolkningsrammene. Forskjellen i bruken av presserammer og økonomiske rammer er minst. Presserammer ble brukt mest i deknningen av VM. Litt over 6% av artiklene hadde en

slik ramme, og til sammenligning ble presserammer brukt i 0,7% av artiklene om OL. NRK skrev blant annet hvordan de selv, og TV2, ville dekke VM (Nielsen, 2022). På grunn av all kritikken som ble rettet mot Qatar som vertsland, og deres forsøk på sportsvasking (Huitfeldt, 2022), er det også naturlig at pressen selv må vurdere og kommentere egen rolle i forbindelse med Qatars forsøk på sportsvasking. I forbindelse med Kina sin rolle som vertsland for OL var kritikken fokusert først og fremst på menneskerettighetsbrudd, og det var derfor liten grunn for mediene å reflektere rundt egen rolle knyttet til hvordan de skulle gå fram med deknningen av idrettsarrangementet.

Økonomiske rammer ble brukt i om lag 4% av alle artikler skrevet om VM, men i artikler skrevet om OL ble tolkningsrammen brukt i mindre enn 1% av alle artiklene. Tildelingen av fotball-VM til Qatar fikk massiv kritikk, blant annet på grunn av korrupsjonsanklager og skandaler i FIFA (Veland, 2020). Artiklene der korrupsjon har vært den dominerende tolkningsrammen ble registrert under økonomiske rammer. Korrupsjonsanklagene førte til at sportsjournalister begynte å skrive om denne problematikken, og hvordan dette relaterte seg til VM. Vi kan da se at økonomiske rammer ble tatt mer i bruk. Det var ikke noen tilsvarende korrupsjonsanklager, eller andre økonomiske skandaler knyttet til OL i Beijing, og de artiklene som brukte økonomiske rammer i utvalget av artikler skrevet om OL poengterte først og fremst hvor stor kostnad Kina hadde som vertsland. Dette kan forklare forskjellen i bruken av økonomiske rammer i deknningen.

Forskjellen i bruken av sykdomsrammer har en logisk forklaring i koronapandemien. OL gikk av stabelen på et tidspunkt der en ny mutasjon av korona, omikron mutasjonen, virkelig begynte å spre seg i verden (NTB, 2021b). I deknningen av OL ble sykdomsrammer brukt i nesten 20% av artiklene som ble publisert. Frykten for spredning av korona og det medfølgende strenge smittevernregimet pålagt av kinesiske myndigheter førte til at NRK, TV2 og VG skrev artikler om situasjonen. I tillegg ble det skrevet om utøvere som ble smittet, og hvorvidt de kom til å rekke å bli friske og teste negativt fort nok til å kunne stille til start i konkurransen. OL ble gjennomført i februar 2022, og innen VM startet i desember 2022 var smittesituasjonen en helt annen og de aller fleste restriksjonene opphevet. Dette reflekteres også i datamaterialet, der vi ser at sykdomsrammer bare ble brukt i 1,45% av artiklene om VM. Det er altså en tydelig forskjell i deknningen av OL og VM når det kommer til bruken av sykdomsrammer.

I fordelingen av tolkningsrammer etter sjanger kommer spesielt forskjellen i bruken av politiske rammer og sportslige rammer fram. Vi kan se at i dekningen av OL var det meningsinnhold som brukte politiske rammer mest aktivt. Dette viser at det er rom for å politisere dekningen av OL, men at dette i all hovedsak begrenses til meningsinnhold der det er forfatteren av artikkelen som står til ansvar for innholdet i teksten. I dekningen av VM er politiske rammer godt brukt i alle sjangertyper, noe som viser at under VM var det mye større grad av redaksjonell aksept for å politisere dekningen av idrett. Et annet moment vi kan trekke ut er hvor forskjellig bruken av sportslige rammer var. Under OL brukte over 40% av meningsinnholdet sportslige rammer, men under VM var det omtrent 15% av meningsinnholdet som brukte sportslige rammer. Dette vitner om en vilje til å skrive artikler som trekker idretten inn i en større sosial kontekst, som ikke er politisert, i dekningen av OL. Dette kan muligens forklares med Norges generelle dominans i vinteridrett. Norske idrettshelter blir trukket fram og får en forhøyet status. Sportsjournalister kan trekke linjer mellom idrettsprestasjoner og det norske samfunn, sammenligne idrettsprestasjoner på tvers av grener, og dagens helter kan sammenlignes med fortidens idrettshelter. Dette kan minne om hvordan Jesse Owens ble et symbol på vestlig ideologi som knuste nazistisk ideologi under OL i 1936 (Milford, 2012). I dekningen av OL i Beijing var det liten grad av politisering, men vi kan allikevel se at meningsinnhold i stor grad får plass i mediebildet.

Forskjellene i dekningen av OL og VM sett gjennom bruken av de ulike tolkningsrammene fordelt på nettavisene kommer tydeligst fram i bruken av sportslige rammer og presserammer. NRK brukte sportslige rammer i mindre grad enn VG og TV2 i dekningen av VM, og fordelingen var jevn i dekningen av OL. Dette kan forklares gjennom NRK sin bruk av presserammer i artikler skrevet om VM. Også her skiller NRK seg ut med størst andel artikler som bruker presserammer, men dette er også naturlig når NRK var rettighetshaver til tv-bilder fra VM (Bucher, 2022). På grunn av politiseringen av VM er det naturlig at NRK som rettighetshaver skriver artikler som problematiserer dekningen av VM. Hvis Qatar forsøker å bruke VM til å bedre sitt omdømme (Huitfeldt, 2022) bidrar NRK til sportsvaskingen om de ukritisk dekker VM. Under OL var ikke dette nødvendigvis en problemstilling, og derfor er det forskjell i bruken av presserammer, og til dels sportslige rammer i utvalgene.

6.2 Skrev norske medier om sosiale og politiske kontekster i dekingen av OL og VM?

Denne delen av diskusjonskapittelet vil ta opp hypotese 2a: *I samsvar med tidligere forskning på hvilke temaer sportsjournalister skriver om vil ikke norske medier skrive utbredt om politiske aspekter og hendelser knyttet til VM i Qatar eller OL i Beijing*, og hypotese 2b: *Norske medier vil skrive om de større sosiale og politiske kontekstene knyttet til VM i Qatar og OL i Beijing slik forskning fra USA viser at amerikanske sportsjournalister gjør*, for å undersøke om det er mulig å bekrefte eller avkrefte én eller begge av hypotesene.

6.2.1 Hva skriver norske sportsjournalister om i møte med politikk i idretten?

Gjennomgangen av datamaterialet i oppgaven viser at norske sportsjournalister i aller høyeste grad skriver om de politiske temaene som dukker opp i idretten, i det minste under fotball-VM. I det totale utvalget på 1667 artikler ble politiske rammer brukt i 596 artikler, noe som tilsvarer omtrent 35% av alle artiklene. Over en tredjedel av alle artikler skrevet om to idrettsarrangementer har en politisk ramme som den dominerende tolkningsrammen. Dette viser at norsk sportsjournalistikk i stor grad velger å vie spalteplass og hele artikler til de politiske kontekstene knyttet til idretten. Dette tyder på at norske sportsjournalister er opptatt av å gi en balansert deking av idretten, der det er rom for å sette arrangementer inn i en større sosial og politisk kontekst der det er hensiktsmessig. I tilfellet VM var det massiv kritikk rettet mot vertslandet på bakgrunn av behandlingen av migrantarbeidere og brudd på menneskerettigheter (Huitfeldt, 2022). Også Kina har blitt kritisert for brudd på menneskerettigheter (Danbolt, 2022), og anklager om folkemord mot en minoritet (NTB-AP, 2021). Det er åpenbare politiske kontekster som kan, og noen mener skal, adresseres, og norske sportsjournalister har valgt å skrive om disse sakene i sin deking av OL og VM.

Datamaterialet viser også et stort spenn i de politiske temaene som blir kontekstualisert av sportsjournalistene. Geopolitisk samarbeid mellom to stater arrangert gjennom idretten blir tatt opp, gransket, og problematisert, brudd på menneskerettigheter blir knyttet til bygging av VM-anlegg, diskriminering av minoriteter og deres sikkerhet, både de boende i vertslandet og de tilreisende, blir diskutert og satt på dagsorden. Dette viser at norske sportsjournalister både har en bred kompetanse og stor vilje til å kontekstualisere og sette problemstillinger som ikke normalt anses å være av idrettslig interesse inn i en større sammenheng. Dette er i større grad er i tråd med H2b enn med H2a.

6.2.2 Politiske rammer i dekingen av OL og VM

Det var stor forskjell i den politiske dekingen av OL og VM. Av de tre tolkningsrammene som ble brukt ti eller flere ganger i dekingen av OL sto de totalt for 7% av de 596 tilfellene der tolkningsrammer ble brukt i den totale dekingen. De 14 tolkningsrammene som ble brukt ti eller flere ganger i dekingen av VM sto for 61% av tilfellene der tolkningsrammer ble brukt i den totale dekingen. Dette utgjør 68% av alle de politiske rammene som ble brukt i dekingen av OL og VM. De resterende rammene ble brukt færre enn ti ganger hver. Totalt ble 87 unike rammer brukt, og av disse 87 sto 73 politiske rammer for de resterende 32% av de politiske rammene. Som jeg nevnte i metoddelen har jeg valgt å kun inkludere de tolkningsrammene som er brukt ti eller flere ganger i analysen av fordi disse 17 rammene er brukt klart mest, og de resterende rammene er brukt så lite at de kan anses som utliggere i datamaterialet.

Dekingene av OL viste lite bredde i det politiske aspektet av dekingen. Det var kun tre tolkningsrammer som ble brukt ti ganger eller fler, og disse var «boikott», «idrettens politiske ansvar», og «idrettssamarbeid Norge og Kina». Disse tolkningsrammene ble brukt totalt 39 ganger, noe som står for 33% av alle politiske tolkningsrammer som ble brukt i dekingen av OL. To av de tre tolkningsrammene som ble brukt kan knyttes til klare hendelser. Boikottrammen kan knyttes til to ting. Den ene er helt konkret at flere EU-land gikk inn for en diplomatisk boikott av OL (NRK, 2022b). Det andre er boikottbevegelsen fra fotballverdenen. Denne boikottbevegelsen kan ha inspirert artikler om en boikott av OL. Flere mente at om man skulle boikotte VM, måtte man også boikotte OL (Bjelland, 2021). En stor forskjell for Norge som land med tanke på deltagelse i OL og VM, er at Norge er langt mer dominerende i vinteridrett enn i fotball. Følgelig vil det svi mer å ta et politiske standpunkt som fører til sportslige konsekvenser i et arrangement der utøverne som representerer Norge har langt større sjanse for å vinne. I OL er Norge medaljefavoritter i flere idrettsgrener, men i fotball er det et håp om å i det hele tatt kvalifisere seg som står på spill i en boikottdebatt. Det er derfor naturlig at boikottrammen ble så mye brukt fordi boikott ville hatt en høy pris for norske utøvere og den nasjonale stoltheten, og dekingen la da til rette for denne debatten.

Den andre rammen som kan knyttes til en konkret hendelse er «idrettssamarbeid Norge og Kina». Da det ble avslørt at den norske regjeringen presset Norges Idrettsforbund (NIF) til å bruke penger hentet fra spillemidler, som skal brukes på barn og unge i Norge, til å

legge til rette for og koordinere et idrettssamarbeid mellom Norge og Kina førte det naturlig til stor interesse (Ekeland, 2022). Interessen førte naturlig til at sportsjournalister begynte å skrive artikler om hvordan NIF hadde blitt presset til å gjennomføre dette samarbeidet for å bedre kinesiske medaljesjanser på hjemmebane.

Den tolkningsrammen som ikke kan knyttes til en konkret hendelse i tiden før og under OL er rammen «idrettens politiske ansvar». Denne rammen ble brukt når utøvere eller støttepersonell i idretten uttalte seg om hvilket ansvar de selv hadde. Denne rammen ble brukt relativt mye, men nestlederen av Beijing 2022s avdeling for internasjonale relasjoner, Yang Shu, advarte også utøvere og støttepersonell mot å uttale seg kritisk ovenfor Kina (Haugli & Bergh, 2022). Dette kan ha ført til at utøvere og støtteapparat rett og slett ikke turte å uttale seg om den politiske situasjonen i Kina i frykt for å få startnekt eller andre konsekvenser.

Totalt var den politiske dekningen av OL relativt smal, med kun tre tolkningsrammer som ble brukt ti eller flere ganger. Norske sportsjournalister har her ikke vist en voldsom vilje til å trekke de brede linjene mellom idrett og politikk, noe som egentlig er som forventet etter undersøkelsen av norsk pressdekning knyttet til OL fra den kvantitative analysen i del 4.1. Men i den delen av dekningen som har tatt opp politiske aspekter ved OL ser vi at sportsjournalistene problematiserer og trekker linjer til de overordnede samfunnsspørsmålene.

Den politiske dekningen av VM har derimot vært svært bred. Ikke bare har det blitt skrevet mange artikler med politiske tolkningsrammer, men mange av tolkningsrammene har blitt mye brukt. 14 ulike rammer ble brukt ti eller flere ganger, og enkelte rammer ble brukt opp mot 50 ganger hver. De tre mest brukte politiske tolkningsrammene i dekningen av VM var «boikott», «menneskerettighetsbrudd», og «politisk aksjonering». At boikottrammen var mye brukt i dekningen av VM er ingen overraskelse etter grasrotopprøret norsk fotball opplevde. Boikottbevegelsen skapte debatt, ekstraordinære møter for fotballtinget, og endte til slutt opp med at et delt fotball-Norge stemte nei til boikott av fotball-VM (Ekeland, Sande, et al., 2021). Denne utviklingen tvang sportsjournalister til å skrive kontinuerlig om boikottdebatten, og det kom stadig nye stemmer eller innspill til. Dette førte til en langvarig dekning som brukte boikottrammen ofte.

Tolkningsrammen «menneskerettighetsbrudd» ble mye brukt, og grunnen til dette kan knyttes til Qatars tvilsomme migrantarbeiderpraksis. Det ble avdekket grove brudd på

menneskerettighetene i Qatar (NRK, 2022a), noe som medførte massive pressedekning. Norske sportsjournalister måtte skrive om hvordan Qatar behandlet migrantarbeidere og den generelle tilstanden i landet fordi man kunne trekke direkte linjer fra fotballen til menneskerettighetsbrudd. I en slik situasjon er journalisten nødt til å avdekke bruddene på menneskerettighetene, og hvordan fotballen har medvirket til situasjonen, etter Vær Varsom-plakaten punkt 1.5 (PFU, 2021). Det som er interessant med dette er at størsteparten av artiklene i det totale utvalget er skrevet av sportsjournalister og publisert i nettavisens sportssider. Det er altså sportsjournalistene som får oppgaven om å skrive om de politiske temaene knyttet til fotball-VM.

Den siste rammen jeg skal ta opp her er også den mest brukte politiske tolkningsrammen i utvalget, «politisk aksjonering», og er den eneste rammen som har blitt brukt over 50 ganger. Det ble arrangert flere ulike protester fra utøverne sin side. Norges herrelandslag i fotball gjennomførte ved flere anledninger politiske markeringer i forbindelse med VM-kvalifiseringskamper (Murnes & Ekeland, 2021). Flere land ønsket også å bruke regnbuefargede kapteinsbind under VM-kamper som en markering for likestilling for alle. Homofili er forbudt i Qatar, og bruken av kapteinsbind skulle være en markering mot dette forbudet (Øgar et al., 2022). Tyskland valgte å protestere mot FIFAs forbud mot regnbuefargede kapteinsbind ved å stille opp på lagbildet før kampen med en hånd over munnen (Zetlitz Nessler et al., 2022). Dette var en tydelig referanse til at de blir kneblet og ikke får ytre seg. I alt har dekningen av VM vært svært politisk, med mange ulike rammer i bruk, og flere ulike tematikker i fokus. Dette vitner om en at norsk sportsjournalistikk, og norske sportsjournalister, ønsker å skrive om de problemene idretter bringer med seg.

Totalt har dekningen av OL og VM vært i noen grad politisert, men vi har nå sett at det er dekningen av VM som i størst grad er politisert og trekker opp tallene i totalen. Dette kan det være flere ulike grunner til. Både før og under fotball-VM var det flere aksjoner og markeringer. Dette bidrar til at journalistene kan skrive om markeringene, hvorfor de skjer, og konsekvensene av dem. Før OL i det hele tatt startet ble det rettet advarsler og trusler mot utøvere mot å uttale seg kritisk til Kina, eller på noen måte bryte den olympiske ånd. Dette førte til at svært få utøvere tok sjansen på å faktisk uttale seg om den politiske situasjonen i Kina, eller kommentere på menneskerettighetsbruddene rettet mot uighurer i Kina. Det skapte en debatt som sportsjournalistene måtte forholde seg til. Det samme gjelder til en viss grad om boikottrammen. Boikott ble et hett tema knyttet til VM fordi det oppsto en debatt og

grasrotbevegelse som krevde norsk boikott av VM. Dette smittet imidlertid i liten grad over til dekningen av OL. Det ble skrevet noen artikler med en boikottramme, men disse handlet stort sett om at hvis en skulle kreve boikott av VM måtte man også kreve boikott av OL. Som nevnt tidligere er norske medaljesjanser drastisk bedre i et vinter-OL enn under fotball-VM, og dette kan ha medvirket til at færre fant det relevant å henge seg på en boikottdebatt.

Det vi ser i dekningen er at under OL var det mer behov for journalistene å kunne knytte hendelser sammen for å vise sammenhengen mellom det politiske og det sportslige. I dekningen av VM skjedde også dette, men journalistene trakk linjer mellom idrett og politikk i større grad enn i dekningen av OL. Dette kan komme av at VM ble gjennomført etter OL, og at journalistene derfor har hatt en utvikling i måten de arbeider på. Den korte tiden mellom arrangementene gjør dette likevel lite sannsynlig. Derimot kan det være forskjeller i pressedekningen mellom OL og VM som mer sannsynlig kan ha påvirket hvordan norske sportsjournalister skriver om politiske aspekter ved idretten. VM fikk i langt større grad enn OL et kritisk søkelys rettet mot seg helt fra tildelingen av arrangementet. Det var en mer aktiv debatt og flere som delte sin mening om VM enn om OL. I tillegg håndterte fotballens øverste leder, FIFA-president Gianni Infantino, kritikken av VM og FIFA svært dårlig. Dette kan ha fungert som bensin på bålet, og gjort dekningen av VM i større grad politisert ved at folk flest ble engasjert, og den politiske dekningen ble mer aktiv.

6.3 Politiske aspekter i sportsjournalistikkens dekning av OL og VM

Analysen og diskusjonen av H2 ledet til kunnskap om hva norske sportsjournalister skrev om i møte med politiske temaer innenfor idrettsverdenen. Vi kunne se at selv om dekningen av OL i mindre grad var politisert, så var bruken av politiske tolkningsrammer relativt lik som i dekningen av VM. Norske sportsjournalister viste en villighet til å trekke inn politiske og sosiale kontekster for å plassere artikler i en større sammenheng. Hvordan de gjorde dette er hovedfokuset i undersøkelsen av hypotese 3 som lyder: *den delen av nyhetsdekningen som skriver om politiske aspekter ved OL og VM er lik i form*. H3 bygger videre på H2b, fordi vi allerede har funnet ut at norske sportsjournalister skriver om politiske temaer.

6.3.1 Sportsjournalisters politiserte pressedeckning gjennom bruken av boikottrammen

Artikkelen *Fotballhykleriet* tar opp flere grunner til hvorfor NFF må velge å gjennomføre en boikott av fotball-VM i Qatar. Disse grunnene er blant annet at Qatar er et land som sliter med likestilling, diskriminering av homofile, og kanskje spesielt menneskerettighetsbrudd. Disse tre grunnene har i utgangspunktet ingenting med idretten å gjøre, men artikkelforfatteren bruker allikevel disse punktene til å forankre boikottargumentet som blir fremsatt. Artikkelen settes inn i en større politisk og samfunnsmessig kontekst, der det trekkes linjer mellom det norske samfunnets verdier, og hvilke verdier fotballen skal ha. Her ser vi helt tydelig at tolkningsrammen brukt i artikkelen er politisk forankret, og innholdet i artikkelen vier også mye tid til det politiske aspektet av fotballen. Dette er i tråd med forskning på tolkningsrammer som sier at tolkningsrammer blir brukt for å fremheve enkelte deler av informasjonen i et budskap (Chong & Druckman, 2007). Med andre ord brukes tolkningsrammen for å fremheve politiske aspekter av dekkningen av VM, og ikke for å fremheve sportslige aspekter, som er å forvente fra sportsjournalistikken.

Neste artikkel tar opp hvordan norsk boikott av VM kan bli en realitet, og hva bakgrunnen for boikottdebatten er. Artikkelen *Strider mot FIFAs vedtekter: Dette skal til for at Norge boikotter VM* tar opp dødsfallene og menneskerettighetsbruddene i Qatar i forbindelse med byggingen av stadioner og annen infrastruktur til VM. Igjen ser vi at boikottrammen brukes for å effektivt kommunisere et konkret aspekt av innholdet i artikkelen, og igjen ser vi at det er det politiske som trekkes frem og gjøres viktig av journalistene. Idretten og dens problemer knyttet til VM blir koblet indirekte til norske samfunns- og idrettsverdier, og journalistene gjør dette ved å sette bruke boikottrammen og sette boikottdebatten inn i en større kontekst, akkurat slik Hardin & Ash argumenterer for at amerikanske sportsjournalister gjør (Hardin & Ash, 2011).

Den tredje artikkelen er *Vil ikke profileres under fotball-VM: - Naturlig at vi ikke ønsker å markedsføre*, og den tar opp hvordan flere eliteserierklubber forholder seg til pressedeckningen av VM. Artikkelen viser hvordan politiske forhold påvirker den kommersielle biten av norsk fotball. Klubbene ønsker ikke å delta i promoteringen av VM, og ønsker heller ikke å profileres i forbindelse med verdens største idrettsarrangement, på grunn av den problematiske situasjonen i vertslandet. Hvordan idretten forholder seg til dette blir satt i fokus, og for flere av klubbene som nevnes i artikkelen blir det en verdidebatt der de må avgjøre om de skal boikotte VM eller ikke. Tolkningsrammen i seg selv får på denne måten

en kontekstualiserende kraft fordi leseren forstår konnotasjonene knyttet både til boikottdebatten, og til problemene i forbindelse med VM.

Den siste artikkelen i utvalget som bruker boikottrammen er *Friidrettsjef Sebastian Coe om OL-boikott: Meningsløst*. Artikkelen tar opp Coes syn på boikott av OL. Han mener at det er bedre å påvirke Kina gjennom idretten enn det er å boikotte OL for å vise misnøye med situasjonen. I denne artikkelen brukes boikottrammen negativt, ved at boikott blir fremstilt som en dårlig løsning på problemet som er Kinas behandling av uighurer og inngripen i Hongkong. Det trekkes helt klare linjer fra idretten til politikken, blant annet ved at idrettens politiske påvirkningskraft blir nevnt av Coe. Her brukes tolkningsrammen for å vise at idretten, enten gjennom dialog eller boikott, har en politisk påvirkningskraft som kan brukes for å løse politiske og samfunnsmessige problemer. Hele artikkelen handler om nettopp dette, at idretten kan påvirke en krevende situasjon i vertslandet. Boikottrammen blir her brukt for å få leseren til å forstå den politiske konteksten idretten befinner seg i når OL blir arrangert i Beijing.

6.3.2 Sportsjournalisters politiserte pressedekning gjennom bruken av idrettens politiske ansvar-rammen

Artikkelen *Russland utestengt fra FIFA-kongressen i Qatar* tar opp de idrettslige konsekvensene Russland blir pålagt etter deres krigføring og invasjon av Ukraina. Artikkelen skriver lite om faktiske idrettslige forhold, og er mer konsentrert om det juridiske aspektet av FIFA sin avgjørelse om å suspendere Russland fra VM-deltakelse. I tillegg trekker den frem den politiske konteksten som står bak FIFA sine avgjørelser, som nettopp er Russlands angrepskrig. Tolkningsrammen blir brukt for å umiddelbart få leseren til å fortolke innholdet med figurative politiske briller. Selv om det er en artikkel publisert i nettavisens sportssider er det ikke mye rom til det sportslige fordi artikkelen har som mål å fremheve konsekvensene en politisk handling har fått. Det trekkes en rød tråd direkte fra Russlands invasjon til det russiske landslagets suspensjon fra en kvalifiseringskamp mot Polen, og til utestengelsen av russiske fotball-ledere fra FIFA-kongressen. Tolkningsrammen som blir brukt i artikkelen er i seg selv med på å kontekstualisere innholdet i artikkelen. Dette kan vi se gjennom artikkelens fokus på de sportslige konsekvensene som følger en politisk handling.

I artikkelen *Klæbo-misnøye med forbundets OL-standpunkt: Har sagt klart fra internt* ser vi tegn på likheter i dekningen av OL og VM. Klæbo etterlyser et tydeligere standpunkt

fra eget forbund, og viser til NFFs håndtering og kommunikasjon knyttet til situasjonen i Qatar. Tolkingsrammen brukes i artikkelen til å prime leseren til å fortolke innholdet på en helt konkret måte, og denne måten er lik den vi har sett i bruken av den samme rammen i deknningen av VM. Forskjellen i bruken her er at denne artikkelen har et normativt preg, og at det ikke har blitt noen konsekvenser ut av den politiske situasjonen i Kina. Det trekkes ikke noen helt konkrete linjer mellom idretten og politikk utover det generelle om at idretten har et politisk ansvar.

Artikkelen *Varsler markering i sosiale medier i dag: - Viktig at idretten tar sin del av ansvaret* handler om at flere norske vintersportsutøvere har planlagt en markering i sosiale medier for å verne om ytringsfriheten, og ta avstand fra menneskerettighetsbruddene i Kina. Artikkelen tar opp en politisk markering fra idretten i møte med et politisk og humanitært problem knyttet til Ols vertsland, Kina. Igjen trekkes det linjer mellom idrett og politikk ved at idrettsutøvere knyttes til en politisk markering. Denne politiske markeringen kan sees som en markering som skal verne om demokratiske prinsipper. Det vises til at ytringsfriheten er under press flere steder i verden, og at idretten har et ansvar for å stå opp for noen grunnleggende verdier som menneskerettighetene og ytringsfriheten. Kina er et land med stor grad av overvåkning og sensur, og utøvernes markering blir satt opp som et direkte motstykke til dette i artikkelen. Markeringen kan forstås som et svar på situasjonen i Kina, og en markering av hva som skal definere norsk idrett og norske idrettsutøvere. Tolkingsrammen i artikkelen kontekstualiserer innholdet i artikkelen, og setter den inn i en større sammenheng ved at den reflekterer innholdet i artikkelen og kobler det til andre politiske markeringer i idretten, og til demokratiske verdier og prinsipper i form av ytringsfriheten.

Meningsinnholdsartikkelen *Skal Kina få bruke OL til å dysse ned forbrytelser mot menneskeheten?* trekker inn flere konkrete eksempler på hvordan idretten har et politisk ansvar. Helt konkret trekkes det i overskriften i artikkelen fram at idretten har et ansvar for at ikke Kina, eller andre vertsnasjoner i fremtiden, skal kunne bruke OL til å flytte fokus vekk fra de problematiske forholdene i landet. Bruken av tolkningsrammen, og måten journalisten trekker inn og refererer til konkrete hendelser er i tråd med hvordan de andre artiklene i utvalget som bruker samme tolkningsramme har gått fram. Artikkelen plasseres inn i et større lappeteppes av artikler som gir et helhetlig og politisert bilde av OL i Beijing. Hver enkelt artikkel er en selvstendig enhet, men sammen skaper de en politisk kontekst sportsjournalistikken knyttet til deknningen av OL plasseres inn i.

Den siste artikkelen i utvalget som har blitt undersøkt er *Håkonsen om Norge og 2022-OL*: - *Det er trist at så mange ser vekk*. Artikkelen trekker inn og refererer til flere hendelser, blant annet fotballandslagets markeringer, UEFA sin kampanje mot rasisme, og en NRK-artikkel om at selv om fotballandslaget har tatt et oppgjør med FIFA og Qatar så velger langrennsprofilene å unngå debatten tilknyttet OL. Disse referansene er med på å sette artikkelen inn i en større kontekst som til sammen skaper et helhetlig bilde av hvordan norsk pressedekning av OL har vært. Artikkelen fremmer en vinkling av innholdet som oppmuntrer leseren til å tolke innholdet fra en politisk synsvinkel, der det plasseres et normativt ansvar på idretten om dens politiske rolle, påvirkningskraft og ansvar. Artikkelen er også delt opp slik at tre ulike aktører i Håkonsen, Bjervig, og Kjølås får uttale seg og svare på hverandres uttalelser og kritikk, ikke ulikt hvordan den generiske konfliktrammen brukes i politisk journalistikk (Allern, 2018, pp. 226-227). Dette er også medvirker også på leserens forståelse av innholdet i artikkelen, og bidrar til at deknningen av OL blir politisert.

6.3.3 Hvilke forskjeller og likheter var det i den politiserte deknningen av OL og VM?

Nå som innholdet og tolkningsrammen i hver individuelle artikkel har blitt analysert og diskutert er det på tide å forsøke å finne svar på H3: den delen av nyhetsdeknningen som skriver om politiske aspekter ved OL og VM er lik i form. Dette vil jeg gjøre ved først ved å se på forskjeller og ulikheter i artiklene som brukte boikottrammen. Her er det verdt å ha i mente at det virker som om norske sportsjournalister i stor grad oppfører seg som amerikanske sportsjournalister gjorde i Hardin og Ash sin studie (2011), altså at de setter artikler inn i en større kontekst, og dermed fører artikler inn i den større diskursen av idrettsbegivenheter.

Hva var så funnene for artikler skrevet med boikottrammen? Det analysen og diskusjonen av boikottartikkelen om OL viste er at journalisten satte artikkelen inn i en større politisk og samfunnsmessig kontekst. Dette ble gjort ved å trekke brede linjer fra idretten til samfunnet generelt, og ved å peke på helt konkrete hendelser med samfunnsmessig eller politiske konsekvenser som idretten måtte ta stilling til. Alle artiklene med boikottrammen hadde et politisk preg og tok opp situasjonen i Qatar eller Kina, avhengig av om den handlet om VM eller OL. Ingen av artiklene skilte seg ut fra hverandre i stor grad i bruken av tolkningsrammen, eller i måten den ble plassert i en større sammenheng.

Bruken av rammen «idrettens politiske ansvar» viste noen individuelle forskjeller i artiklene. Alle artiklene brukte tolkningsrammen på en lignende måte og viste til hvilket ansvar idretten selv hadde i møte med politiske og samfunnsmessige problemstillinger. Likevel skiller artikkelen *Russland utestengt fra FIFA-kongressen i Qatar* noe fra de andre. I denne artikkelen var temaet hvilke sportslige konsekvenser Russlands krigføring i Ukraina skulle få. Det ble vist til suspensjon fra VM-kvalifisering, og til slutt at Russland også ble utestengt fra FIFA-kongressen. Artikkelen skiller seg spesielt ut ved at den trekker inn en rent juridisk problemstilling, noe ingen av de andre artiklene gjør. Dette er den største forskjellen fra en artikkel til resten, men den må likevel anses å være innenfor den politiserte dekningen av OL og VM.

Helhetlig har gjennomgangen av utvalget vist at artikler skrevet om OL i mindre grad trekker inn og referer til problemer, hendelser og andre aktuelle temaer som ikke er direkte koblet til OL. Unntaket er at flere av artiklene om OL viser til hvordan NFF og fotballandslaget tok et standpunkt i møte med situasjonen i Qatar. Det virker som at tolkningsrammen selv i større grad fungerer som en kontekstmarkør i den forstand at tolkningsrammen ikke bare skal gi leseren en pekepinn på hvordan innholdet skal tolkes, men også fungere som den håndfaste tingen det trekkes linjer fra mellom det politiske og sportslige i artikkelen. I artikler skrevet om VM trekkes det i større grad linjer mellom idrett og politikk, og det nevnes flere konkrete ting som hvordan fotballen skal forholde seg til VM og Qatar, hvordan eliteseriekubber forholder seg til boikott, og hvilke sportslige konsekvenser en politisk handling får. I det hele tatt er det et større spenn i innholdet i artiklene skrevet om VM enn artiklene skrevet om OL. Resultatene fra den kvantitative analysen kan belyse dette gjennom det rene antallet av artikler med politisert innhold skrevet om OL og VM. Det er ingen overraskelse at det er større spenn i innholdet i artikler skrevet om VM når det ble skrevet mer enn tre ganger så mange artikler med politisert innhold om VM som det ble om OL. Generelt sett ser vi allikevel at den politiserte dekningen av OL og VM er forholdsvis lik i utvalget.

Et siste moment som er verdt å ta opp er priming. Priming kan forstås som en prosess der informasjon blir mer tilgjengelig gjennom gjentatt eksponering, og at prosessen involverer at mottakeren av budskapet ilegger denne informasjonen mer vekt enn annen informasjon om det samme temaet (Chong & Druckman, 2007, p. 115). Ved å vinkle artikkelen med en konkret tolkningsramme har journalisten plassert artikkelen i en større kontekst som tillater

leseren å forstå de politiske overtonene i artikkelen, selv om det ikke blir nevnt helt konkret hva disse er. Dette vil kun gjelde for de leserne som har blitt eksponert for denne tolkningsrammen tidligere, og som har internalisert de politiske overtonene tolkningsrammen bringer med seg. Tolkningsrammen vil gi leseren en umiddelbar forståelse for innholdet i artikkelen, og dermed plasseres artikkelen i den større diskursen som er dekkningen av OL og VM. Det blir da trukket en linje fra tolkningsrammen og artikkelens innhold, og til alle andre artikler med samme tolkningsramme som leseren har lest. Nettopp dette vil være likt i dekkningen av både OL og VM, men i siden det ble skrevet flere politiserte artikler i dekkningen av VM vil det naturlig også være potensial for flere koblinger og en større, mer kompleks kontekst i dekkningen av VM.

6.4 Norsk journalistikk og dekkningen av OL og VM

I denne delen av oppgaven skal jeg gå igjennom og diskutere resultatene av analysen i del 5.2.1. Funnene fra analysen vil bli brukt for å besvare hypotese 4: *Den delen av dekkningen fra sportsjournalistikken som dreier seg om politiske aspekter ved OL og VM vil følge norsk journalistisk ideologi slik den uttrykkes i Vær Varsom-plakaten.*

6.4.1 Norsk journalistisk ideologi

Det første steget i denne diskusjonen vil være å helt konkret definere hva jeg anser som norsk journalistisk ideologi. Deuze hevder at man finner den yrkesmessige ideologien som brukes i journalistikken ved å studere hvordan journalister fra alle profesjonelle livsaspekter forhandler fram kjerneverdiene i deres praktiske arbeid (Deuze, 2005, p. 458). Med andre ord består journalistisk ideologi av resultatene av den faglige diskursen knyttet hvilke kjerneverdier journalistikken selv mener er viktigst. I Norge har vi et organ kalt Pressens Faglige Utvalg (PFU) som har utarbeidet et dokument med disse kjerneverdiene som kalles Vær Varsom-plakaten. Denne plakaten anses normalt som et rent presseetisk dokument, men Vær Varsom-plakaten bygger også på de samme idealtrekkene Deuze har operasjonalisert (Deuze, 2005), men den er tilpasset en norsk kontekst. Med andre ord, de presseetiske paragrafene i Vær Varsom-plakaten oppfyller idealtrekkene Deuze har operasjonalisert. Dette kommer spesielt tydelig frem i Vær Varsom-plakatens punkt 1 som handler om pressens samfunnsrolle. Denne oppgaven vil anse Vær Varsom-plakaten som et uttrykk for norsk journalistisk ideologi fordi den er et resultat av journalistikkens diskurs rundt hvordan journalistikken selv skal operere. Dette er i tråd med måten Deuze mener at

journalistisk ideologi kan sees i praksis (Deuze, 2005, p. 458). Vær Varsom-plakaten vil altså anses som et uttrykk for norsk journalistisk ideologi, og artiklene i utvalget vil måles opp mot punktene i plakaten for å undersøke om de opprettholde den norske journalistiske ideologien.

For denne oppgaven er det noen av punktene i Vær Varsom-plakaten som er mer relevante enn andre. Punktene som aktivt vil bli brukt i min diskusjon er punkt 1.1-1.5 som handler om pressens samfunnsrolle (PFU, 2021). De resterende punktene i Vær Varsom-plakaten handler i større grad om god presseetikk relatert til integritet og troverdighet, og til journalistens atferd i møte med kilder. Disse punktene av Vær Varsom-plakaten sier ikke noe om idealtrekkene Deuze har operasjonalisert, og faller derfor utenfor denne oppgavens omfang. Punkt 1.1 tar utgangspunkt i ytringsfrihet, informasjonsfrihet og trykkefrihet som grunnelementer i et demokrati (PFU, 2021, punkt 1.1). Punkt 1.2 går ut på at pressen skal ivareta viktige oppgaver som informasjon, debatt og samfunnskritikk, og at pressen har et spesielt ansvar for at ulike syn får komme til uttrykk (PFU, 2021, punkt 1.2). Punkt 1.3 går ut på at pressen skal være uavhengig, og verne om ytringsfriheten trykkefriheten og offentlighetsprinsippet (PFU, 2021, punkt 1.3). Punkt 1.4 går ut på at pressen har en rett til å informere om det som skjer i samfunnet, og til å avdekke kritikkverdige forhold (PFU, 2021). Punkt 1.5 går ut på at pressen har et ansvar for å beskytte enkeltmennesker og grupper mot overgrep og forsømmelse fra offentlige myndigheter, institusjoner, private foretak, eller andre (PFU, 2021, punkt 1.5).

Punktene beskrevet over handler i liten grad om etikk og umiddelbarhet, som Deuze også mente er en del av journalistisk ideologi (Deuze, 2005). Disse idealtrekkene er også representert i norsk journalistisk ideologi gjennom Vær Varsom-plakaten, men i andre punkter enn de beskrevet over. Unntaket er idealtrekket etikk. Vær Varsom-plakaten anses i seg selv å være etiske retningslinjer for journalistisk praksis. Det er derfor vanskelig å peke ut helt konkrete ting i en artikkel som viser at etikken er ivaretatt. Etter det jeg har oversikt over ble ingen av artiklene i utvalget mitt klaget inn eller felt i PFU for brudd på noen av punktene i Vær Varsom-plakaten. Derfor antar jeg at alle artiklene i utvalget har fulgt norsk journalistisk ideologi når det gjelder etikk. Når det gjelder autonomi er det en viktig del av norsk journalistisk ideologi at pressen skal opptre uavhengig, og ikke la seg påvirke av ytre krefter, noe som også reflekteres i punkt 1.1 og punkt 1.3. Pressen skal være autonom, altså selvstyrende, og det er ingenting som tyder på at pressens autonomi har vært truet i artiklene i

utvalget. Den delen av norsk journalistisk ideologi som omhandler autonomi og etikk virker med andre ord å være godt ivaretatt i den norske sportsjournalistikken.

Idealtrekket umiddelbarhet er i denne sammenhengen noe mer uklart. Flere av artiklene i utvalget fungerte mer som oppfølgingssaker enn de gjorde som «siste nytt». I disse artiklene ble saken gjerne beskrevet eller belyst fra et nytt synspunkt, eller det var en ny kilde som uttalte seg om en sak. I disse tilfellene er det vanskelig å si noe om artikkelens umiddelbarhet, fordi den kan ha blitt skrevet flere uker etter at hendelsen først ble rapportert om. Det ble for eksempel skrevet mange følgesaker om boikottdebatten knyttet til VM og problematikken knyttet til idrettssamarbeidssavtalen mellom Norge og Kina. Spesielt artiklene kategorisert som meningsinnhold skiller seg ut her siden de ikke rapporterer noe nytt, men heller har som mål å kommentere på den konkrete hendelsen. Det helhetlige bildet av umiddelbarhet i utvalget er at artiklene ble publisert innen rimelig tid etter at hendelsen fant sted, eller en ny kilde uttalte seg om hendelsen, men dette er punktet anses mindre viktig siden det er i nettavisens egen interesse å alltid publisere en artikkel så fort det er forsvarlig å gjøre det. Nyheter mister sin verdi om de blir rapportert for sent, og i den sammenheng er punktet om umiddelbarhet ikke relevant for kjernen av denne oppgaven. Samtidig er det viktig å konstatere at flere av artiklene bringer nye synspunkter eller vinklinger inn i deknningen av arrangementene.

6.4.2 Kjernen i norsk journalistisk ideologi som fremkommer i utvalget av artikler

Kjernen i analysen av utvalget er hvordan artiklene oppfyller pressens samfunnsrolle. Deuze har dette som et eget idealtrekk i journalistisk ideologi (Deuze, 2005), og Vær Varsom-plakaten vier hele punkt 1 til dette (PFU, 2021). Pressens objektivitet blir ikke nevnt ordrett, men objektivitetsprinsippet kommer fram i punkt 1.2. Punkt 1.1 handler om ytringsfrihet, informasjonsfrihet og trykkefrihet, og sier at en fri og uavhengig presse er en av de viktigste institusjonene i et demokratisk samfunn. Det er vanskelig å peke ut helt konkrete setninger eller avsnitt i artiklene i utvalget som tydelig opprettholder dette punktet. Om man har en mer holistisk tilnærming vil man se at hver enkelt artikkel bygger opp en helhetlig nyhetsdekning av OL og VM som oppfyller punkt 1.1 i Vær Varsom-plakaten. Nettavisene informerer og opplyser leseren om menneskerettighetsbrudd i Kina og Qatar, hva som blir gjort, eller ikke gjort, av de ansvarlige idrettsorganisasjonene som styrer OL og VM, hvilke tiltak som blir gjort av norske utøvere og forbund, hva politikere mener om det hele, og det er rom for flere synspunkter i artiklene. Dette skjer fordi disse nettavisene opererer i et fritt og demokratisk

land som Norge, som ikke legger føringer for pressens arbeid. Dette understøttes også i Reporters Without Borders sin pressefrihetsindeks (RSF, 2023). Som en helhet er det tydelig at artiklene i utvalget oppfyller punktene i Vær Varsom-plakaten om pressens samfunnsrolle.

Punkt 1.2 i Vær Varsom-plakaten går ut på at pressen skal passe på at ulike syn kommer til uttrykk, og at den ivaretar debatt, informasjon og samfunnskritikk. Dette er et punkt som også gjenspeiles i samtlige artikler i utvalget. Alle artikler har gitt informasjon fra begge sider av saken, og flere ulike syn har fått komme til uttrykk. Samtidig representerer utvalget en varierende grad av dette, og man kan se dette spesielt i hvor lite Qatar har fått uttale seg om VM, og Kina har fått uttale seg om OL. Flere av artiklene viser til de samme uttalelsene fra talspersoner for VM eller OL. Unntaket kommer i artikkelen *VM-sjefens dødsfall svar vekker reaksjoner: - Kaldt og kynisk*, der Al Khater blir sitert, og han får uttale seg om en enkelt migrantarbeiders dødsfall. Qatars syn på saken blir her representert, selv om dette også blir satt i kontrast med andre syn på saken. I dekkningen av OL så vi mye av det sammen, altså at Kinas syn på saken ble satt i kontrast til det typiske vestlige synet på saken. I en artikkel fra TV2, *Tidligere landslagstrener tror han ble overvåket av Kina*, hvor det blir påpekt at TV2 forsøkte å kontakte den kinesiske ambassaden uten å få svar på spørsmålene sine. Objektivitetsprinsippet er på plass i alle artiklene i utvalget, men det er også flere av artiklene der det er viet mest plass til sider av saken som passer inn med verdier i et vestlig samfunn. Dekningen ville muligens ikke blitt opplevd som objektiv i en annen del av verden.

Noen av artiklene i utvalget er kategorisert som meningsinnhold. Dette gjelder artikkel én, seks, og fjorten. Disse artiklene er meningssaker som ikke er bundet av de samme objektivitetskravene vanlige nyhetsartikler er. Meningsinnhold blir ofte merket i nettaviser, og det står gjerne en kort notis om at artikkelen ikke representerer nettavisens synspunkt, men at forfatter står for innhold og mening i artikkelen. Artikkel seks og fjorten er skrevet av TV2s sportskommentator Mina Finstad Berg, og har et mer refererende og objektivt preg. Det kommer ikke fram en tydelig mening, men det er verdt å merke seg at forfatteren av artikkelen kan prege innholdet med sin mening. Artikkel én derimot har et tydelig normativt preg som kommer fram allerede i underoverskriften. Artikkelen er merket som en kronikk av NRK, og er skrevet av en forfatter, ikke en journalist. I artikkelen kommer det tydelig fram at Mjønes ønsker en norsk boikott av VM. Han argumenterer for hvorfor han mener Norge må boikotte samtidig som han gir informasjon om sakens kjerne. Begrepet trench warfare dynamics handler om at meninger kan bli forsterket både gjennom bekreftelser og motsigelser

(Karlsen et al., 2017, abstract). Den informerende delen av artikkelen kan altså fortsatt fungere som objektiv informasjonsspredning, selv om vinklingen av artikkelen motsier det leseren mener om temaet. Det helhetlige inntrykket av utvalget er allikevel at artiklene oppfyller idealtrekket om objektivitet slik det er forstått i norsk journalistisk ideologi.

Punkt 1.3 handler om at pressen skal verne om ytringsfrihet, trykkefrihet og offentlighetsprinsippet. Det trekkes også fram at avtaler om eksklusiv formidling av arrangementer ikke skal være til hinder for fri nyhetsformidling (PFU, 2021, punkt 1.3). NRK og TV2 eide rettighetene til å vise fotball-VM på tv i Norge. De hadde altså eksklusive formidlingsrettigheter av VM på en plattform. Det er ingenting i utvalget som tyder på at disse rettighetene har påvirket pressedekningen av VM. Som vi så i den kvantitative analysen har VG skrevet flest artikler om både OL og VM. Selv om NRK og TV2 eier rettighetene til å vise fotball-VM på tv har altså ikke deres eksklusive rettigheter hindret VG i å gjøre sin jobb i dekningen av VM. Det er heller ingenting i utvalget som tyder på at NRK og TV2 har vært mindre kritiske, eller i mindre grad har oppfylt sin samfunnsrolle i sin dekning av VM. NRK har publisert en egen artikkel der nyhetssjef Pål Marius Tingve forklarer NRK sin posisjon, og hvordan de har tenkt til å gjennomføre NRKs samfunnsoppdrag (Rove Bentsen, 2022), og en kommentarartikkel skrevet av sportsredaktør Espen Olsen Langeveld som tar opp hvorfor NRK sender VM, og hvordan de skal belyse hva FIFA og Qatar står for (Olsen Langeveld, 2022). Det er ingen hemmelighet hvem som eide rettighetene under dekningen av VM, og det er heller ikke noe som tyder på at det er noen brudd på punkt 1.3.

De aller fleste artiklene i utvalget oppfyller også punkt 1.3 gjennom hva som er i fokus i innholdet. Artiklene i utvalget ble valgt ut fra den politiske delen av dekningen, og det er derfor ingen overraskelse at de fleste artiklene dermed også oppfyller kravet om at pressen skal verne om ytringsfriheten, pressefriheten, og offentlighetsprinsippet. Én artikkel som skiller seg ut i utvalget er artikkel nummer ni, *Triumfen samlet et splittet Argentina: - Det løfter oss ut av depresjonen*. Denne artikkelen skiller seg ut ved at det er den klart mest sportsfokuserende artikkelen i utvalget. Alle artiklene er relatert til idrett, men denne artikkelen vier mye tid til å skrive om betydningen Argentinas VM-seier betyr for befolkningen i et land som befinner seg i en økonomisk krise. Artikkelen gir relevant bakgrunnsinformasjon om den pågående økonomiske krisen i Argentina, men den er i mindre grad opptatt av å verne om de demokratiske prinsippene. Det sportslige innholdet går på bekostning av det politiserte

innholdet i denne artikkelen. Generelt sett er det likevel god dekningen i utvalget for å si at punkt 1.3 opprettholdes, men dette er ikke like tydelig som punkt 1.1 og 1.2.

Punkt 1.4 går ut på at pressen har en rett til å informere om hva som foregår i samfunnet, og til å avdekke kritikkverdige forhold. Det er i dette punktet det begynner å bli komplekst. Alle artiklene i utvalget skriver om kritikkverdige forhold, men det er ytterst få av dem som faktisk har avdekket de kritikkverdige forholdene selv. De fleste artiklene trekker inn og refererer til hendelsene og menneskerettighetsbruddene i Kina eller Qatar, avhengig av hva de handler om, men de avdekker ingen nye kritikkverdige forhold. For det meste kommer ny informasjon i form av nye uttalelser fra funksjonærer, idrettsfolk eller talspersoner som representerer ulike sider av saken. For en leser som ikke har fått med seg noe om de bakenforliggende hendelsene vil det å lese en konkret artikkel resultere i at leseren blir informert og opplyst om det som skjer i Kina eller Qatar, og setter nye syn eller perspektiver inn i en større sammenheng. Artiklene kan på denne måten sies å ha dokumentert og informert om kritikkverdige forhold. Dette er å strekke ordleggingen i punkt 1.4 for å få det til å bety det jeg ønsker. Totalt sett avdekker ikke artiklene i utvalget brukt i analysen av H4 i seg selv kritikkverdige forhold, men de fortsetter å informere om situasjonen ved å kontinuerlig bringe lys til nye sider av saken. Ut fra dette mener jeg at ordlyden i punkt 1.4 kan sies å være oppfylt i artiklene i utvalget.

Det siste punktet jeg vil bruke for å vurdere hvordan artiklene i utvalget bekrefter eller avkrefter H4, er punkt 1.5. Dette punktet går ut på at nyhetsmediene har et ansvar for å verne om enkeltmennesker og grupper fra overgrep og forsømmelse fra myndigheter, institusjoner, næringsvirksomhet eller andre (PFU, 2021, punkt 1.5). På den ene siden er det mulig å argumentere for at alle artiklene i utvalget er med på å beskytte enkeltmennesker og grupper mot overgrep og forsømmelse ved at de belyser situasjonen og skriver om hva som skjer både i Kina og Qatar i stadig nye artikler. Dette er dermed med på å opprettholde et kontinuerlig press mot statene som begår menneskerettighetsbrudd. En annen måte pressen beskytter enkeltpersoner på kan vi se i artikkel nummer 15 som handler om at en tidligere norsk landslagssjef mener seg overvåket av Kina. Her blir det forklart i detalj hvordan den tidligere landslagssjefen mener at han ble overvåket, og det vises til de nasjonale sikkerhetsrådene fra PST om Kina og kinesiske miljøer. Artikkelen kan bidra til at leserne er mer forsiktig i møte med Kina, og på denne måten kan en si at pressen verner om enkeltpersoner.

Den andre måten å forstå punkt 1.5 på er at pressen skal avdekke forhold, og dermed beskytte enkeltmennesker og grupper fra det som har blitt avdekket og bidra til å endre situasjonen. Dekningen av OL og VM bar ingen preg av bedring av menneskerettighetssituasjonen i Kina eller Qatar. Det ble skrevet mange artikler som tok for seg menneskerettighetsbruddene i Kina og Qatar, dødsfallene i forbindelse med arbeid på VM-stadioner i Qatar, overvåkingen fra den kinesiske staten, angrep på norske utøveres ytringsfrihet osv. I utvalget som er brukt i denne delen av oppgaven er det ingen artikler som viser til en konkret forbedring av forholdene. Noen av artiklene som handler om VM viser til at det har blitt gjennomført lovendringer og reformer i Qatar som skal beskytte migrantarbeidere og verne om deres arbeidstakerrettigheter, men de samme artiklene skriver også om hvordan disse endringene i lovgivning ikke har ført til særlig endring i praksis.

Relatert til H4 mener jeg at pressen opprettholder sin rolle i samsvar med Vær Varsom-plakaten punkt 1.5. Pressen har ingen reell makt til å endre lovgivning eller praksis, den kan kun belyse og sette saker på dagsorden. Norsk presses makt er begrenset når den avdekker forhold i land i andre deler av verden. Samtidig spiller norsk presse en viktig rolle når den avslører norske myndigheters rolle og samspill med stater som begår menneskerettighetsbrudd. Det ser vi for eksempel i saken om idrettsavtalen med Kina. Det norsk presse også har gjort er å skrive om forholdene i Kina og Qatar, og dermed tvunget nordmenn, norske aktører, og norske politikere til å ta stilling til hva som skjer der. Norsk presse kan ha bidratt til at fotballandslaget markerte for menneskerettigheter før en VM-kvalifiseringskamp, og til at norske vinteridrettsstjerner gjennomførte en markering i sosiale medier. Dette mener jeg bekrefter H4.

7 Konklusjon

I konklusjonen vil jeg gi mer definitive svar på hver enkelt av hypotesene, og bruke disse til å besvare den overordnede problemstillingen for denne oppgaven: i hvilken grad ble den sportsjournalistiske pressedekning av OL i Beijing og VM i Qatar politisert, og hvordan skrev norske sportsjournalister om politiske temaer tilknyttet disse mesterskapene. Til slutt vil jeg gå gjennom mulige implikasjoner funnene mine gir, og gi forslag til videre forskning som

kan bidra til å bedre forstå hvordan sportsjournalister forholder seg til politiske aspekter av idrett.

7.1 Oppgavens endelige konklusjon på hypoteser og problemstilling

7.1.1 Hvilke forskjeller ble avdekket i dekningen av OL og VM?

Det er tydelige forskjeller i dekningen av OL og VM. Pressedekningen av VM var i større grad enn dekningen av OL politisert. Bruken av politiske tolkningsrammer var vesentlig større under dekningen av VM. Etter å ha dykket dypere ned i materialet ble det også avdekket at bruken av tolkningsrammer ikke bare skilte seg som en helhet, men det var også forskjeller i bruken av tolkningsrammer etter sjanger, og det var forskjeller i dekningen av OL og VM i nettavisene som er brukt i denne oppgaven. OL og VM hadde forskjellige samfunnsrelaterte problemstillinger knyttet til seg, og koronasituasjonen var ulik på det tidspunktet arrangementene ble gjennomført. Dette kan være medvirkende forklaringer på forskjellene som er funnet i denne oppgaven, men forskjellene i det totale materialet, etter sjanger og etter nettavis gir inntrykk av at hypotesen «*Dekningen av OL og VM vil være systematisk ulik med hensyn til grad av politisering og bruk av tolkningsrammer*» kan bekreftes. Dekningen av VM var i større grad politisert enn dekningen av OL, selv om begge arrangementer har fått rettet anklager om brudd på menneskerettigheter mot seg, og det var under ett år mellom gjennomføringen av arrangementene. Det er derfor lite sannsynlig at det har vært et stort ideologisk skifte i hvordan sportsjournalister arbeider med politiske temaer knyttet til idrett, og det er med overveiende sannsynlighet at dekningen var ulik på grunn av alternative forklaringer som koronasituasjonen, boikottopprøret knyttet til VM, korrupsjonsanklagene mot FIFA, og ikke minst de politiske overtonene som var til stede under både OL og VM.

7.1.2 Skriver norske sportsjournalister om politikk?

Hva ser vi så om vi skal forsøke å besvare H2a, i samsvar med tidligere forskning på hvilke temaer sportsjournalister skriver om vil ikke norske medier skrive utbredt om politiske aspekter og hendelser knyttet til VM i Qatar eller OL i Beijing, og H2b, norske medier vil skrive om de større sosiale og politiske kontekstene knyttet til VM i Qatar og OL i Beijing slik forskning fra USA viser at amerikanske sportsjournalister gjør? Den ulike dekningen av OL og VM gjør det vanskelig å kunne avkrefte eller bekrefte en konkret hypotese. Ved å se på fordelingen av politiske tolkningsrammer etter avis i tabell 4.5 og tabell 4.8 i del 4 av

oppgaven ser man at selv om det er stor forskjell i hvor mye politiske rammer blir brukt, så er nettavisene relativt samstemte i bruken av politiske tolkningsrammer i deknningen av OL og VM. Dette tyder på at norske sportsjournalister og redaksjonene i de tre nettavisene gjorde like vurderinger, og at norske sportsjournalister faktisk skriver om de større sosiale og politiske kontekstene knyttet til idrett. Forskjellen ligger i hvor stor grad den sportslige deknningen blir politisert. Under OL ble deknningen i liten grad politisert, noe det kan være flere grunner til, for eksempel det diplomatiske forholdet til Kina, koronapandemien, og utøvernes medaljesjanser og syn på idrettsarenaen som politisk plattform. Under deknningen av VM ble derimot deknningen i stor grad politisert. Et annet moment som ble nevnt i diskusjonen er at artiklene like gjerne kunne vært publisert som alminnelig nyhetsstoff. Allikevel var det sportsjournalister, for det meste, som skrev artiklene og de ble for det meste publisert i nettavisenes sportssider. Dette vitner om redaksjonelle valg som tillater sportsjournalister å skrive om politiske temaer når disse dukker opp i idrettens verden. Disse forskjellene og mulige grunner til forskjellene har jeg forsøkt å dekke i del 6.2.2 som gir grunnlag for å besvare H2a og H2b. Selv om det er forskjeller i deknningen av OL og VM mener jeg at min gjennomgang viser at H2a er svekket og H2b styrket, fordi pressedekningen av OL og VM har vist en politisering av idretten, og sportsjournalistene trekker inn sosiale og politiske kontekster i deknningen av idrettsarrangementene.

7.1.3 Ulikheter i form i den politiserte deknningen

Hvilke svar ga den kvalitative analysen i delkapittel 5.1 og diskusjonen i delkapittel 6.3 knyttet til hypotese 3: *den delen av nyhetsdekningen som skriver om politiske aspekter ved OL og VM er lik i form?* Den politiserte deknningen av OL og VM ser ut til å være relativt lik, med noen forskjeller i hvilke linjer som blir trukket fra idrett til politikk, og den generelle tendensen til å referere til fotballen og dens markeringer mot menneskerettighetsbrudd i Qatar. Med tanke på at fotballandslagets markeringer skjedde før deknningen av OL virkelig begynte å dra seg til er dette naturlig. Sportsjournalister vil i følge Hardin og Ash sette artikler inn i en fortid-nåtid-fremtid kontekst (Hardin & Ash, 2011, p. 31), og dermed er det naturlig at sportsjournalister viser til en markering fra fotballen som protesterer mot de samme problemene som også finnes i OLs vertsnasjon. Dette er også i tråd med konklusjonen om å styrke H2b som sier at sportsjournalistikken vil sette artikler inn i en større politisk kontekst der dette er hensiktsmessig. Måten sportsjournalister kontekstualiserer artiklene og trekker linjer mellom politikk og samfunn, og idretten selv, er relativt lik i alle artiklene i utvalget. Forskjellene er synlig først og fremst i hvilke linjer som blir trukket fra idretten til politikk og

samfunn. I dekningsen av VM var det flere politiske og samfunnsmessige temaer som ble trukket inn, blant annet økonomi, juss og hvilke verdier idretten skal stå opp for. I dekningsen av OL ble det først og fremst referert til menneskerettighetsbrudd. En mulig tolkning av artikkelen *Varsler markering i sosiale medier i dag: - Viktig at idretten tar sin del av ansvaret* er at idretten forsvarer demokratiske verdier og prinsipper. Dette krever en leser som er både interessert i idrett og politikk for å nå denne tolkningens budskap, fordi dette budskapet krever noe velvilje og lesning mellom linjene. Tolkingsrammenes primingeffekt blir også kort tatt opp i diskusjonskapittelet, og det vises til at denne effekten kan bidra til å sette en artikkel i en større kontekst. Fordi det ble skrevet en større mengde politiserte artikler om VM enn det ble om OL kan tolkningsrammenes priming skape ulikheter i dekningsen av OL og VM. Basert på dette mener jeg at H3 kan bekreftes. Det er ingen store forskjeller i utvalget som tilsier at hypotesen kan avkreftes eller svekkes. Derimot viser resultatene og diskusjonen av resultatene at den politiserte dekningsen av OL og VM i praksis er relativt lik selv om det ble skrevet langt flere politiserte artikler om VM enn om OL.

7.1.4 Norsk journalistisk ideologi i dekningsen av OL og VM

Basert på diskusjonen i del 6.4 knyttet til hypotese 4, om *den delen av dekningsen fra sportsjournalistikken som dreier seg om politiske aspekter ved OL og VM vil følge norsk journalistisk ideologi slik den uttrykkes i Vær Varsom-plakaten*, mener jeg at det er grunnlag for å si at hypotesen er styrket. Norske journalister har gjennom artiklene i utvalget fulgt det jeg har definert som norsk journalistisk ideologi i stor grad. Noen artikler i utvalget skiller seg ut på enkelte punkter, men det helhetlige inntrykket av dekningsen i utvalget viser at norsk sportsjournalistikk ikke er det Rowe har beskrevet som nyhetsmediens leketøysavdeling (Rowe, 2007). Derimot viser norske sportsjournalister at de er opptatt av å informere leseren om de bakenforliggende hendelsene som gir mening til innholdet i artiklene de skriver. Det er noen unntak i utvalget, men det helhetlige bildet av utvalget støtter H4.

7.1.5 Konklusjon på problemstillingen

Oppgavens problemstilling er *'I hvilken grad ble den sportsjournalistiske pressedekning av OL i Beijing og VM i Qatar politisert, og hvordan skrev norsk sportsjournalistikk om politiske temaer tilknyttet disse mesterskapene?'*

Norsk sportsjournalistisk pressedekning av OL og VM ble i stor grad politisert om man kun ser på den totale oversikten i utvalget på 1667 artikler. Forskjellene ble avdekket ved å dele artiklene etter tema, altså OL og VM, og dermed ble det klart at deknningen av VM var langt mer politisert enn deknningen av OL. Dette kan det være flere ulike grunner til, men det som ble klart etter gjennomgangen av datamaterialet er at norske sportsjournalister i stor grad politiserer deknningen av et idrettsarrangement der det er nødvendig. Det er overraskende at det er så stor forskjell i mengden politiserte artikler skrevet om OL og VM, men vi kan se at den politiserte deknningen er svært lik i form, uavhengig av artikkelens tema. Analysen og diskusjonen av pressedekningen av OL og VM har vist at det kun er små forskjeller i hvordan norske sportsjournalister skrev om den politiserte delen av idrettsarrangementene. Det er vanskelig å gi et konkret svar på den første delen av problemstillingen fordi det var så stor forskjell i den totale deknningen av OL og VM. Dekningen av VM brakte også opp langt flere tema enn deknningen av OL, og er dermed litt vanskelig å sammenligne direkte. Dekningen av OL ble i noen grad politisert, men ikke på langt nær så politisert som deknningen av VM ble. Den andre delen av problemstillingen har et mer konkret svar. Norske sportsjournalister skrev om de politiske aspektene ved OL og VM som om de var politiske journalister. Relevant bakgrunnsinformasjon om politikken ble trukket inn og relatert til idretten, og ulike aktører ble satt opp mot hverandre for å belyse ulike sider av den aktuelle saken. Norske sportsjournalister viste gjennom artiklene i oppgavens utvalg at de fulgte de samme prinsippene og idealene som utgjør norsk journalistisk ideologi, og som de antatt mer seriøse delene av pressen følger. Den politiserte deknningen av OL og VM skilte seg mer ut fra den «vanlige» sportsjournalistikken som ikke har som mål å informere lesere om den politiske situasjonen i et idrettsarrangements vertsland, men som i større grad konsentrerer seg om resultater. Sportsjournalister skrev om OL og VM både som ordinære sportsjournalister, men også som om de jobbet i den politiske delen av avisen.

7.2 Implikasjoner og videre forskning

Hvilke implikasjoner har denne oppgaven fått? Det er tydelig at sportsjournalistikken i Norge bidrar til å informere lesere om den politiske og samfunnsmessige situasjonen i land der idrettsarrangementer pågår. Man kan ikke lenger kalle sportsjournalistikken useriøs fordi vi tydelig har sett at det også er rom for mer seriøse artikler. Synet på skandinavisk sportsjournalistikk slik den er beskrevet av Boyle og Rowe (Boyle, 2006; Rowe, 2007)

stemmer ikke over ens med funnene i denne oppgaven som beskriver norsk sportsjournalistikk.

Funnene i denne oppgaven viser at det ikke er belegg for å kalle sportsjournalistikken useriøs, eller pressens leketøysavdeling. Allikevel har oppgaven sine begrensninger. Det er blant annet ikke mulig å si noe om hva journalistene tenker om det politiserte arbeidet de gjør. Er det slik at journalisten reflekterer over pressens generelle samfunnsoppdrag når de skriver om de politiske aspektene ved idrettsarrangementet de dekker? Eller ønsker de egentlig å kun skrive om resultater og prestasjoner fra idretten? En intervjustudie av journalistene som har skrevet artiklene som er tatt med i denne oppgaven vil kunne gi svar på dette, og gi en dypere forståelse for hvordan norske sportsjournalister arbeider med det politiserte innholdet i dekningen av OL og VM. Dette åpner også for å intervju journalister som jobbet med dekningen av både OL og VM, og stille spørsmål om hvorfor dekningen var så ulik. Dette kan gi svar på ting denne oppgaven kun kan spekulere om.

Denne oppgaven trekker også inn priming som er en medieeffekt. Videre forskning kan utforske dette i større grad og undersøke om man finner igjen de samme medieeffektene i sportsjournalistikken som man finner i politisk journalistikk. Her kan man undersøke om den politiserte dekningen av OL og VM gir lignende resultater som forskning på medieeffekter i politisk journalistikk.

Mer generelt kan koronasituasjonen under OL og VM, boikottopprøret blant supporterne i fotball, korrupsjonsanklagene mot FIFA, Norges medaljesjanser under OL, og Norges sjanse til å kvalifisere seg til VM ha vært med på å påvirke hva journalistene skrev om i artiklene som var gjenstand for analyse i denne oppgaven. Videre forskning kan også gå inn i disse temaene og undersøke hvordan disse tingene kan ha påvirket pressdekningen av OL og VM.

Litteraturliste

Allern, S. (2018). *Journalistikk og kildekritisk analyse* (2. utgave. ed.). Cappelen Damm akademisk.

- Andersen Bakken, B. (2021). Landslagets Qatar-markering får kritikk: – Redd man gjør dette for å unngå boikott. *TV2*. <https://www.tv2.no/sport/fotball/landslagets-qatar-markering-far-kritikk-redd-man-gjor-dette-for-a-unnga-boikott/13908844/>
- Arnesen Strømshoved, K., Aaserud, M. E., Høidalen, I., & Boge-Fredriksen, H. C. (2022). KONTROVERSENE I VM: ØL-NEKT OG RASENDE KAPTEINER. *VG*. <https://www.vg.no/sport/fotball/i/O8k55E/fotball-vm-i-qatar-dette-er-kontroversene>
- Arntzen, M., & Langeveld, E. (2021). ERNA SOLBERG OM VM I QATAR: – IDRETTEBESTEMMER OG GJØR SIN EGEN VURDERING. *VG*. <https://www.vg.no/sport/fotball/i/7KRPdK/erna-solberg-om-vm-i-qatar-idretten-bestemmer-og-gjoer-sin-egen-vurdering>
- Baden, C. (2020). Framing the News. In K. Wahl-Jorgensen & T. Hanitzsch (Eds.), *The Handbook of Journalism studies* (Second ed., pp. 229-245). Routledge.
- Bjelland, V. (2021). – Skal man boikotte Qatar, må man faen meg boikotte OL i Kina også. *TV2*. <https://www.tv2.no/sport/fotball/skal-man-boikotte-qatar-ma-man-faen-meg-boikotte-ol-i-kina-ogsaa/13912153/>
- Boge-Fredriksen, H. C., Arnesen Strømshoved, K., Helle, M., Herrebrøden, Ø., & Bucher, J. (2022). VIL IKKE PROFILERES UNDER FOTBALL-VM: – NATURLIG AT VI IKKE ØNSKER Å MARKEDSFØRE. *VG*. <https://www.vg.no/sport/fotball/i/BW0Aqv/vil-ikke-profileres-under-fotball-vm-naturlig-at-vi-ikke-oensker-aa-markedsfoere>
- Boykoff, J. (2022). Athlete activism and the Olympic Games: A dialectic of resistance and restriction. In (1 ed., Vol. 1, pp. 8-19). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781003140290-2>
- Boykoff, J., & Carrington, B. (2020). Sporting dissent: Colin Kaepernick, NFL activism, and media framing contests. *International review for the sociology of sport*, 55(7), 829-849. <https://doi.org/10.1177/1012690219861594>
- Boyle, R. (2006). *Sports journalism : context and issues*. SAGE.
- Broussard, R. (2020). "Stick to Sports" is Gone: A Field Theory Analysis of Sports Journalists' Coverage of Socio-political Issues. *Journalism studies (London, England)*, 21(12), 1627-1643. <https://doi.org/10.1080/1461670X.2020.1785323>
- Brown, L. E. C., & Foxx, D. (2022). The changing face of Black athlete activism. In (1 ed., Vol. 1, pp. 55-64). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781003140290-6>

- Bucher, J. (2022). NRK og TV 2 dropper Fifa-bilder fra VM i Qatar. *Aftenposten*.
<https://www.aftenposten.no/sport/fotball/i/jlQorA/nrk-og-tv-2-dropper-fifa-bilder-fra-vm-i-qatar>
- Cable, J. (2022). “Best Way to Silence the Haters?”: Raheem Sterling’s Use of Social Media and Selective Press Interviews in the. In R. Magrath (Ed.), *Athlete Activism: Contemporary Perspectives* United Kingdom: Taylor & Francis Group.
- Chong, D., & Druckman, J. N. (2007). Framing theory. *Annual Review of Political Science*, 10(1), 103-126. <https://doi.org/10.1146/annurev.polisci.10.072805.103054> (Annual Review of Political Science)
- Committee, I. O. (2021). *Olympic Charter*. the International Olympic Committee. Retrieved 21.02.23 from
<https://stillmed.olympics.com/media/Document%20Library/OlympicOrg/General/EN-Olympic-Charter.pdf>
- Danbolt, I. (2022). *FN uttaler seg: Menneskerettighetsbrudd mot Kinas uighurfolk*.
<https://www.fn.no/nyheter/fn-uttaler-seg-menneskerettighetsbrudd-mot-kinas-uighurfolk>
- Deuze, M. (2005). What is journalism?: Professional identity and ideology of journalists reconsidered. *Journalism (London, England)*, 6(4), 442-464.
<https://doi.org/10.1177/1464884905056815>
- Ekeland, H. (2022). Vil granske millionbruk på Kina-avtale: – Jeg syns det er spesielt. *NRK*.
<https://www.nrk.no/sport/vil-granske-millionbruk-pa-kina-avtale--jeg-syns-det-er-spesielt-1.15834934>
- Ekeland, H., & Hasselgård, M. (2022). Heiberg ut mot forrige regjering: – Skjønner ingenting av at folk holder kjeft. *NRK*. <https://www.nrk.no/sport/heiberg-ut-mot-forrige-regjering--skjonner-ingen-ting-av-at-folk-holder-kjeft-1.15840599>
- Ekeland, H., Helle, M., Ness, S., Brevik, H. M., & Alayoubi, M. (2021). Mens fotballen diskuterer boikott, tjener Norge milliarder i Qatar. *NRK*.
<https://www.nrk.no/sport/mens-fotballen-diskuterer-boikott-tjener-norge-milliarder-i-qatar-1.15487727>
- Ekeland, H., Sande, E., Kirsebom Thommessen, J., & Alnes, E. (2021). Fotball-Norge stemte nei til boikott av Qatar-VM. *NRK*. <https://www.nrk.no/sport/fotball-norge-stemte-nei-til-boikott-av-qatar-vm-1.15545042>
- Entman, R. M. (1993). Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm. *Journal of communication*, 43(4), 51-58. <https://doi.org/10.1111/j.1460-2466.1993.tb01304.x>

- Finstad Berg, M. (2021a). – Ingen kosetur for å heie på Johaug! *TV2*.
https://www.tv2.no/mening_og_analyse/ingen-kosetur-for-a-heie-pa-johaug/14351799/
- Finstad Berg, M. (2021b). «NFF har en enorm jobb foran seg hvis de skal vinne tilbake supporterens tillit». *TV2*. <https://www.tv2.no/sport/fotball/nff-har-en-enorm-jobb-foran-seg-hvis-de-skal-vinne-tilbake-supporterens-tillit/14068722/>
- Finstad Berg, M. (2021). Skal Kina få bruke OL til å dysse ned forbrytelser mot menneskeheten? *TV2*. https://www.tv2.no/mening_og_analyse/skal-kina-fa-bruke-ol-til-a-dysse-ned-forbrytelser-mot-menneskeheten/14219096/
- Fjellvang, F., & Krogsæter Aarre, M. (2021). Strider mot FIFAs vedtekter: Dette skal til for at Norge boikotter VM. *TV2*. <https://www.tv2.no/sport/strider-mot-fifas-vedtekter-dette-skal-til-for-at-norge-boikotter-vm/11984113/>
- Friberg, J. (2021). SKJELDAL REAGERER PÅ KINA-DOKUMENT: – HELT FORFERDELIG. *VG*. <https://www.vg.no/sport/i/47LG4R/skjeldal-reagerer-paa-kina-dokument-helt-forferdelig>
- Gamlem, M. (2021). FRIIDRETTSSJEF SEBASTIAN COE OM OL-BOIKOTT: – MENINGSLØST. *VG*. <https://www.vg.no/sport/friidrett/i/MLpV85/friidrettssjef-sebastian-coe-om-ol-boikott-meningsloest>
- Gamlem, M. (2022). Dansk journalist stoppet på direkten i Qatar – truet med å ødelegge kameraet. *NRK*. <https://www.nrk.no/sport/her-stoppes-den-danske-journalisten-i-qatar--truet-med-a-odelegge-kameraet-1.16181407>
- Gamlund, E. (2022). Derfor bør du boikotte fotball-VM. *Dagens Næringsliv*.
<https://www.dn.no/innlegg/fotball/qatar/etikk/derfor-bor-du-boikotte-fotball-vm/2-1-1356463>
- Graneheim, U. H., Lindgren, B.-M., & Lundman, B. (2017). Methodological challenges in qualitative content analysis: A discussion paper. *Nurse Educ Today*, 56, 29-34.
<https://doi.org/10.1016/j.nedt.2017.06.002>
- Gaathaug Nielsen, J. (2021). Språkrådet har kåret «årets ord»: – Et viktig politisk ord. *NRK*.
<https://www.nrk.no/kultur/sportsvaske-er-karet-til-arets-ord-av-sprakradet-1.15770338>
- Hanitzsch, T., & Vos, T. P. (2018). Journalism beyond democracy: A new look into journalistic roles in political and everyday life. *Journalism (London, England)*, 19(2), 146-164. <https://doi.org/10.1177/1464884916673386>

- Hansen, A., & Machin, D. (2019). *Media and communication research methods* (2nd edition. ed.). Red Globe Press.
- Hardin, M., & Ash, E. (2011). Journalists Provide Social Context Missing from Sports Blogs. *Newspaper research journal*, 32(2), 20-35.
<https://doi.org/10.1177/073953291103200203>
- Haugli, K. B. M., & Bergh, N. (2022). Ber utøverne om å unngå Kina-kritikk til de kommer hjem fra OL. *Aftenposten* <https://www.aftenposten.no/sport/i/MLJdRR/ber-utoeverne-om-aa-unngaa-kina-kritikk-til-de-kommer-hjem-fra-ol>
- Huitfeldt, A. (2022). *Et skarpt søkelys på Qatar*.
https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/qatar_vm/id2947285/
- Karlsen, R., Steen-Johnsen, K., Wollebæk, D., & Enjolras, B. (2017). Echo chamber and trench warfare dynamics in online debates. *European Journal of Communication*, 32(3), 257-273. <https://doi.org/10.1177/0267323117695734>
- Kessler, M. (2011). Only Nazi Games? Berlin 1936: The Olympic Games between Sports and Politics. *Socialism and democracy*, 25(2), 125-143.
<https://doi.org/10.1080/08854300.2011.579476>
- Langeveld, M., & Børrestad, J. H. (2022). Frykter dette skjer når VM-lysene slås av: – Et problem. *TV2*. <https://www.tv2.no/sport/fotball/fotball-vm/frykter-dette-skjer-nar-vm-lysene-slas-av-et-problem/15358490/>
- Marston, S. B. (2021). The Episodic Kneel: Racial Neoliberalism, Civility, and the Media Circulation of Colin Kaepernick, 2017–2020. *Race and social problems*, 13(3), 205-214. <https://doi.org/10.1007/s12552-021-09331-6>
- Medietall.no. (2023). *Persontall Daglig Dekning*.
https://medietall.no/?liste=persontall&r=PERSONTALL&pid=53545&p=2212&gs=1&g_sels=
- Medietilsynet. (2021a). *Støtte til NRK*. Retrieved 04.05.2023 from
<https://www.medietilsynet.no/mediestotte/stotte-til-nrk/>
- Medietilsynet. (2021b). *Støtte til TV2*. Retrieved 04.05.2023 from
<https://www.medietilsynet.no/mediestotte/stotte-til-tv-2/>
- Melheim Næss, T. (2021). Varsler markeringer i sosiale medier i dag: – Viktig at idretten tar sin del av ansvaret. *TV2*. <https://www.tv2.no/sport/varsler-markeringer-i-sosiale-medier-i-dag-viktig-at-idretten-tar-sin-del-av-ansvaret/14375420/>
- Melheim Næss, T. (2022). Russland utestengt fra FIFA-kongressen i Qatar. *TV2*.
<https://www.tv2.no/sport/russland-utestengt-fra-fifa-kongressen-i-qatar/14671975/>

- Melheim Næss, T., Lervik, F., Lundstadsveen, J. C., & Angell Berntsen, P. (2020). Tidligere landslagstrener tror han ble overvåket av Kina. *TV2*.
<https://www.tv2.no/sport/vintersport/tidligere-landslagstrener-tror-han-ble-overvaket-av-kina/11210370/>
- Milford, M. (2012). The Olympics, Jesse Owens, Burke, and the Implications of Media Framing in Symbolic Boasting. *Mass communication & society*, 15(4), 485-505.
<https://doi.org/10.1080/15205436.2012.665119>
- Mjønes, J. B. (2020). Fotballhykleriet. *NRK*. <https://www.nrk.no/ytring/fotballhykleriet-1.15072950>
- Murtnes, S., & Ekeland, H. (2021). Norges Qatar-markering går verden rundt: – Ikke vi alene som skal bære det. *NRK*. <https://www.nrk.no/sport/slik-markerte-norge-qatar-motstand-1.15431134>
- Neuendorf, K. A. (2002). *The content analysis guidebook*. Sage.
- Nielsen, V. (2022). Slik blir fotball-VM på NRK og TV 2. *NRK*.
<https://www.nrk.no/presse/slik-blir-fotball-vm-pa-nrk-og-tv-2-1.16149962>
- NRK. (2009). *Eit breitt og variert medietilbod*. Retrieved 07.05.2023 from
<https://www.nrk.no/informasjon/eit-breitt-og-variert-medietilbod-1.6511989>
- NRK. (2022a). EU fordømmer Qatar og Fifa for menneskerettighetsbrudd *NRK*.
<https://www.nrk.no/sport/eu-fordommer-qatar-og-fifa-for-menneskerettighetsbrudd-1.16193615>
- NRK. (2022b). EU-land med diplomatisk OL-boikott. *NRK*. <https://www.nrk.no/nyheter/eu-land-med-diplomatisk-ol-boikott-1.15812091>
- NTB. (2021a). Demonstranter forsøkte å ødelegge tenningen av OL-ilden. *TV2*.
<https://www.tv2.no/sport/vintersport/demonstranter-forsokte-a-odelegge-tenningen-av-ol-ilden/14298275/>
- NTB. (2021b). Kina: Omikron skaper OL-utfordringer. *Bergens Tidende*
<https://www.bt.no/nyheter/direkte/i/3Jd0RL/siste-nytt-om-korona?pinnedEntry=203055>
- NTB-AP. (2021). USA anklager Kina for å begå folkemord mot uigurene. *Aftenposten*.
<https://www.aftenposten.no/verden/i/7Kqdw/usa-anklager-kina-for-aa-begaa-folkemord-mot-uigurene>
- Nyfløt, H., & Helle, M. (2022). TRIUMFEN SAMLET ET SPLITTET ARGENTINA: – DET LØFTER OSS UT AV DEPRESJONEN. *VG*.

- <https://www.vg.no/sport/i/Llo2Xx/triumfen-samlet-et-splittet-argentina-det-loeffer-oss-ut-av-depresjonen>
- Olsen Langeveld, E. (2022). Derfor sender NRK fotball-VM. *NRK*.
<https://www.nrk.no/sport/derfor-sender-nrk-fotball-vm-1.16161439>
- Peterson, J. (2009). A 'Race' for Equality: Print Media Coverage of the 1968 Olympic Protest by Tommie Smith and John Carlos. *American journalism*, 26(2), 99-121.
<https://doi.org/10.1080/08821127.2009.10677714>
- PFU, P. F. U. (2021). *Vær Varsom-plakaten*. Pressens Faglige Utvalg. Retrieved 01.05.2023 from <https://presse.no/pfu/etiske-regler/vaer-varsom-plakaten/>
- Rove Bentsen, A. (2022). NRK Svarer: Hva synes du om at NRK viser VM i Qatar? *NRK*.
<https://www.nrk.no/sport/nrk-svarer-hva-synes-du-om-at-nrk-viser-vm-i-qatar-1.16166714>
- Rowe, D. (2007). Sports journalism: Still the 'toy department' of the news media? *Journalism (London, England)*, 8(4), 385-405. <https://doi.org/10.1177/1464884907078657>
- RSF. (2023). *Pressefrihetsindeks*. Retrieved 26.05.2023 from <https://rsf.org/en/index>
- Sagbakken Saanum, O., Aaserud, M. E., & Christiansen, S. S. (2022). Langrenns-tvillingene vil holde kjeft – Skarstein fnyser av «skremsels-propaganda». *NRK*.
<https://www.nrk.no/sport/langrennstvillingene-vil-holde-kjeft--skarstein-fnyser-av-skremselspropaganda-1.15825480>
- Sivertsen, Ø. (2021). Fredag valgte TIL å boikotte fotball-VM. Nå skal saken opp i Debatten på NRK. *Aftenposten*. <https://www.aftenposten.no/sport/fotball/i/bnqXAA/fredag-valgte-til-aa-boikotte-fotball-vm-naa-skal-saken-opp-i-debatten-paa-nrk>
- Skare Orgeret, K. (2020). *journalistikk*. Retrieved 30.05.2023 from <https://snl.no/journalistikk>
- Strøm, O. K. (2021). HÅKONSEN OM NORGE OG 2022-OL: – DET ER TRIST AT SÅ MANGE SER VEKK. *VG*. <https://www.vg.no/sport/i/VqWzq6/haakonsen-om-norge-og-2022-ol-det-er-trist-at-saa-mange-ser-vekk>
- Strøm, O. K., & Christiansen, A. K. (2022). NYE DETALJER OM DET SKITNE SPILLET. *VG*. <https://www.vg.no/sport/fotball/i/onnnv7/nye-detaljer-om-det-skitne-spillet>
- Strøm, O. K., & Folvik, H. (2022). VM-SJEFENS DØDSFALL-SVAR VEKKER REAKSJONER: – KALDT OG KYNISK. *VG*.
<https://www.vg.no/sport/fotball/i/RG1yR2/vm-sjefens-doedsfall-svar-vekker-reaksjoner-kaldt-og-kynisk>

- TV2. (2022). *Medaljeoversikt*. Retrieved 16.05.2023 from <https://www.tv2.no/sport/vinter-ol-2022/medaljer/>
- TV2. (2023). *Om TV 2*. Retrieved 07.05.2023 from <https://info.tv2.no/s/om-tv-2>
- Veland, B. (2020). I snart ti år har ryktene om korrupsjon skjemet VM-tildelingen. Nå avsløres detaljene i Fifa-skandalen. *Aftenposten*.
<https://www.aftenposten.no/sport/fotball/i/K3mXa6/i-snart-ti-aar-har-ryktene-om-korrupsjon-skjemmet-vm-tildelingen-naa-avsloeres-detaljene-i-fifa-skandalen>
- VG, V. G. (2023). *Dette er VG*. Retrieved 04.05.2023 from
<https://www.vg.no/informasjon/om-vg>
- Xue, H., Mason, D. S., Humphreys, B. R., Johnson, B. K., & Whitehead, J. C. (2019). Framing the Olympic Elite Athlete Funding Issue: A Case Study of Canadian Newspaper Coverage. *Communication and sport*, 7(3), 310-336.
<https://doi.org/10.1177/2167479518775427>
- Zetlitz Nessler, S., Ekeland, H., Eira Tangstad, E., Hagen, M., Gamlem, M., Jørnholt, M., & Jacobsen, R. K. (2022). Tyskland markerte mot Fifa: – Samme som å nekte oss en stemme. *NRK*. https://www.nrk.no/sport/tyskland-markerte-for-kampstart_-dekket-for-munnen-1.16192015
- Øgar, S., Baardsen, J., Nerli Gussiås, D., & Herrebrøden, Ø. (2022). SYV LAND DROPPER REGNBUEFARGET KAPTEINSBIND - SOLBAKKEN SLAKTER FIFA. *VG*.
<https://www.vg.no/sport/fotball/i/I3njGM/syv-land-dropper-regnbuefarget-kapteinsbind-solbakken-slakter-fifa>
- Aaserud, M. E., Sørhus, M., Dehlie Lokøy, C., & Hagen, M. (2021). Klæbo-misnøye med forbundets OL-standpunkt: Har sagt klart ifra internt. *NRK*.
https://www.nrk.no/sport/klæbo-misnoye-med-forbundets-ol-standpunkt_-har-sagt-klart-ifra-internt-1.15644030

Vedlegg 1

Kodeskjema

Hver artikkel i mitt datamateriale utgjør en analyseenhet (N=1667). Under følger variablene brukt i min analyse av norske journalisters artikler om OL i Beijing og VM i Qatar:

Variabler:

V1 – Artikkel ID

Hver enkelt artikkel identifiseres og registreres. Artikkelens ID er overskriften, og artikkelen lagres også på en harddisk for å kunne gjenfinnes senere.

V2 – Nettavis

Registrer hvilken nettavis artikkelen er hentet fra. Dette markeres med nettavisens navn.

V3 – Artikkelens lengde

Registrer antall ord i artikkelen. Antall ord er oppgitt i Retriever og trenger derfor ikke å telles manuelt.

V4 – Publiseringsdato

Registrer artikkelens publiseringsdato.

V5 – Hvilken del av avisen er artikkelen publisert

Registrer om artikkelen er publisert som en del av nettavisens sportssider, meningssider, alminnelige sider eller politiske sider.

V6 – Meningsinnhold, nyhetsartikkel eller nyhetsvarsel

Registrer om artikkelens sjanger faller inn under nyhetsvarsel, meningsinnhold (kommentarer, leserinnlegg, kronikker, ledere, nyhetsanalyse), eller nyhetsartikkel (reportasje, nyhetsartikkel, feature). Artikkelen kan kun plasseres i en av de tre kategoriene.

V7 – Navn på journalist

Registrer artikkelens forfatter. Der det finnes flere forfattere navngis disse i tilsvarende rekkefølge som de er oppført i artikkelen. Dette ble gjort for å kunne skille mellom artikler med politisk innhold skrevet av sportsjournalister, og artikler skrevet av øvrige journalister om idrett og politikk.

V8 – Tolkingsrammer

Registrer tolkningsrammer i artikkelen. Den dominerende tolkningsrammen i artikkelen blir registrert som dominerende ramme.

For å registrere tolkningsramme leste koderen nøye gjennom artikkelen to ganger. Siden det ikke ble brukt et allerede eksisterende rammeverk ble overskrift og innledning til artikkelen brukt til å gi en pekepinn på artikkelens tolkningsramme. Når en tolkningsramme ble identifisert ble den registrert som en ny tolkningsramme og navngitt. Tolkingsrammens kjennetegn ble notert slik at nye artikler kunne måles opp mot disse og dermed bli plassert inn i de tolkningsrammene som allerede hadde blitt identifisert, eller bli registrert som en ny tolkningsramme.

I de tilfellene to eller flere tolkningsrammer ble presentert og virket mer eller mindre like dominerende ble overskrift og innledning brukt til å avgjøre den dominerende tolkningsrammen.

V9 – Koder ID

Registrer navn på koderen. For denne oppgaven var det kun én koder, og dette var masterstudenten selv.

Vedlegg 2

Artikler brukt i analysen av hypotese 3

- Boge-Fredriksen, H. C., Arnesen Strømshoved, K., Helle, M., Herrebrøden, Ø., & Bucher, J. (2022). VIL IKKE PROFILERES UNDER FOTBALL-VM: – NATURLIG AT VI IKKE ØNSKER Å MARKEDSFØRE. VG. <https://www.vg.no/sport/fotball/i/BW0Aqv/vil-ikke-profileres-under-fotball-vm-naturlig-at-vi-ikke-oensker-aa-markedsfoere>
- Finstad Berg, M. (2021). Skal Kina få bruke OL til å dysse ned forbrytelser mot menneskeheten? TV2. https://www.tv2.no/mening_og_analyse/skal-kina-fa-bruke-ol-til-a-dysse-ned-forbrytelser-mot-menneskeheten/14219096/
- Fjellvang, F., & Krogsæter Aarre, M. (2021). Strider mot FIFAs vedtekter: Dette skal til for at Norge boikotter VM. TV2. <https://www.tv2.no/sport/strider-mot-fifas-vedtekter-dette-skal-til-for-at-norge-boikotter-vm/11984113/>
- Gamlem, M. (2021). FRIIDRETTSSJEF SEBASTIAN COE OM OL-BOIKOTT: – MENINGSLØST. VG. <https://www.vg.no/sport/friidrett/i/MLpV85/friidrettssjef-sebastian-coe-om-ol-boikott-meningsloest>
- Melheim Næss, T. (2021). Varsler markeringer i sosiale medier i dag: – Viktig at idretten tar sin del av ansvaret. TV2. <https://www.tv2.no/sport/varsler-markeringer-i-sosiale-medier-i-dag-viktig-at-idretten-tar-sin-del-av-ansvaret/14375420/>
- Melheim Næss, T. (2022). Russland utestengt fra FIFA-kongressen i Qatar. TV2. <https://www.tv2.no/sport/russland-utestengt-fra-fifa-kongressen-i-qatar/14671975/>
- Mjønes, J. B. (2020). Fotballhykleriet. NRK. <https://www.nrk.no/ytring/fotballhykleriet-1.15072950>
- Strøm, O. K. (2021). HÅKONSEN OM NORGE OG 2022-OL: – DET ER TRIST AT SÅ MANGE SER VEKK. VG. <https://www.vg.no/sport/i/VqWzq6/haakonsen-om-norge-og-2022-ol-det-er-trist-at-saa-mange-ser-vekk>
- Aaserud, M. E., Sørhus, M., Dehlie Lokøy, C., & Hagen, M. (2021). Klæbo-misnøye med forbundets OL-standpunkt: Har sagt klart ifra internt. NRK. <https://www.nrk.no/sport/klaebo-misnoye-med-forbundets-ol-standpunkt-har-sagt-klart-ifra-internt-1.15644030>

Vedlegg 3

Artikler brukt i analysen av hypotese 4

- Andersen Bakken, B. (2021). Landslagets Qatar-markering får kritikk: – Redd man gjør dette for å unngå boikott. *TV2*. <https://www.tv2.no/sport/fotball/landslagets-qatar-markering-far-kritikk-redd-man-gjor-dette-for-a-unnga-boikott/13908844/>
- Arntzen, M., & Langeveld, E. (2021). ERNA SOLBERG OM VM I QATAR: – IDRETTEBESTEMMER OG GJØR SIN EGEN VURDERING. *VG*. <https://www.vg.no/sport/fotball/i/7KRPdK/erna-solberg-om-vm-i-qatar-idretten-bestemmer-og-gjoer-sin-egen-vurdering>
- Ekeland, H. (2022). Vil granske millionbruk på Kina-avtale: – Jeg syns det er spesielt. *NRK*. <https://www.nrk.no/sport/vil-granske-millionbruk-pa-kina-avtale--jeg-syns-det-er-spesielt-1.15834934>
- Ekeland, H., & Hasselgård, M. (2022). Heiberg ut mot forrige regjering: – Skjønner ingenting av at folk holder kjeft. *NRK*. <https://www.nrk.no/sport/heiberg-ut-mot-forrige-regjering--skjonner-ingen-ting-av-at-folk-holder-kjeft-1.15840599>
- Ekeland, H., Helle, M., Ness, S., Brevik, H. M., & Alayoubi, M. (2021). Mens fotballen diskuterer boikott, tjener Norge milliarder i Qatar. *NRK*. <https://www.nrk.no/sport/mens-fotballen-diskuterer-boikott--tjener-norge-milliarder-i-qatar-1.15487727>
- Finstad Berg, M. (2021a). – Ingen kosetur for å heie på Johaug! *TV2*. https://www.tv2.no/mening_og_analyse/ingen-kosetur-for-a-heie-pa-johaug/14351799/
- Finstad Berg, M. (2021b). «NFF har en enorm jobb foran seg hvis de skal vinne tilbake supporterernes tillit». *TV2*. <https://www.tv2.no/sport/fotball/nff-har-en-enorm-jobb-foran-seg-hvis-de-skal-vinne-tilbake-supporterernes-tillit/14068722/>
- Friberg, J. (2021). SKJELDAL REAGERER PÅ KINA-DOKUMENT: – HELT FORFERDELIG. *VG*. <https://www.vg.no/sport/i/47LG4R/skjeldal-reagerer-paa-kina-dokument-helt-forferdelig>
- Gamlem, M. (2021). FRIIDRETTSSJEF SEBASTIAN COE OM OL-BOIKOTT: – MENINGSLØST. *VG*. <https://www.vg.no/sport/friidrett/i/MLpV85/friidrettssjef-sebastian-coe-om-ol-boikott-meningsloest>

- Gamlem, M. (2022). Dansk journalist stoppet på direkten i Qatar – truet med å ødelegge kameraet. *NRK*. <https://www.nrk.no/sport/her-stoppes-den-danske-journalisten-i-qatar--truet-med-a-odelegge-kameraet-1.16181407>
- Langeveld, M., & Børrestad, J. H. (2022). Frykter dette skjer når VM-lysene slås av: – Et problem. *TV2*. <https://www.tv2.no/sport/fotball/fotball-vm/frykter-dette-skjer-nar-vm-lysene-slas-av-et-problem/15358490/>
- Melheim Næss, T., Lervik, F., Lundstadsveen, J. C., & Angell Berntsen, P. (2020). Tidligere landslagstrener tror han ble overvåket av Kina. *TV2*. <https://www.tv2.no/sport/vintersport/tidligere-landslagstrener-tror-han-ble-overvaket-av-kina/11210370/>
- Mjønes, J. B. (2020). Fotballhykleriet. *NRK*. <https://www.nrk.no/ytring/fotballhykleriet-1.15072950>
- NTB. (2021). Demonstranter forsøkte å ødelegge tenningen av OL-ilden. *TV2*. <https://www.tv2.no/sport/vintersport/demonstranter-forsokte-a-odelegge-tenningen-av-ol-ilden/14298275/>
- Nyfløt, H., & Helle, M. (2022). TRIUMFEN SAMLET ET SPLITTET ARGENTINA: – DET LØFTER OSS UT AV DEPRESJONEN. *VG*. <https://www.vg.no/sport/i/Llo2Xx/triumfen-samlet-et-splittet-argentina-det-loeften-oss-ut-av-depresjonen>
- Sagbakken Saanum, O., Aaserud, M. E., & Christiansen, S. S. (2022). Langrenns-tvillingene vil holde kjeft – Skarstein fnyser av «skremsels-propaganda». *NRK*. <https://www.nrk.no/sport/langrennstvillingene-vil-holde-kjeft--skarstein-fnyser-av-skremselspropaganda-1.15825480>
- Strøm, O. K. (2021). HÅKONSEN OM NORGE OG 2022-OL: – DET ER TRIST AT SÅ MANGE SER VEKK. *VG*. <https://www.vg.no/sport/i/VqWzq6/haakonsen-om-norge-og-2022-ol-det-er-trist-at-saa-mange-ser-vekk>
- Strøm, O. K., & Folvik, H. (2022). VM-SJEFENS DØDSFALL-SVAR VEKKER REAKSJONER: – KALDT OG KYNISK. *VG*. <https://www.vg.no/sport/fotball/i/RG1yR2/vm-sjefens-doedsfall-svar-vekker-reaksjoner-kaldt-og-kynisk>

Vedlegg 4

Skjermdump fra online randomizer som viser de tilfeldig utvalgte artiklene brukt i hypotese 4

Research Randomizer 21.05.2023, 14:45

[PRINT](#) [DOWNLOAD](#) [CLOSE](#)

RESULTS

6 Sets of 3 Unique Numbers Per Set
Range: From 1 to 12

Set #1
1, 8, 5

Set #2
10, 4, 5

Set #3
1, 11, 10

Set #4
6, 11, 10

Set #5
4, 9, 12

Set #6
7, 6, 2

<https://www.randomizer.org/> Side 1 av 1

Vedlegg 5

Oversikt over alle artikler delt i sett som kunne bli valgt til analyse av hypotese 4 ved hjelp av randomizer

	Tittel	Nettavis	Tolkningsramme	Nummer i settet
Set 1 - Artikler om VM fra NRK	Fotballhykleriet	NRK	Boikott	1
	6500 gjestearbeidere døde i Qatar siden landet fikk fotball-VM	NRK	Migrantarbeidere	2
	Solbakken hylles etter Tysklands markering: - En stor seier for ham	NRK	Politiske markeringer konsekvenser	3
	Norsk utval i møte med VM-sjefen: Vil ha alle fakta på bordet	NRK	Qatar-utvalget	4
	Mens fotballen diskuterer boikott, tjener Norge milliarder i Qatar	NRK	Norsk næringsliv	5
	Takker det norske landslaget for støtten: - Mine bønner går til dem	NRK	Idrettens påvirkningskraft	6
	Reagerer sterkt på Fifa-utsegn om migrantarbeidarar: - Dei må slutte å gøyme seg	NRK	FIFAs ansvarsfraskrivelse	7
	Dansk journalist stoppet på direkten	NRK	Pressefrihet	8

	i Qatar - truet med å ødelegge kameraet			
	Infantino møtt med massiv pipekonsert: - Klar beskjed	NRK	Svekket tillit til Infantino	9
	EU-topp arrestert mistenkt for Qatar-korrupsjon: - Europeisk demokrati er under angrep	NRK	Korrupsjon	10
	Marokko-stjerne konfronterte Fifa-Infantino etter bronsefinalen	NRK	Konflikt	11
	Tale er gull	NRK	Idrett er politikk	12
Set 2 - Artikler om VM fra TV2	Strider mot FIFAs vedtekter: Dette skal til for at Norge boikotter VM	TV2	Boikott	1
	Solbakken i Qatar-debatt: - Vi kan starte en bevegelse	TV2	Idrettsdemokrati	2
	Et gjennompolitisert fotball-VM	TV2	Idrett er politikk	3
	Landslagets Qatar-markering får kritikk: - Redd man gjør dette for å unngå boikott	TV2	Sportsvasking	4
	«NFF har en enorm jobb foran seg hvis de skal vinne tilbake supporterne tillit»	TV2	Konflikt	5

	Tviler på endring: - Et snøfnugg som lander på en tanks	TV2	Politisk aksjonering	6
	Russland utestengt fra FIFA-kongressen i Qatar	TV2	Idrettens politiske ansvar	7
	Kane i fronten i diskriminering-kampanje under VM i Qatar	TV2	Politisk aksjonering	8
	FIFA-presidenten til angrep: - Jeg føler meg homofil	TV2	Infantinos famøse tale	9
	Frykter dette skjer når VM-lysene slås av: - Et problem	TV2	Menneskerettighetsbrudd	10
	Bygde arenaene - har ikke råd til VM-billetter	TV2	Migrantarbeidere	11
	Vekker reaksjoner: - De bildene er enormt mye verdt	TV2	Politisk aksjonering	12
Set 3 - Artikler om VM fra VG	Erna Solberg om VM i Qatar: - Idretten bestemmer og gjør sin egen vurdering	VG	Idrett og politikk er atskilte enheter	1
	Qatar-utvalget møtte VM-sjefen: - Vi har kartlagt alle fakta	VG	Qatar-utvalget	2
	NFF reagerer på Josimar-trussel fra VM-komiteen i Qatar	VG	Qatars trusler	3

	Et angrep på pressefriheten	VG	Pressefrihet	4
	Klaveness hylles for talen som går verden rundt: - Mektig imponerende	VG	Politisk aksjonering	5
	Vil ikke profileres under fotball-VM: - Naturlig at vi ikke ønsker å markedsføre	VG	Boikott	6
	Tyskland vil ta FIFA til retten etter regnbue- nekten	VG	Rettslig konflikt	7
	Ekspertene tror Qatar er fornøyd: - All PR er god PR	VG	Sportsvasking	8
	Arven etter fotball- VM 2022: - Vi kan ikke stole på noe eller noen	VG	Sportsvasking	9
	Triumfen samlet et splittet Argentina: - Det løfter oss ut av depresjonen	VG	Idrettens positive kraft/betydning i prøvende tider	10
	VM-sjefens dødsfall-svar vekker reaksjoner: - Kaldt og kynisk	VG	Menneskerettighetsbrudd	11
	Tyskland markerte etter FIFA-trussel: - FIFA har brakt oss til taushet	VG	Politisk aksjonering	12
Set 4 - Artikler om OL fra NRK	Idrettspresidenten svarer Klæbo om OL: -	NRK	Dialoglinje	1

Min stemme har vært tydelig hele veien			
Verdens beste skiskytter skulle legge opp - koronaen forlenger karrieren	NRK	Korona	2
Klæbo-misnøye med forbundets OL-standpunkt: Har sagt klart ifra internt	NRK	Idrettens politiske ansvar	3
Tre uker på tærne	NRK	Korona	4
Hvor mye er egentlig et OL-gull verdt?	NRK	Idrettens verdigrunnlag	5
Vil granske millionbruk på Kina-avtale: - Jeg syns det er spesielt	NRK	Idrettssamarbeid Norge og Kina	6
Huitfeldt kritisk til idrettsavtalen med Kina: - Ikke aktuelt å inngå liknende avtale	NRK	Idrettssamarbeid Norge og Kina	7
Gullene OL trengte - inkludert det vi ikke ville ha	NRK	Russland skulle vært utestengt, ikke ROC	8
Kom med feilaktige påstander om Kina-avtale - nå nekter Solberg å svare på kritikken	NRK	Idrettssamarbeid Norge og Kina	9
Heiberg ut mot forrige regjering: - Skjønner ingenting av at folk holder kjeft	NRK	Idrettssamarbeid Norge og Kina	10

	Langrennstvillingene vil holde kjeft - Skarstein fnyser av «skremselspropaganda»	NRK	Kina hindrer ytringsfriheten	11
	Angriper norske myndigheter: - De legitimerer etnisk rensing	NRK	Folkemord	12
Set 5 - Artikler om OL fra TV2	Varsler markeringer i sosiale medier i dag: - Viktig at idretten tar sin del av ansvaret	TV2	Idrettens politiske ansvar	1
	Støtter utøverne i OL-debatten: - Urettferdig	TV2	Idrett og politikk er atskilte enheter	2
	Skal Kina få bruke OL til å dysse ned forbrytelser mot menneskeheten?	TV2	Idrettens politiske ansvar	3
	Demonstranter forsøkte å ødelegge tenningen av OL-ilden	TV2	Politisk aksjonering	4
	Krever Kina-gransking: Frykter Kjøll svikter idrettens sjel	TV2	Idrettssamarbeid Norge og Kina	5
	Kina får den perfekte unnskyldningen	TV2	Kina bruker OL til å dekke over menneskerettighetsbrudd, hindre ytringsfrihet og spre propaganda	6

	- Fikk ikke delta i OL på grunn av familiens politiske synspunkter	TV2	Idrettslige konsekvenser for politisk aksjonering	7
	Johaug ventet 25 minutter i bitende kulde på sisteplassen: - Hun skal være stolt	TV2	Idrettens verdigrunnlag	8
	- Ingen kosetur for å heie på Johaug!	TV2	Norske politikeres deltakelse i OL vil tolkes som legitimering av Kinas menneskerettighetsbrudd	9
	Kulturministeren usikker på om hun skal til Kina-OL	TV2	Politikere blir involvert i idretten	10
	Taper over to millioner etter forlik i Kina-saken	TV2	Idrettssamarbeid Norge og Kina	11
	Tidligere landslagstrener tror han ble overvåket av Kina	TV2	Kina spionerer gjennom idrett	12
Set 6 - Artikler om OL fra VG	Holder ikke å leke struts	VG	Sportsvasking	1
	Håkonsen om Norge og 2022-OL: - Det er trist at så mange ser vekk	VG	Idrettens politiske ansvar	2
	Kritisk Lundby hyller Kina-debatt: - Makta og pengene som rår	VG	Idrett og politikk henger sammen	3

Jansrud mener Kina ikke skulle fått OL: - Det er problematisk	VG	Kina burde ikke blitt tildelt OL	4
Vinter-OL i Kina er en gyllen anledning	VG	Sportsvasking	5
Skjeldal reagerer på Kina-dokument: - Helt forferdelig	VG	Idrettssamarbeid Norge og Kina	6
Friidrettssjef Sebastian Coe om OL-boikott: - Meningsløst	VG	Boikott	7
Kinas ufysiske OL-trusler	VG	Kina hindrer ytringsfriheten	8
Holder munn om Kina-kritikk: - Vil leve et langt liv	VG	Kina hindrer ytringsfriheten	9
Uigur tente OL-ilden: - Et PR-stunt for å forsøke å lure omverdenen	VG	Kina bruker OL til å dekke over menneskerettighetsbrudd, hindre ytringsfrihet og spre propaganda	10
Journalist dyttet vekk av kinesisk sikkerhetspoliti: - Uheldig	VG	Kina bruker OL til å dekke over menneskerettighetsbrudd, hindre ytringsfrihet og spre propaganda	11
Stjerne kritisk til OL: - Ikke det beste stedet	VG	Kina bruker OL til å dekke over menneskerettighetsbrudd, hindre ytringsfrihet og spre propaganda	12